

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอเกาะคา
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
จังหวัดลำปาง

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอ เป็นเครื่องมือในการบริหารพัฒนาอำเภอ ที่ชี้ทิศทางของอำเภอว่าจะมุ่งไปสู่ทิศทางใดในอนาคต เพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยในการจัดทำแผนจะต้องบูรณาการความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูล ศักยภาพ ทิศทางการพัฒนา รวมถึงการเสนอปัญหา ความต้องการจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ของอำเภอ เพื่อเสนอแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ไปยังหน่วยงาน องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนงบประมาณหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ และเกิดประโยชน์สุขประชาชน

แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ของอำเภอเกาะคา ที่ได้จัดทำขึ้นได้ผ่านการกลั่นกรองบูรณาการแผนงานโครงการของส่วนราชการ แผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาหมู่บ้าน และนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานอำเภอเกาะคา (กบอ.เกาะคา) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา มีความคาดหวังว่าแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ในการนำข้อมูลจากแผนพัฒนาอำเภอฯ ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบการดำเนินงานของหน่วยงาน/องค์กรต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๕
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๕
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๖
๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน	๖
๓. สภาพภูมิอากาศ	๙
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๙
๓.๒ ฤดูกาล	๙
๓.๓ ปริมาณน้ำฝน	๙
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๐
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๑
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๑
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๑๒
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๓
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๓
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๓
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๕
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๕
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๗
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๑๗
๖.๔ การศึกษา	๑๘
๖.๕ การสาธารณสุข	๒๐
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๑
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๖
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๒
๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๓๓

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอ	๓๔
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๔
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๓๔
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๔๖
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๔๙
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๔๙
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๗๐
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๗๑
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๗๓
๑. แนวทางการพัฒนา	๗๓
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๗๓
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๗๔
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๗๔
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๗๖
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	๗๙
โครงการลดความเสี่ยงเกษตรกรจากการระบาดของศัตรูพืช	๘๐
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยและได้มาตรฐาน	๘๓
โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจการปรับปรุงบำรุงดิน	๘๔
โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	๘๕
โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	๘๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเกาะคา	๕
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ๒๕๖๖	๑๐
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเกาะคา ปี พ.ศ.๒๕๖๗	๑๑
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอ่างเก็บน้ำและความจุในอำเภอเกาะคา	๑๓
ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเกาะคา ปี ๒๕๖๗	๑๕
ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๕
ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๖
ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลรายได้เฉลี่ยครัวเรือนภาพรวมระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๗	๑๗
ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลประชากร แยกตามรายอายุ	๑๗
ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลประชากรในภาพรวมของอำเภอเกาะคา	๑๘
ตารางที่ ๑๓ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๒๖
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเกาะคา ปี ๒๕๖๗	๓๒
ตารางที่ ๑๕ กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน	๓๓
ตารางที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๔
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๕
ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๕
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๖
ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๗
ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๘
ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเกาะคา จังหวัดเกาะคา	๓๘
ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๙
ตารางที่ ๒๔ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเกาะคา	๔๑
ตารางที่ ๒๕ แสดงปฏิทินการทำงานนาแปลงใหญ่ข้าวบ้านนางเหลียว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๓
ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ลำไยตำบลนาแสง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๔
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๔
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ส้มโอ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๕
ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๕
ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๖
ตารางที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๙
ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๕๑
ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับขั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา	๕๒
ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๕๓
ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๕๕
ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๕๖

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ ๓๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกะลา	๕๖
ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๕๘
ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๕๙
ตารางที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๐
ตารางที่ ๔๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗ อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๒
ตารางที่ ๔๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๓
ตารางที่ ๔๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะลา	๖๓
ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๔
ตารางที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๕
ตารางที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๗
ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๗ อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๘
ตารางที่ ๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะลา	๖๙
ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๗๐
ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๗๑

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอเกาะคา	๑
ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครอง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓
ภาพที่ ๓ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเกาะคา	๕
ภาพที่ ๔ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอเกาะคา	๖
ภาพที่ ๕ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดินของอำเภอเกาะคา	๗
ภาพที่ ๖ คำอธิบายสัญลักษณ์แผนที่กลุ่มชุดดินของอำเภอเกาะคา	๘
ภาพที่ ๗ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ตั้งแต่ ปี มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๖๖	๙
ภาพที่ ๘ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบปี ตั้งแต่ มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๖๖	๑๐
ภาพที่ ๙ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเกาะคา	๑๑
ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๑๒
ภาพที่ ๑๑ ภาพแสดงแผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๑๔
ภาพที่ ๑๒ ภาพแสดงแผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๑๔
ภาพที่ ๑๓ ภาพแสดงจำนวนประชากรในอำเภอเกาะคา	๑๘
ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๒๖
ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๒
ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๔
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๕
ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๖
ภาพที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๓๗
ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๔๒
ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเกาะคา จังหวัดเกาะคา	๔๖
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเกาะคา จังหวัดเกาะคา	๔๗
ภาพที่ ๒๓ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๘
ภาพที่ ๒๔ แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๘
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๔๙
ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา	๕๐
ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา	๕๐
ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๕๑
ภาพที่ ๒๙ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าว อำเภอเกาะคา	๕๒
ภาพที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๕๓
ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๕๔
ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	๕๔
ภาพที่ ๓๓ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอเกาะคา	๕๕
ภาพที่ ๓๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา	๕๗
ภาพที่ ๓๕ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา	๕๗
ภาพที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเกาะคา	๕๘

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ ๓๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา	๕๙
ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา	๖๐
ภาพที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๑
ภาพที่ ๔๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๑
ภาพที่ ๔๑ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอกะลา	๖๒
ภาพที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะลา	๖๔
ภาพที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอกะลา	๖๕
ภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา	๖๖
ภาพที่ ๔๕ แผนภูมิแสดงร้อยละแต่ละระดับความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๖๖
ภาพที่ ๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอกะลา จังหวัดลำปาง	๖๗
ภาพที่ ๔๗ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะลา	๖๘

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ที่ตั้ง อำเภอกะเคาเป็น ๑ ใน ๑๓ อำเภอของจังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ห่างจากตัวจังหวัดลำปาง ตามถนนพหลโยธินเป็นระยะทางประมาณ ๑๓ กิโลเมตรมีพื้นที่ในเขตการปกครอง ประมาณ ๓๔๓,๗๕๐ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าประมาณ ๑๕๙,๖๑๙ ไร่ หรือร้อยละ ๔๙.๘๐ ของพื้นที่ทั้งหมด เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรและพื้นที่อื่น ๆ ประมาณ ๑๒๕,๒๐๘ ไร่ หรือร้อยละ ๓๙.๐๖ ของพื้นที่ทั้งหมด

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอกะเคา มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอห้างฉัตร และอำเภอเมืองลำปาง
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสบปราบ
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอแม่ทะ
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเสริมงาม

การวิเคราะห์พื้นที่ เนื่องจากอำเภอกะเคา มีถนนพหลโยธินตัดผ่าน เป็นเส้นทางมุ่งสู่ตัวจังหวัดลำปาง และจังหวัดทางภาคเหนือ การคมนาคมสะดวกสบาย จึงเป็นจุดแวะพักคน พักรถ เหมาะแก่การค้าขายพืชผลทางการเกษตร การจำหน่ายของฝากประเภทหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์เซรามิค สินค้าแปรรูปทางการเกษตรของสำหรับนักท่องเที่ยว และผู้ที่สัญจรไปมา

พื้นที่ ๕๕๐ ตร.กม. หรือ
ประมาณ ๓๔๓,๗๕๐ ไร่
๙ ตำบล ๗๘ หมู่บ้าน
๘ เทศบาล ๒ อบต.
ประชากร~ ๕๗,๒๙๐ คน

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอกะเคา
(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอกะเคา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๘ เทศบาล ๒ อบต. ๙ ตำบล ๗๘ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๘ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

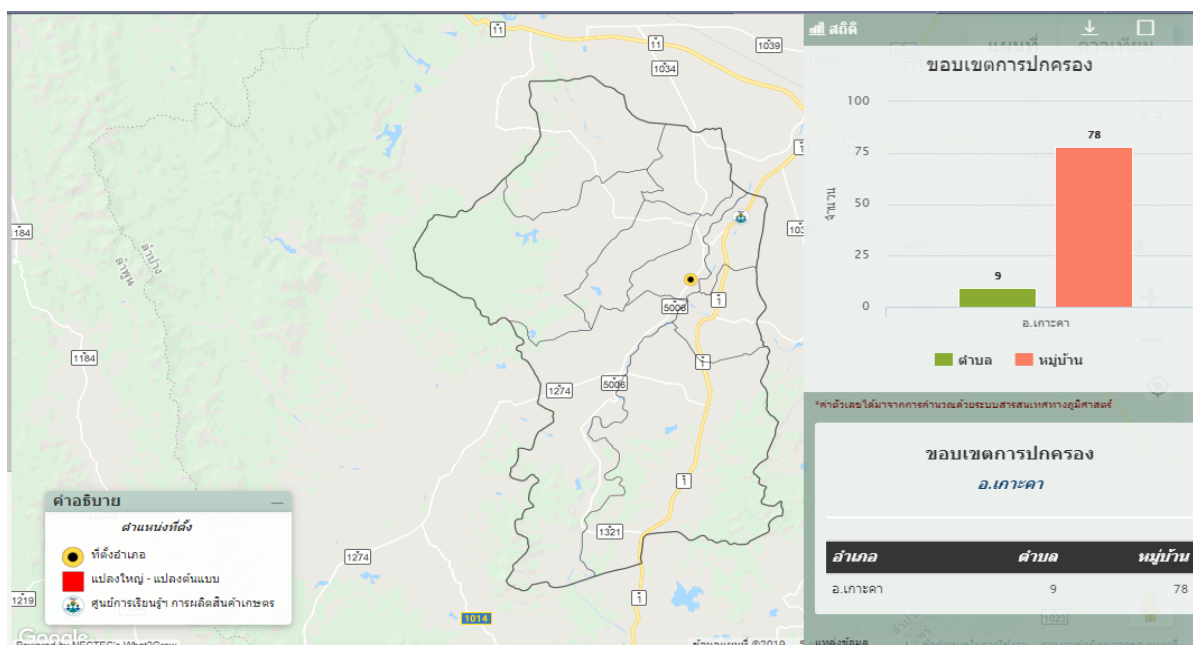
ตำบล หมู่ที่	ตำบล ลำปาง หลวง	ตำบลนา แก้ว	ตำบล ท่าผา	ตำบล ศาลา	ตำบล เกาะคา	ตำบลวัง พร้าว	ตำบล ไหล่หิน	ตำบลนา แสง	ตำบล ใหม่ พัฒนา
๑	ลำปางหลวง	สองแคว เหนือ	นางแตง	ศาลาดงลาน	น้ำล่อม	แม่หลง	เข้าซ้อน	หาดปู่ดำ	โป่งร้อน
๒	ลำปางหลวงใต้	สองแควใต้	บ้านใหม่	ศาลาไชย	หัวแต	วังพร้าว	ไหล่หิน	แม่ไฮ	สันป่าสัก
๓	ป่าเหียง	สบตำ	สบปุง	บ้านผึ้ง	ม่วงน้อย	บ้านสาต	แม่ฮวก	นาแก้ว ตะวันออก	ดอนธรรม
๔	นางเหลียว	นาแก้ว	ท่าผา	หนองแขวน	หนอง หล่าย	ม่อนหินแก้ว	มะกอกนา บัว	เกาะยะ-แม่ หยวก	แม่ปาง
๕	จู้ด	จอมปิง	นาเวียง	ไร่อ้อย	เกาะคา	ผิงนาเกลือ	บ้านกัว	สองแคว	ต้นผึ้ง
๖	ม้าเหนือ	ศรีดอนมูล	ท่าช้าง	ศาลาหลวง	ศิลา	สบจาง	ไหล่หิน ตะวันตก	นาแสง	ทุ่งขาม
๗	ลอมศรีป้อ	ป่าแข	ศาลาหม้อ	เหล่าแม่ปุน	แม่ฮาม	วังพร้าว พัฒนา		นาгим	นาโป่งหาญ
๘	กองหาญ	พระธาตุ จอมปิง	ศาลา บัวบก		ทุ่งเจริญ			ใหม่เตาปูน	สันตินิคม
๙	ม้าใต้	สองแคว สันติสุข	ศาลาเม้ง						ทุ่งขามใต้
๑๐	จู้ดทุ่ง		หนอง จอก						
๑๑	จามเทวี		แสนตอ						
๑๒	ปงป่าม่วง								
๑๓	ม้ากลาง								

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

การปกครองส่วนภูมิภาค อำเภอกะเคา แบ่งการปกครองออกเป็น ๙ ตำบล ๗๘ หมู่บ้าน
ราชการส่วนท้องถิ่น ๘ เทศบาล ๒ อบต.

๑) ตำบลลำปางหลวง	มีจำนวน ๑๓ หมู่บ้าน	๖) ตำบลวังพร้าว	มีจำนวน ๗ หมู่บ้าน
๒) ตำบลนาแก้ว	มีจำนวน ๙ หมู่บ้าน	๗) ตำบลไหล่หิน	มีจำนวน ๖ หมู่บ้าน
๓) ตำบลท่าผา	มีจำนวน ๑๑ หมู่บ้าน	๘) ตำบลนาแสง	มีจำนวน ๘ หมู่บ้าน
๔) ตำบลศาลา	มีจำนวน ๗ หมู่บ้าน	๙) ตำบลใหม่พัฒนา	มีจำนวน ๙ หมู่บ้าน
๕) ตำบลเกาะคา	มีจำนวน ๘ หมู่บ้าน		

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครอง อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง

การปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๑) เทศบาลตำบลลำปางหลวง
- ๒) เทศบาลตำบลนาแก้ว
- ๓) เทศบาลตำบลท่าผา
- ๔) เทศบาลตำบลศาลา
- ๕) เทศบาลตำบลเกาะคา
- ๖) เทศบาลตำบลเกาะคาแม่ยาว
- ๗) เทศบาลตำบลวังพร้าว
- ๘) เทศบาลตำบลไหล่หิน
- ๙) องค์การบริหารส่วนตำบลนาแสง
- ๑๐) องค์การบริหารส่วนตำบลใหม่พัฒนา

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	เนื้อที่ ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้านในเขต พื้นที่ รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ลำปางหลวง	๑๗,๕๙๒	-	๑	๑๓	ตำบลลำปางหลวง ทุกหมู่บ้าน
นาแก้ว	๗๔,๐๐๐	-	๑	๙	ตำบลนาแก้ว ทุกหมู่บ้าน
ไหล่หิน	๗๗,๗๒๓	-	๑	๖	ตำบลไหล่หิน ทุกหมู่บ้าน
วังพร้าว	๒๖,๑๙๔	-	๑	๗	ตำบลวังพร้าว ทุกหมู่บ้าน
ศาลา	๑๐,๖๑๐	-	๑	๔	หมู่ ๑, ๒, ๔, ๖ ต.ศาลา
เกาะคา	๑๒,๘๕๒	-	๒	๑๔	หมู่ ๑,๒,๓,๔,๖,๗,๘ ตำบลเกาะคา หมู่ ๕ ตำบลเกาะคา หมู่ ๔,๑๐,๑๑ ตำบลท่าผา หมู่ ๓,๕,๗ ตำบลศาลา
นาแสง	๘๐,๔๑๗	๑	-	๘	ตำบลนาแสง ทุกหมู่บ้าน
ท่าผา	๑๒,๐๑๖	-	๑	๘	หมู่ ๑,๒,๓,๕,๖,๗,๘,๙ ตำบลท่าผา
ใหม่พัฒนา	๓๓,๐๖๕	๑	-	๙	ตำบลใหม่พัฒนา ทุกหมู่บ้าน
รวม	๓๔๔,๔๖๙	๒	๘	๗๘	

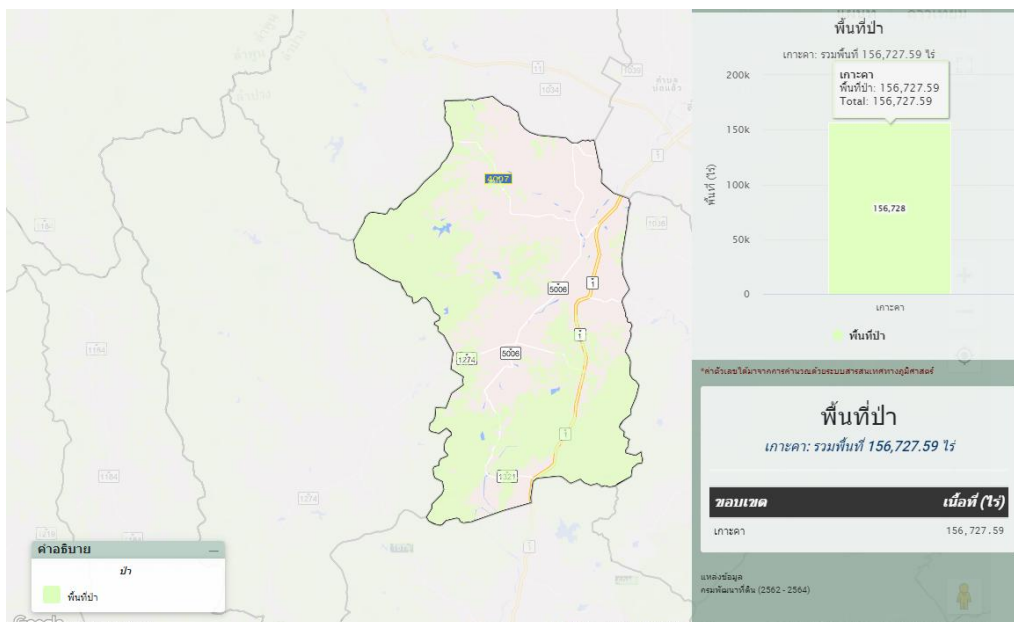
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอกะเคาะ มีสภาพพื้นที่เป็นสภาพ มีไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ไม้สัก ไม้เต็ง ไม้รัง ฯลฯ รวมเนื้อที่ ๑๕๖,๗๒๗ ไร่

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอกะเคาะ จังหวัดลำปาง

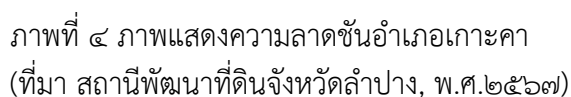

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอกะเคาะ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอกะเคาะ

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ลำปางหลวง	๑๗,๕๕๒	๒๑๑.๖๗	๑.๒๐
นาแก้ว	๗๔,๐๐๐	๓๓,๘๑๔.๙๐	๔๕.๗๐
ไหล่หิน	๗๗,๗๒๓	๔๐,๒๖๓.๕๐	๕๑.๘๐
วังพร้าว	๒๖,๑๙๔	๑,๒๑๓.๖๖	๔.๖๓
ศาลา	๑๐,๖๑๐	๗๗๑.๖๘	๗.๒๗
กะเคาะ	๑๒,๘๕๒	๔,๕๙๖.๗๕	๓๕.๗๗
นาแสง	๘๐,๔๑๗	๕๙,๘๕๘.๓๐	๗๔.๔๓
ท่าผา	๑๒,๐๑๖	๒,๓๘๔.๑๓	๑๙.๘๔
ใหม่พัฒนา	๓๓,๐๖๕	๑๓,๖๑๓.๐๐	๔๑.๑๗

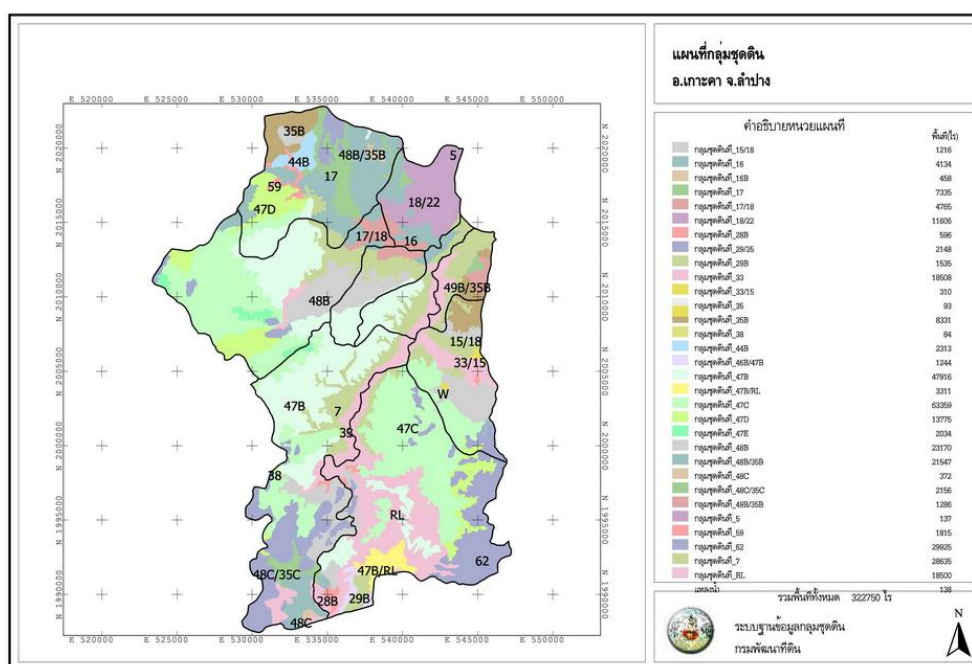
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอกะเคาะ, พ.ศ. ๒๕๖๗

กลุ่มสองดินชุดที่ ๒ ดินชุดแม่สาย (MS) เป๋าดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอน ลำน้ำค่อนข้างใหม่ สภาพพื้นที่พบค่อนข้างเรียบมีความลาดชัน ๑-๒ % เป็นดินที่ลึกลงมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินชุดนี้มีค่า PH ๐.๕-๖.๕ มีอินทรีตฤสูง มี P เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำและมี K สูง มีความเหมาะสมในการใช้ทำนาซึ่งให้ผลผลิตสูง เกือบทุกปี ในฤดูแล้งจากการเก็บเกี่ยวข้าวแล้วเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่อื่นๆ ถ้ามีการชลประทานดี สามารถปลูกข้าวนาปรังได้เป็นดินในหมู่ที่ ๑-๖ ตำบลเกาะคา

กลุ่มที่สามดินชุดที่ ๓๒ เป็นดินชุดลำปาง (LP) เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำเก่าบนลานตะพักลำน้ำขั้นต่ำ สภาพพื้นที่เป็นลักษณะเป็นที่ราบและค่อนข้างราบเรียบมีความลาดชัน ๑-๒ % เป็นดินลึกมาก มีค่า PH ๕.๕-๖.๐ มี P ที่เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำและมี K ต่ำ มีความเหมาะสมในการทำนาและปลูกพืชไร่หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ในขณะที่ดินมีความชื้นค่อนข้างมากพืชไร่ที่ปลูก ถั่วต่างๆ หอม กระเทียม แตงต่างๆ

กลุ่มที่สี่ดินชุดที่ ๔๐ ดินชุดที่ ๔๐ เป็นดินหน่วยสัมพันธ์ของดินชุ่มร้อยละดินชุดสนทราย (R/Sal) เป็นดินที่ประกอบด้วย ดินชุดร้อยละประมาณ ๖๐% และดินชุดสนทรายประมาณ ๔๐% มีความลาดชันประมาณ ๒-๕% เป็นดินลึกมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินชุดนี้มีค่า PH ๕.๐-๖.๕ มีอินทรีย์วัตถุปานกลางและต่ำ มี P เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำมาก มี K ปานกลางและต่ำ พบที่หมู่ที่ ๒, ๓, ๔, ๖, ๗ มีความเหมาะสมใช้ทำนา และปลูกพืชหมุนเวียนหลังฤดูทำนา ได้แก่ ยาสูบ และถั่วต่างๆ หอม กระเทียม ข้าวโพด และพืชผักบางชนิด

ภาพที่ ๕ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดินของอำเภอเกาะคา

(ที่มา: สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗ จาก <http://www.ldslpg.org/din๑๓/kokha.html>)

คำอธิบายสัญลักษณ์แผนที่ดินตามกลุ่มลักษณะและข้อจำกัด อ.เกาะคา

สัญลักษณ์	คำอธิบาย	กลุ่มชุดดิน
ดินในพื้นที่ลุ่ม		
m5	ดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	7
m9	ดินทรายแบ่งที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า	15/18 15/33 16 16B
m10	ดินร่วนที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า	17 17/18 18/22 59
ดินที่พบในพื้นที่ดอน เขตดินแห้ง		
m15	ดินเหนียวจัดสีดำเมื่อดินแห้งหน้าดินแต่กระแวงเป็นร่องกว้างและลึก	28B
m16	ดินเหนียวลึกมาก	29/35 29B 29B/48B
m17	ดินร่วนริมฝั่งแม่น้ำ	33 38
m18	ดินร่วนลึกมาก	35B 35B/48B 35B/49B 35C/48C
m19	ดินทรายหนาหรือหนานปานกลาง	44B
m20	ดินต้นที่มีชั้นลูกรัง ก้อนกรวด เศษหินอยู่ภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน	46B/47B 48B 48C 48C/56C
m21	ดินต้นที่พบชั้นหินพื้นภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน	47B 47B/RL 47C 47D 47E
พื้นที่ลาดชันเชิงชันหรือพื้นที่ภูเขา		
m34	พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก	62

ภาพที่ ๖ คำอธิบายสัญลักษณ์แผนที่กลุ่มชุดดินของอำเภอเกาะคา

(ที่มา: สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗จาก <http://www.ldslpg.org/din๑๓/kokha.html>)

เอกสารสิทธิ์ในการใช้ที่ดิน

- โฉนดที่ดิน (นส.๔จ)
- หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส.๓ก)
- หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส.๓)
- หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นส.ล)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศอำเภอเกาะคาเป็นเขตร้อนชื้น หน้าหนาวมีอุณหภูมิต่ำบนที่สูง หน้าร้อนสภาพอากาศร้อนถึงร้อนจัด หน้าฝนมีฝนตกมายน้อยตามสภาพอากาศ

๓.๒ ฤดูกาล

อำเภอเกาะคา โดยทั่วไปแบ่งเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

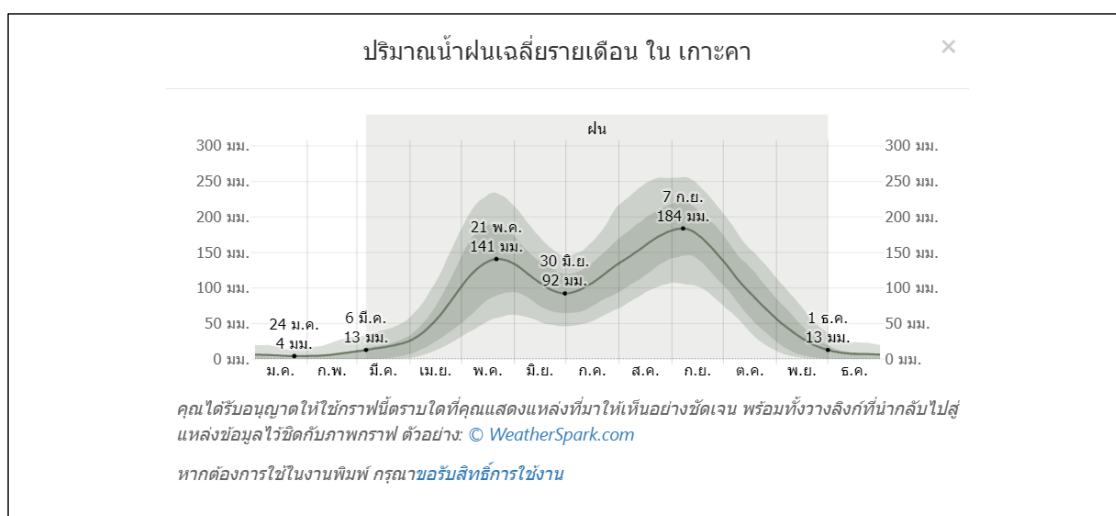
ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณเดือนมีนาคม จนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนอบอ้าวมาก เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคม จะมีฝนตกชุกเดือนกรกฎาคม – เดือนกันยายน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ๗๐.๔ มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณเดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็นมาก เดือนที่มีอากาศหนาวจัดคือ เดือนมกราคม

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอเกาะคา มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๗๔.๙๐ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๔.๖ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๑๗๖ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๗)

ภาพที่ ๗ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ตั้งแต่ ปี มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๖๖
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗ (<https://th.weatherspark.com>)

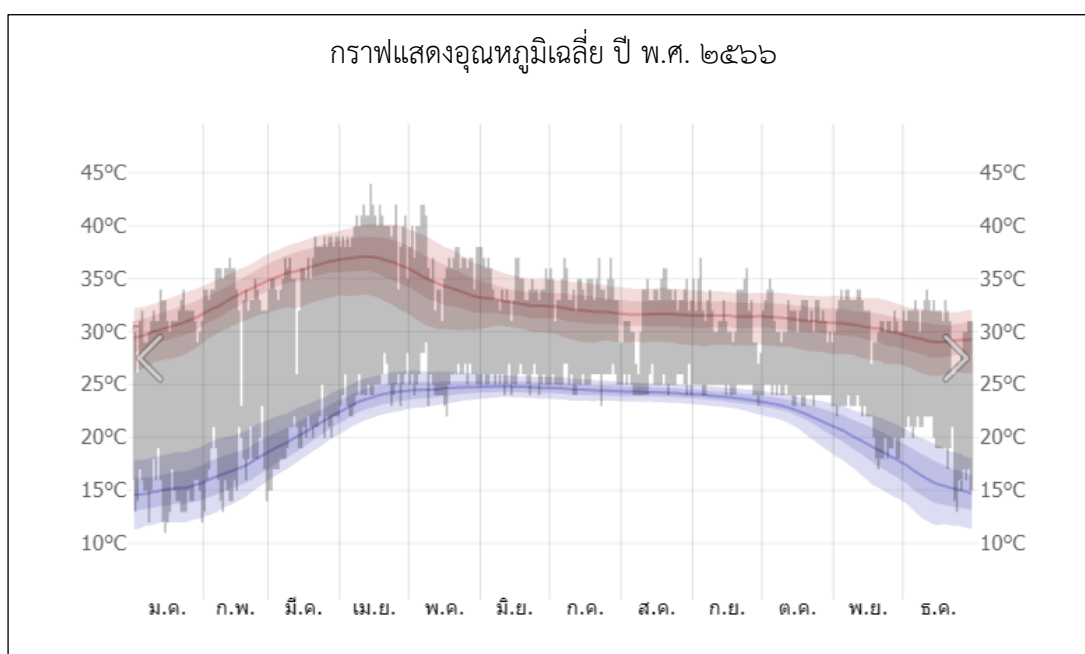
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ๒๕๖๖

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๔.๖
๒	กุมภาพันธ์	๖.๑
๓	มีนาคม	๑๖.๕
๔	เมษายน	๕๓.๑
๕	พฤษภาคม	๑๓๗.๑
๖	มิถุนายน	๑๐๗.๙
๗	กรกฎาคม	๑๐๗.๐
๘	สิงหาคม	๑๖๐.๑
๙	กันยายน	๑๗๖.๐
๑๐	ตุลาคม	๙๓.๓
๑๑	พฤศจิกายน	๒๙.๙
๑๒	ธันวาคม	๗.๒
	รวม	๘๙๘.๘๐
	เฉลี่ย/ปี	๗๔.๙๐

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗ (<https://th.weatherspark.com>)

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอเกาะคา มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๗ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๕)

ภาพที่ ๘ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบปี ตั้งแต่ มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๖๖
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเกาะคา ปี พ.ศ.๒๕๖๖

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๕°	๓๐°	๒๒°
กุมภาพันธ์	๑๗°	๓๓°	๒๕°
มีนาคม	๒๑°	๓๖°	๒๘°
เมษายน	๒๔°	๓๗°	๓๐°
พฤษภาคม	๒๕°	๓๔°	๒๙°
มิถุนายน	๒๕°	๓๓°	๒๘°
กรกฎาคม	๒๕°	๓๒°	๒๘°
สิงหาคม	๒๔°	๓๒°	๒๗°
กันยายน	๒๔°	๓๑°	๒๗°
ตุลาคม	๒๒°	๓๑°	๒๖°
พฤศจิกายน	๑๙°	๓๐°	๒๔°
ธันวาคม	๑๖°	๒๙°	๒๒°

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗ (<https://th.weatherspark.com>)

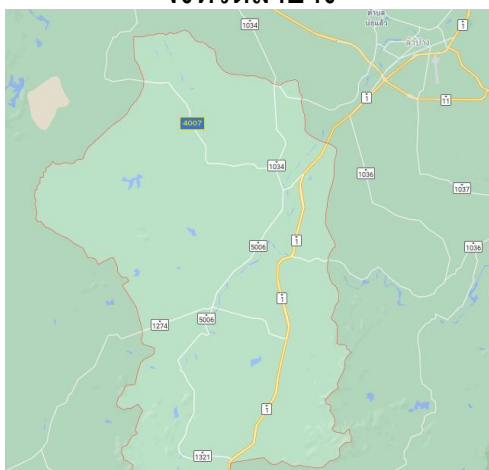
๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ถนนพหลโยธินเป็นถนนสายหลักในการเดินทางไปสู่จังหวัดลำปาง อยู่ในเขตอำเภอเกาะคา รวมระยะทางประมาณ ๒๗ กิโลเมตร นอกจากนั้น ยังมีถนนสายสำคัญที่เป็นทางลัดเลียงเมืองลำปางไปสู่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๑๐๓๔ ซึ่งเป็นถนนที่มีความสำคัญทำให้มีผู้คนเดินทางผ่านอำเภอเกาะคาในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก

ถนนสายหลักทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ ถนนพหลโยธิน เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ ถนนสายรอง การคมนาคมภายในอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน มีสภาพถนนเป็นคอนกรีตและลาดยางเป็นส่วนใหญ่

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

คำอธิบาย

- หมายเลข ๑ ถนนพหลโยธิน
- หมายเลข ๑๐๓๔ ทางหลวงแผ่นดินสายเกาะคา - ห้างฉัตร
- หมายเลข ๑๒๗๔ ทางหลวงแผ่นดินสายลี่ - นาแก้ว
- หมายเลข ๑๓๒๑ ทางหลวงแผ่นดินสายแยกทางหลวงหมายเลข ๑ - บ้านหาดปู้ด้าย
- หมายเลข ๕๐๐๖ ทางหลวงชนบทตำบลนาแก้ว
- หมายเลข ๔๐๐๗ ทางหลวงชนบทตำบลไหล่

ภาพที่ ๙ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเกาะคา
(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเกาะคา, พ.ศ.๒๕๖๗)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

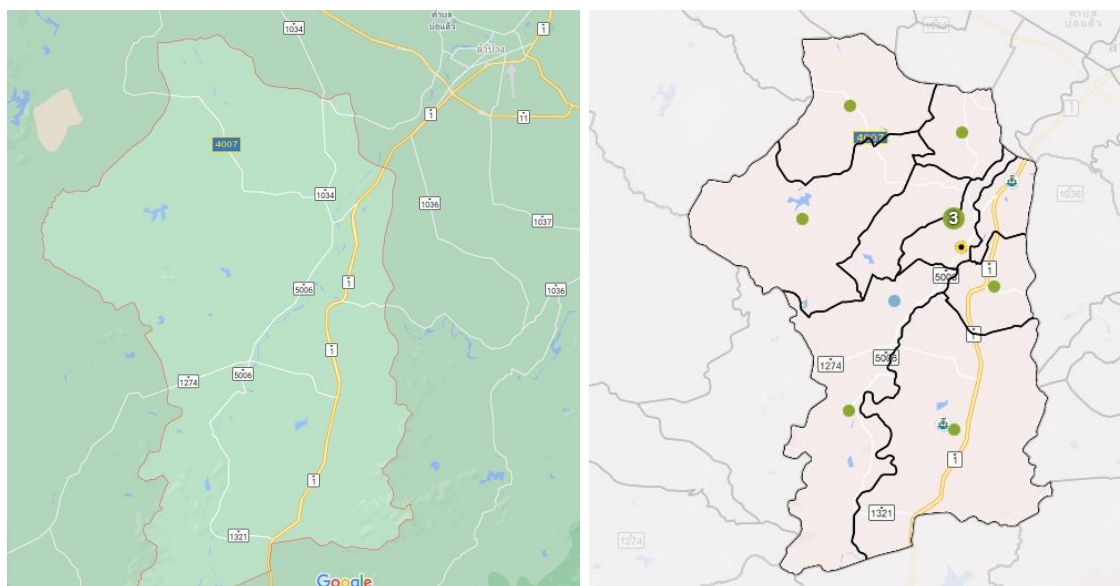
การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้
ทางรถไฟ ไม่มี

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ
มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ รถสองแถวให้บริการรับจ้าง
ระหว่างอำเภอเกาะคาเข้าไปในเมือง

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๑ เส้นทางระหว่างอำเภอเกาะคา ถึง จังหวัดลำปาง ระยะทาง ๒๗ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๔ เส้นทางระหว่าง อำเภอเกาะคา ถึงอำเภอห้างฉัตร ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเกาะคา,พ.ศ.๒๕๖๗)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอเกาะคา เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำ อำเภอเกาะคา มีแม่น้ำสายหลัก ๆ ที่ประชาชนใช้ในการเกษตร ได้แก่ น้ำแม่วัง น้ำแม่ยาว น้ำแม่จาง และน้ำแม่ตำ

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

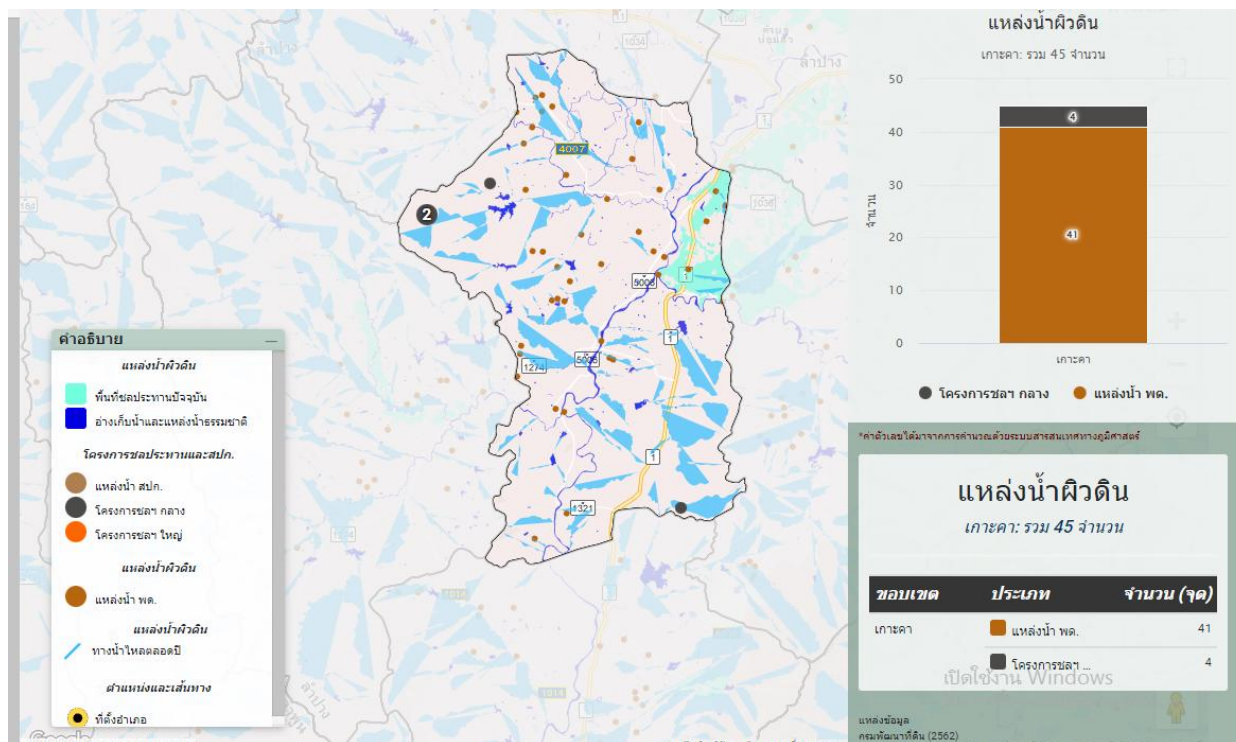
อ่างเก็บน้ำกระจายอยู่ในพื้นที่จำนวน ๑๑ แห่ง แต่เป็นอ่างขนาดเล็กมีความจุรวมกันเพียง ๔.๑ ล้าน ลูกบาศก์เมตร มีสถานีสูบน้ำพลังไฟฟ้า จำนวน ๑๖ แห่ง แต่ก็ยังไม่เพียงพอ

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอ่างเก็บน้ำและความจุในอำเภอเกาะคา

ที่	อ่างเก็บน้ำ	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ความจุที่ ระดับน้ำเก็บ กัก (ม. ³)	ปริมาณน้ำในอ่าง		หมายเหตุ
						ประจำสัปดาห์		
						ปริมาณน้ำ (ม. ³)	% เทียบกับ ระดับน้ำเก็บกัก	
โครงการชลประทานลำปาง								
โครงการชลประทานกลางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ								
๑	อ่างเก็บน้ำแม่ไฮ	นาแสง	เกาะคา	ลำปาง	๑,๒๒๕,๒๒๐	๑,๐๐๔,๖๘๐	๘๒.๐๐	ชล.ลำปาง
๒	อ่างเก็บน้ำแม่ธิ	วังพร้าว	เกาะคา	ลำปาง	๑,๕๙๐,๐๐๐	๑,๑๕๕,๑๓๕	๗๒.๖๕	"
โครงการชลประทานขนาดเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ								
๑	อ่างฯ แม่ฮาม	เกาะคา	เกาะคา	ลำปาง	๔๕๒,๐๐๐	๑๘๐,๘๐๐	๔๐.๐๐	ชล.ลำปาง
๒	อ่างฯ ห้วยเปาะ	นาแก้ว	เกาะคา	ลำปาง	๗๒๕,๐๐๐	๗๑๖,๖๙๐	๙๘.๕๐	"
๓	อ่างฯ แม่ปัด	นาแสง	เกาะคา	ลำปาง	๓๑๕,๐๐๐	๒๕๒,๐๐๐	๘๐.๐๐	"
๔	อ่างฯ แม่ฮอง	ใหม่พัฒนา	เกาะคา	ลำปาง	๓๖๔,๐๐๐	๒๙,๑๒๐	๘.๐๐	"
โครงการชลประทานขนาดเล็ก								
๑	อ่างฯ ห้วยคอกช้าง	นาแก้ว	เกาะคา	ลำปาง	๙๔,๒๕๐	๕๖,๕๕๐	๖๐.๐๐	ถ่ายโอนแล้ว
๒	อ่างฯ ห้วยไพร (ห้วยฮวก)	นาแก้ว	เกาะคา	ลำปาง	๔๗๒,๐๐๐	๓๗๗,๖๐๐	๘๐.๐๐	"
๓	อ่างฯ ห้วยงสิงห์	นาแก้ว	เกาะคา	ลำปาง	๓๐๖,๐๐๐	๒๑๔,๒๐๐	๗๐.๐๐	"
๔	อ่างฯ ห้วยน้ำยุบ	ไหลหิน	เกาะคา	ลำปาง	๑๘๐,๐๐๐	๑๐๘,๐๐๐	๖๐.๐๐	"
๕	อ่างฯ ห้วยตองสู้	นาแสง	เกาะคา	ลำปาง	๑๔๔,๐๐๐	๑๐๐,๘๐๐	๗๐.๐๐	"
รวม					๕,๘๖๗,๒๗๐	๔,๑๙๕,๕๗๕	๗๑.๕๑	

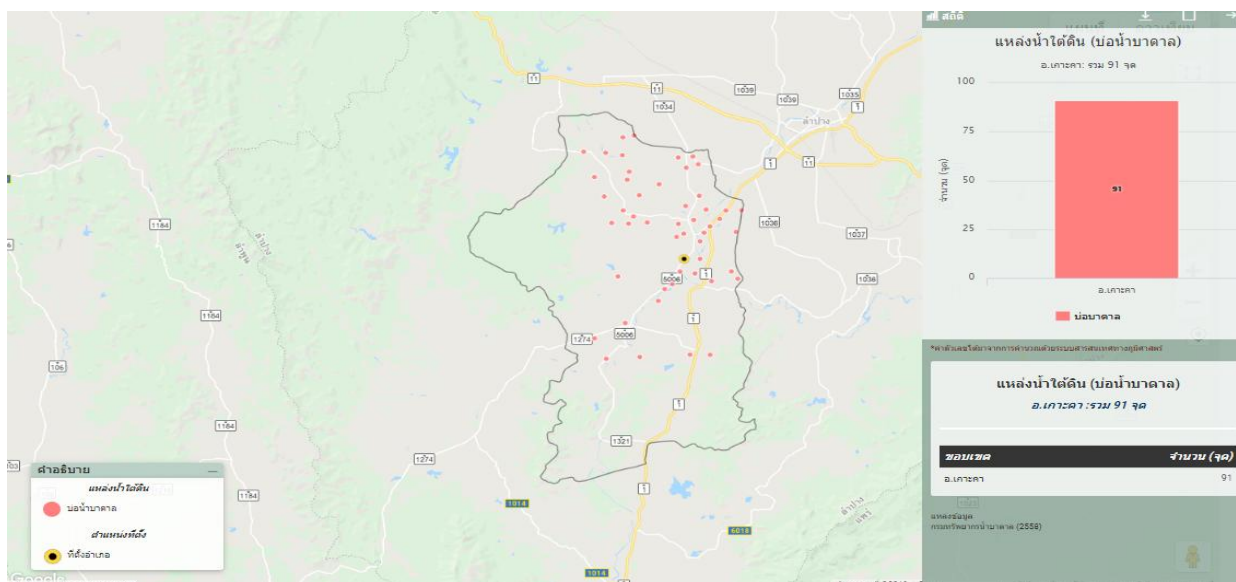
(ข้อมูลจาก : โครงการชลประทาน, มีนาคม ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๑ ภาพแสดงแผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๒ ภาพแสดงแผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

อาชีพหลักของประชากรในอำเภอเกาะคาายังอยู่ในภาคเกษตรกรรม ประมาณร้อยละ ๗๕ โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าว พืชไร่(ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง) ยางพารา นอกจากนั้นก็มีพืชสวน ได้แก่ ลำไย ส้มโอ มะม่วง และมะขาม โดยอำเภอเกาะคา มีพื้นที่การเกษตร ประมาณ ๑๒๕,๒๐๘ ไร่ ที่เหลือประชากรประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น รับจ้าง ค้าขาย โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีความสำคัญเกี่ยวโยงเป็นเครือข่ายติดกันเป็นส่วนใหญ่ ประชากรในวัยแรงงานนิยมไปทำงานต่างอำเภอ ต่างจังหวัด และต่างประเทศ เกษตรกรที่ทำการเกษตรส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ ทำให้การทำการเกษตรแบบประณีตทำให้ยากต่อการจะเพิ่มผลผลิตต่อไร่ หรือการลงทุนด้านอาชีพเกษตรมีการลงทุนน้อย

๑) ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเกาะคา ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ลำไย	ส้มโอ	พืช อื่นๆ	รวม
ลำปางหลวง	๑๗,๕๙๒	๘,๒๕๕.๕๒	๐	๐	๐	๑,๗๕๕	๐	๐	๘,๕๗๑.๖๑
นาแก้ว	๗๔,๐๐๐	๖,๕๗๓.๘๖	๔๘๕.๗๔	๑,๖๔๖.๕๑	๑๕	๓๕๖.๒๔	๗๒	๑๑๔๘	๑๐,๘๕๖.๗๔
ไหล่หิน	๗๗,๗๒๓	๕,๒๑๓.๑๗	๑,๑๓๓.๓	๑,๓๐๓.๑๒	๔๔๙	๙๗๐.๓๔	๐	๙๕	๙,๓๕๑.๔๔
วังพร้าว	๒๖,๑๙๔	๔,๕๐๙.๗๐	๑๖๒.๗๑	๕๒.๒๔	๒๒๖	๔๒๑.๓๓	๐	๕	๕,๔๖๗.๐๙
ศาลา	๑๐,๖๑๐	๑,๕๗๙.๗๘	๑๘.๗๕	๒.๖๑	๐	๒๔.๒๕	๐	๑๘	๑,๖๒๘.๗๓
เกาะคา	๑๒,๘๕๒	๓,๕๙๕.๙๒	๑๓๙.๑๖	๑๘๒.๑๓	๘๔๒	๘๔.๔๔	๐	๔	๔,๙๘๓.๕๒
นาแสง	๘๐,๔๑๗	๒,๘๔๘.๗๓	๖๒๒.๔๕	๑,๔๖๙.๙๙	๓๔	๙๐๐.๒๒	๑	๒	๗,๒๒๓.๔๗
ท่าผา	๑๒,๐๑๖	๒,๕๖๗.๔๖	๓๓.๙๒	๔๗.๓๗	๒๒	๑๐.๘	๐	๓๐	๒,๙๑๓.๒๒
ใหม่พัฒนา	๓๓,๐๖๕	๔,๙๐๗.๖๙	๕๕๓.๒๘	๓๖๓.๑๙	๒๓๙	๔๘๒.๑๙	๐	๒๖	๖,๖๙๘.๔๒
พื้นที่รวม	๓๔๔,๔๖๙	๔๐,๐๕๑.๘๓	๓,๑๕๐.๓๑	๕,๐๙๖.๑๕	๑๘๒๗	๓๒๕๑.๕๖	๗๓	๑๓๒๘	๕๗,๗๘๔.๒๔

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

สัตว์เลี้ยง	จำนวนสัตว์เลี้ยงแยก ประเภท (ตัว)	จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง สัตว์ (คน)	พื้นที่เลี้ยงสัตว์ที่พบได้มาก (ตำบล)
โค	๑๑,๙๐๒	๑,๕๒๔	นาแก้ว, ลำปางหลวง
กระบือ	๒,๖๔๕	๒๔๐	นาแก้ว, ใหม่พัฒนา
สุกร	๒๖,๕๑๙	๒๔๒	ใหม่พัฒนา, ไหล่หิน, ลำปางหลวง
ไก่	๕๔๙,๔๖๕	๓,๓๙๙	ไหล่หิน, ใหม่พัฒนา
เป็ด	๔,๖๒๕	๑๙๕	ท่าผา
แพะ	๔๑๕	๑๓	เกาะคา
รวม	๕๙๕,๕๗๑	๖,๘๓๙	

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเกาะคา, มีนาคม ๒๕๖๗

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่ง คือ
ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐานแห่ง คือ.....
ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ จำนวน ๑ แห่ง คือ

ชื่อฟาร์ม บริษัท วีพีเอฟ กรุ๊ป (๑๙๗๓) จำกัด ฟาร์มสุกรพันธุ์ เกาะคา

ที่ตั้ง ๒๒๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

สัตว์เลี้ยง	จำนวน หน่วยเลี้ยง (บ่อ)	จำนวน เกษตรกร ที่เลี้ยง (คน)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	กำลังผลิต โดยเฉลี่ยต่อปี (กิโลกรัม)	พื้นที่เลี้ยงสัตว์ ที่พบได้มาก (ตำบล)
ปลาช่อน	๓	๓	๑.๘๗๕	๑๙๐	ลำปางหลวง, นาแก้ว, วังพร้าว
ปลาดุก	๒๖๘	๒๖๘	๑๐๔.๗๓	๒๔,๒๑๐	ทุกตำบล
ปลาดุกบิ๊กอุย	๕	๕	๒.๐๘๘	๒๔๐	เกาะคา, วังพร้าว, นาแก้ว, ท่าผา
ปลาตะเพียน	๑๓๐	๑๓๐	๔๗.๕๗	๘,๕๐๐	ทุกตำบล
ปลาหับทิม/นิลแดง	๑	๑	๐.๐๓	๕๐	เกาะคา
ปลานิล	๕๑๖	๕๑๕	๒๑๙.๓๑	๓๘,๗๑๐	ทุกตำบล
ปลาไน	๒	๒	๑.๖๒	๘๐	ท่าผา, เกาะคา
ปลาสร้อย	๑๕	๑๕	๖.๐๗	๙๔๐	นาแก้ว
ปลาหมอเทศ	๓	๓	๓.๒๕	๒,๗๘๐	ลำปางหลวง, วังพร้าว, นาแก้ว
ปลาหมอไทย	๒	๒	๒.๐๓	๑,๐๔๐	ท่าผา, ลำปางหลวง
รวม	๙๔๕	๙๔๕	๓๙๓.๕๗๓	๗๖,๘๑๐	

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอกะเคา, มีนาคม ๒๕๖๗

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้เฉลี่ยครัวเรือนภาพรวมระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ โดยแยกเป็นรายตำบลได้ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลรายได้เฉลี่ยครัวเรือนภาพรวมระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนคน	แหล่งรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
			อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง		
ต.ลำปางหลวง	๒,๗๘๔	๗,๕๐๒	๑๗๕,๓๓๑.๑๔	๒๘,๐๒๕.๘๕	๒๖,๖๔๗.๔๕	๑๕,๖๖๗.๘๖	๒๔๕,๖๗๒.๓๐	๙๑,๑๖๙.๒๕
ต.นาแก้ว	๒,๕๔๑	๖,๓๒๗	๑๐๒,๔๖๕.๒๘	๑๙,๔๐๗.๑๕	๒๔,๒๔๔.๕๖	๙,๕๕๐.๒๑	๑๕๕,๖๖๗.๒๐	๖๒,๕๑๗.๘๔
ต.ไหลหิน	๑,๔๖๙	๔,๐๔๖	๑๔๗,๖๒๕.๒๖	๑๘,๒๐๔.๘๗	๓๐,๗๒๑.๗๘	๘,๙๘๙.๒๒	๒๐๕,๕๔๑.๑๒	๗๔,๖๒๖.๗๗
ต.วังพร้าว	๑,๗๗๙	๕,๒๓๖	๑๘๙,๗๒๘.๔๙	๑๘,๖๒๓.๘๓	๑๕,๖๗๕.๓๘	๑๐,๑๖๓.๕๕	๒๓๔,๑๙๑.๒๕	๗๙,๕๖๙.๕๖
ต.ศาลา	๒,๓๔๔	๕,๖๒๖	๑๕๖,๐๔๗.๔๔	๖,๗๓๘.๑๘	๑๙,๔๓๘.๗๗	๖,๑๘๔.๕๖	๑๘๘,๔๐๙.๙๕	๗๘,๔๙๙.๑๕
ต.เกาะคา	๑,๑๙๙	๒,๙๙๙	๑๒๖,๐๔๓.๕๑	๑๖,๗๕๗.๒๒	๒๒,๙๘๙.๙๙	๘,๕๑๒.๖๕	๑๗๔,๓๐๓.๓๗	๖๙,๔๖๖.๔๘
ต.นาแสง	๑,๒๘๓	๓,๖๗๓	๑๓๘,๔๒๘.๖๐	๙,๖๔๐.๓๘	๒๐,๕๙๙.๘๘	๘,๗๔๕.๘๐	๑๗๗,๔๑๔.๖๖	๖๑,๙๗๑.๙๖
ต.ท่าผา	๑,๘๘๘	๕,๑๐๗	๒๑๔,๗๘๐.๒๕	๑๔,๑๓๑.๒๗	๒๔,๗๘๓.๔๔	๕,๑๔๘.๐๓	๒๕๕,๘๒๒.๙๙	๙๕,๖๙๑.๓๒
ต.ใหม่พัฒนา	๑,๓๘๒	๓,๘๗๖	๑๑๘,๐๓๖.๗๘	๒๑,๐๐๙.๒๖	๒๓,๖๘๒.๗๒	๑๑,๔๘๔.๘๘	๑๗๔,๒๓๑.๖๔	๖๒,๑๑๖.๔๒
รวม	๑๖,๖๖๙	๔๔,๓๙๒	๑๕๓,๙๓๙.๑๖	๑๗,๔๖๘.๔๖	๒๓,๒๗๐.๐๕	๙,๖๓๙.๙๔	๒๐๔,๓๑๗.๖๒	๗๖,๗๒๐.๓๖

(ข้อมูลจาก : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเกาะคา, มีนาคม ๒๕๖๗)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ เท่ากับ ๗๖,๗๒๐ ล้านบาท

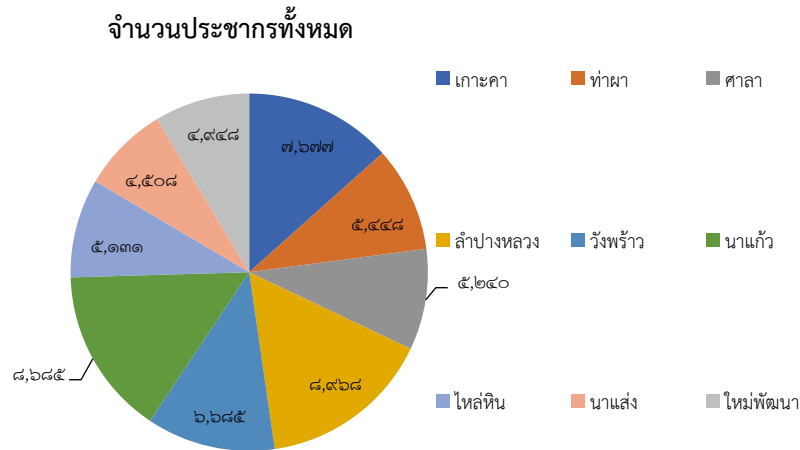
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ประชากรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรของอำเภอเกาะคา มีจำนวนทั้งสิ้น ๕๗,๒๙๐ คน แยกเป็นชาย ๒๗,๔๙๘ คน หญิง ๒๙,๗๙๒ คน ครัวเรือนตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ๒๒,๕๓๒ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลประชากร แยกตามรายอายุ (ข้อมูล ณ มีนาคม ๒๕๖๗)

ตำบล	เพศ		ช่วงอายุ				รวม
	ชาย	หญิง	แรกเกิด-๑๒ ปี	๑๓ - ๒๒ ปี	๒๓ - ๖๐ ปี	๖๑ ปีขึ้นไป	
เกาะคา	๓,๕๘๘	๔,๐๘๙	๖๐๘	๕๗๐	๔,๐๕๐	๒,๓๖๘	๗,๖๗๗
ท่าผา	๒,๖๐๙	๒,๘๓๙	๔๔๒	๔๔๘	๒,๙๕๗	๑,๖๐๑	๕,๔๔๘
ศาลา	๒,๔๔๖	๒,๗๙๔	๔๔๘	๔๑๓	๒,๘๒๑	๑,๕๕๘	๕,๒๔๐
ลำปางหลวง	๔,๒๕๙	๔,๗๐๙	๗๕๔	๗๒๙	๔,๘๗๓	๒,๖๑๒	๘,๙๖๘
วังพร้าว	๓,๒๒๕	๓,๔๖๐	๕๕๙	๖๖๙	๓,๗๐๔	๑,๗๕๓	๖,๖๘๕
นาแก้ว	๔,๒๒๓	๔,๔๖๒	๗๗๒	๗๕๗	๔,๖๕๗	๒,๔๙๙	๘,๖๘๕
ไหลหิน	๒,๔๕๔	๒,๖๗๗	๔๒๐	๔๑๕	๒,๘๔๐	๑,๔๕๖	๕,๑๓๑
นาแสง	๒,๒๘๗	๒,๒๒๑	๓๙๑	๔๑๘	๒,๔๖๗	๑,๒๓๒	๔,๕๐๘
ใหม่พัฒนา	๒,๔๐๗	๒,๕๔๑	๔๓๗	๔๓๒	๒,๗๗๒	๑,๓๐๗	๕,๙๔๘
รวม	๒๗,๔๙๘	๒๙,๗๙๒	๔,๘๓๑	๔,๘๕๑	๓๑,๑๔๑	๑๖,๓๘๖	๕๗,๒๙๐

หมายเหตุ : ประชากรในอำเภอเกาะคา มีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา

ภาพที่ ๑๓ ภาพแสดงจำนวนประชากรในอำเภอเกาะคา

ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลประชากรในภาพรวมของอำเภอเกาะคา (ข้อมูล ณ มีนาคม ๒๕๖๗)

ตำบล	ครัวเรือน	ประชากร (คน)			
		ชาย	หญิง	รวม	คิดเป็นร้อยละ
๑ เกาะคา	๓,๖๘๔	๓,๕๘๘	๔,๐๘๙	๗,๖๗๗	๑๓.๔๐
๒ ท่ามา	๒,๐๑๘	๒,๖๐๙	๒,๘๓๙	๕,๔๔๘	๙.๕๐
๓ ศาลา	๒,๔๙๕	๒,๔๔๖	๒,๗๙๔	๕,๒๔๐	๙.๑๕
๔ ลำปางหลวง	๓,๓๕๘	๔,๒๕๙	๔,๗๐๙	๘,๙๖๘	๑๕.๖๕
๕ วังพร้าว	๒,๒๖๙	๓,๒๒๕	๓,๔๖๐	๖,๖๘๕	๑๑.๖๗
๖ นาแก้ว	๓,๑๔๘	๔,๒๒๓	๔,๔๖๒	๘,๖๘๕	๑๕.๑๖
๗ ไหล่หิน	๑,๘๒๙	๒,๔๕๔	๒,๖๗๗	๕,๑๓๑	๘.๙๖
๘ นาแสง	๓,๙๒๖	๒,๒๘๗	๒,๒๒๑	๔,๕๐๘	๗.๘๗
๙ ใหม่พัฒนา	๑,๘๐๕	๒,๔๐๗	๒,๕๔๑	๔,๙๔๘	๘.๖๔
รวม	๒๒,๕๓๒	๒๗,๔๙๘	๒๙,๗๙๒	๕๗,๒๙๐	๑๐๐

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง, มีนาคม ๒๕๖๗

๖.๔ การศึกษา

อำเภอเกาะคา มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๒๒ แห่ง แยกออกเป็น

ในเขตอำเภอเกาะคา มีโรงเรียนของรัฐระดับประถมจำนวน ๙ แห่ง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ๖ แห่ง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ๒ แห่ง มีโรงเรียนเอกชน ๓ โรงเรียน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คือ วิทยาลัยเทคนิคนครลำปาง ซึ่งมีนักศึกษาจากอำเภอข้างเคียง ได้แก่ อำเภอเสริมงาม อำเภอสบปราบ และอำเภอแม่ทะ ด้วย

ลำดับที่	โรงเรียน	ตำบล	บ้าน	จำนวนนักเรียน
ระดับประถมศึกษา				
๑	บ้านทุ่งขาม	ใหม่พัฒนา	ทุ่งขาม	๙๐
๒	บ้านดอนธรรม	ใหม่พัฒนา	ดอนธรรม	๙๕
๓	ไหล่หินราษฎร์บำรุง	ไหล่หิน	ไหล่หิน	๑๗๙
๔	บ้านท่าผา	ท่าผา	ท่าผา	๑๘๗
๕	ชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง	ลำปางหลวง	ลำปางหลวง	๑๔๑
๖	วัดหาดปู้ด้าย	นาแสง	หาดปู้ด้าย	๔๑
๗	บ้านสองแควใต้	นาแก้ว	สองแควใต้	๗๐
๘	บ้านจอมปิง	นาแก้ว	จอมปิง	๕๙
๙	บ้านศาลาสამคคี	ท่าผา	ศาลาบัวบก	๕๒

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น				
๑	สบต๋าววิทยา (แปงรักดีอุปถัมภ์)	นาแก้ว	สบต๋าว	๑๐๕
๒	บ้านนาแก้วประชารัฐ	นาแก้ว	นาแก้ว	๑๓๒
๓	วัดนาแก้ว	นาแสง	นาแสง	๙๐
๔	วังพร้าววิทยา	วังพร้าว	วังพร้าว	๑๓๒
๕	อนุบาลเกาะคา (น้ำตาลอนุเคราะห์)	ศาลา	ฝั้ง	๗๘๒
๖	ศาลาวิทยา	ศาลา	ศาลาไชย	๑๓๕
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย				
๑	เกาะคาวิทยาคม	เกาะคา	เกาะคา	๑๒๒
๒	ไหล่หินวิทยา	ไหล่หิน	ไหล่หิน	๑๒๑
โรงเรียนของเอกชน				
๑	ประธานพรภักดี นครลำปาง	ลำปางหลวง	ลำปางหลวง	๕๔๐
๒	ณัฐบรรจงวิทยา	ศาลา	ฝั้ง	๔๗๑
๓	เพ็ญจิตตพงษ์	ศาลา	ศาลาไชย	๗๓
ระดับวิทยาลัย				
๑	วิทยาลัยเทคนิคนครลำปาง	ศาลา	ศาลาไชย	๑,๐๗๙

(ข้อมูลจาก : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒, มีนาคม ๒๕๖๗)

อย่างไรก็ตามพบว่าแนวโน้มของนักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ลดลง ทั้งนี้เนื่องจากอยู่ใกล้ตัว
จังหวัดลำปาง เดินทางไปมาสะดวก

ห้องสมุด ห้องสมุดประชาชนอำเภอเกาะคา จำนวน ๑ แห่ง

๖.๕ สาธารณสุข

สถานพยาบาลของรัฐ/เอกชน/ศูนย์บริการสาธารณสุข/คลินิก/บุคลากร

อำเภอเกาะคา มีสถานบริการด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย โรงพยาบาลชุมชน จำนวน ๑ แห่ง เป็นโรงพยาบาลขนาด ๑๘๗ เตียง มีแพทย์ครบทุกสาขา ข้าราชการรักษาในเรื่อง อายุรกรรม ศัลยกรรมทั่วไป สูตินารีเวช ศัลยกรรมกระดูก กุมารเวชกรรม วิสัญญีและโรงพยาบาลขนาดทุติยภูมิและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๑๓ แห่ง ซึ่งสามารถให้บริการประชาชนในพื้นที่อำเภอเกาะคาได้อย่างทั่วถึงและมีอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๑,๖๐๖ คน

สถานพยาบาล	จำนวน เตียง	จำนวน แพทย์ (คน)	จำนวน บุคลากร (คน)	การให้บริการ
โรงพยาบาลเกาะคา	๑๗๒	๔๕	๔๙๖	- อายุรกรรม - ศัลยกรรมทั่วไป - สูตินารีเวช - ศัลยกรรมกระดูก - กุมารเวชกรรม - วิสัญญี
โรงพยาบาลเวชารักษ์ ลำปาง	๑๕	๕	๖๕	- เวชศาสตร์ฟื้นฟู - การพยาบาลฟื้นฟูสภาพ - กายภาพบำบัด - กิจกรรมบำบัด - แก๊ซการพูด - กายอุปกรณ์

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ในพื้นที่อำเภอเกาะคา มีจำนวน ๑๓ แห่ง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล	ตำบล	จำนวนบุคลากร (คน)	เบอร์โทรศัพท์
รพ.สต. บ้านจู้ด	ลำปางหลวง	๖	๐ ๕๔๐๑ ๙๗๘๑
ศูนย์บริการสาธารณสุขลำปางหลวง	ลำปางหลวง	๕	๐ ๕๔๘๓ ๒๘๔๕
รพ.สต. บ้านจอมปิง	นาแก้ว	๕	๐ ๕๔๓๖ ๓๐๙๙
รพ.สต. บ้านสองแควใต้	นาแก้ว	๗	๐ ๕๔๓๖ ๒๙๕๔
รพ.สต. บ้านศาลาไชย	ศาลา	๔	๐๘ ๕๔๖๖ ๙๐๖๒
รพ.สต. บ้านศาลาดงลาน	ศาลา	๗	๐ ๕๔๒๘ ๑๗๘๖
รพ.สต. บ้านหาดปู้ด้าย	นาแสง	๔	๐ ๕๔๓๘ ๐๑๘๒
รพ.สต. บ้านนาแสง	นาแสง	๕	๐ ๕๔๓๖ ๒๓๑๙
รพ.สต. บ้านน้ำล้อม	เกาะคา	๗	๐ ๕๔๒๘ ๔๐๐๐
รพ.สต. บ้านท่าผา	ท่าผา	๕	๐๘ ๑๐๒๑ ๓๐๖๓
รพ.สต. บ้านวังพร้าว	วังพร้าว	๗	๐ ๕๔๓๔ ๙๑๑๓
รพ.สต. บ้านไหล่หิน	ไหล่หิน	๘	๐ ๕๔๒๗ ๔๖๖๐
รพ.สต. บ้านดอนธรรม	ใหม่พัฒนา	๗	๐๕๔ ๘๓๐ ๖๔๙
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	ทุกตำบล	๑,๖๐๖	

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ, มีนาคม ๒๕๖๗

หลักประกันสุขภาพของประชาชน

- ๑) บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- ๒) บัตรประกันสังคม
- ๓) สวัสดิการข้าราชการ
- ๔) สวัสดิการรัฐวิสาหกิจ
- ๕) สิทธิอื่นๆ

สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑) ร้านขายยา จำนวน ๑๒ แห่ง
- ๒) คลินิกเอกชน จำนวน ๔ แห่ง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

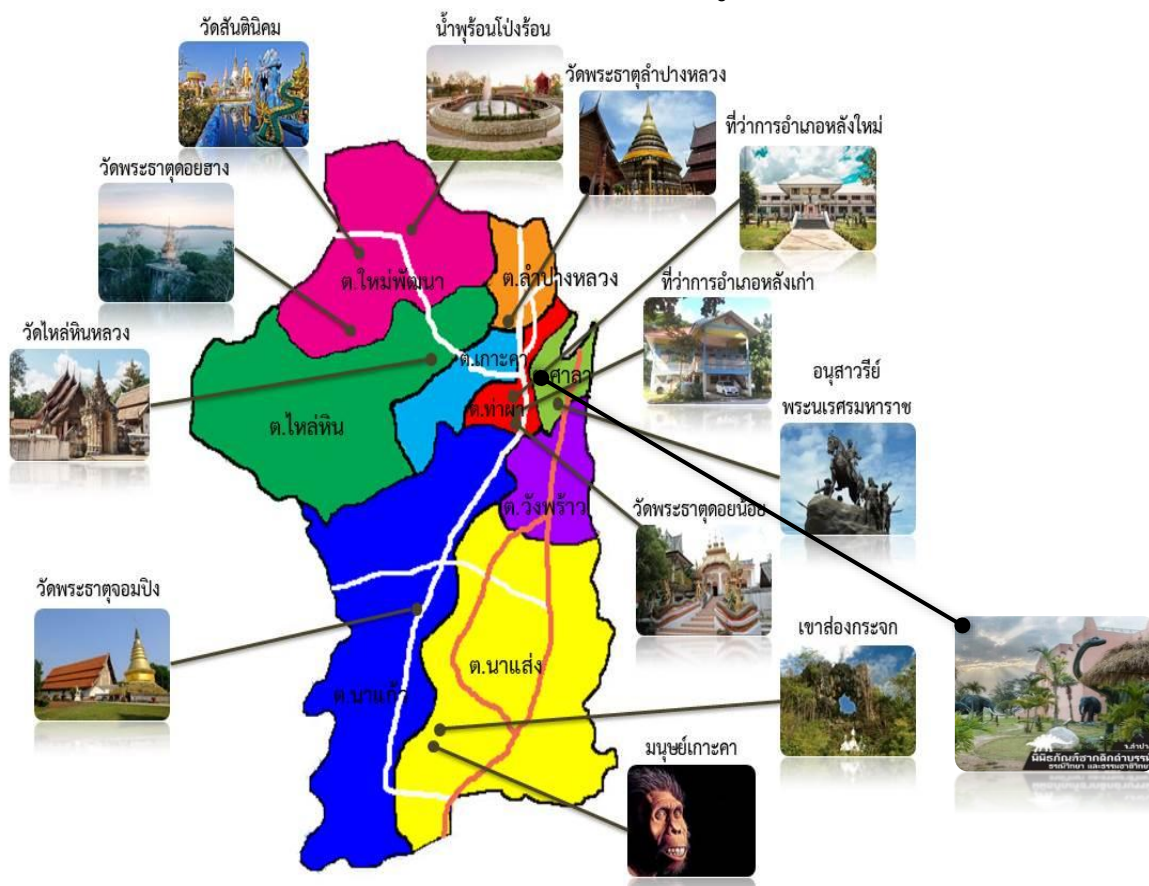
ประชากรของอำเภอเกาะคาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธกว่าร้อยละ ๙๗ มีวัด จำนวน ๗๐ แห่ง
สำนักสงฆ์ จำนวน ๘ แห่ง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ
ประเพณีประจำปี

ที่	งานประเพณีประจำปี	
	กิจกรรม	ช่วงเวลาจัดกิจกรรม
๑	งานประเพณียี่เป็งวัดพระธาตุลำปางหลวง	ช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ของทุกปี
๒	งานจัดงานหลวงเวียงละกอนและประเพณีพ่อเจ้าทิพย์ช้าง	ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี
๓	งานประเพณีปีใหม่ถนนข้าวแต๋น บ้านป่าแข ตำบลนาแก้ว	ช่วงเดือนเมษายน ของทุกปี
๔	งานประเพณีสงกรานต์วัดพระธาตุจอมปิง	ช่วงเดือนเมษายน ของทุกปี
๕	งานประเพณีสงกรานต์วัดไหล่หินหลวง	ช่วงเดือนเมษายน ของทุกปี
๖	งานประเพณีสงกรานต์วัดดอยน้อย	ช่วงเดือนเมษายน ของทุกปี
๗	งานประเพณีสงกรานต์แก้วมรกต	ช่วงเดือนเมษายน และ เดือนพฤศจิกายน ของทุกปี
๘	งานประเพณีพื้นบ้าน ของแต่ละท้องถิ่น/ชุมชน/หมู่บ้าน	ตามช่วงเวลาของเทศกาลพื้นเมือง

การท่องเที่ยว

อำเภอเกาะคา มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและโบราณสถานที่สำคัญ ดังนี้

๑) วัดพระธาตุลำปางหลวง

สถานที่ตั้ง อยู่ที่บ้านลำปางหลวง หมู่ที่ ๑ ตำบลลำปางหลวง ห่างจากอำเภอเกาะคาประมาณ ๓ กิโลเมตร

๒) วัดไหล่หินหลวง

สถานที่ตั้ง อยู่ที่บ้านไหล่หิน หมู่ที่ ๒ ตำบลไหล่หิน ห่างจากอำเภอเกาะคาประมาณ ๕ กิโลเมตร

๓) วัดพระธาตุจอมปิง

สถานที่ตั้ง อยู่ที่บ้านพระธาตุจอมปิง หมู่ที่ ๘ ตำบลนาแก้ว ห่างจากอำเภอเกาะคาประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

๔) วัดพระธาตุคุดน้อย

สถานที่ตั้ง อยู่ที่บ้านพระธาตุคุดน้อย หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าผา ห่างจากอำเภอเกาะคาประมาณ ๒ กิโลเมตร

๕) วัดสันตินิคม

สถานที่ตั้ง อยู่ที่บ้านสันตินิคม หมู่ที่ ๒ ตำบลใหม่พัฒนา ห่างจากอำเภอเกาะคาประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

๖) วัดดอยฮาง

สถานที่ตั้ง อยู่ที่บ้านทุ่งขาม หมู่ที่ ๖ ตำบลใหม่พัฒนา ห่างจากอำเภอเกาะคาประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

๗) น้ำพุร้อนโป่งร้อน

สถานที่ตั้ง อยู่ที่บ้านโป่งร้อน หมู่ที่ ๑ ตำบลใหม่พัฒนา ห่างจากอำเภอเกาะคาประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

๘) มนุษย์เกาะคา

สถานที่ตั้ง อยู่ที่บ้านหาดปู่ด้าย หมู่ที่ ๑ ตำบลนาแสง ห่างจากอำเภอเกาะคาประมาณ ๓๕ กิโลเมตร

๙) พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
สถานที่ตั้ง ถนนสุขุมวิทไฮเวย์ ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง

๑๐) ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าเซรามิคและหัตถอุตสาหกรรม
สถานที่ตั้ง ๔๑๑ หมู่ ๓ ถนนพหลโยธิน ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จ.ลำปาง ๕๒๑๓๐

๑๑) พิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยา จ.ลำปาง (พิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์)
สถานที่ตั้ง ถนนพหลโยธิน ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา ลำปาง ๕๒๑๓๐

ด้านพาณิชย์

๑) ร้านค้าทั่วไป

๒) ร้านสะดวกซื้อ

จำนวน ๑๓ แห่ง

- เซเว่น อีเลฟเว่น ๙ แห่ง
- CP Freshmart ๑ แห่ง
- Big C mini ๑ แห่ง
- เอ็นวีลำปาง มาร์เก็ตติ้ง ๒ แห่ง

๓) สถานบริการน้ำมัน

จำนวน ๖ แห่ง

- ปิ๊มน้ำมัน ปตท. ๒ แห่ง
- ปิ๊มน้ำมัน บางจาก ๒ แห่ง
- ปิ๊มน้ำมัน PT ๒ แห่ง

๔) ร้านทอง/ร้านอัญมณี

จำนวน ๔ แห่ง

๕) ศูนย์แสดงรถยนต์ Hyundai ลำปาง

จำนวน ๑ แห่ง

๖) ร้านตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานยนต์

จำนวน ๙ แห่ง

ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น OTOP

ลำดับที่	ผลิตภัณฑ์	ผู้ผลิต/แหล่งผลิต	ภาพประกอบ
OTOP ๕ ดาว			
๑	ผลิตภัณฑ์ประดิษฐ์จากวัสดุผสม (ใบบัว)	นายจารุกิตต์ หงษ์วิเศษ ๑๕๖ ม.๕ ต.เกาะคา อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๕๒๑๓๐ ๐๘ ๘๑๗๘ ๙๓๖๓	
๒	ข้าวแต๋นทวีพรรณ	นายชาญยุทธ์ อินทร์พรหม ๘๑/๑ ม. ๒ ต.นาแก้ว อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๕๒๑๓๐ ๐ ๕๔๓๖ ๒๒๗๓	
๓	ปลาไม้คั้นได้	นายวงวรรณ คำยุ ๔๙/๑ ม.๖ ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๐๘ ๑๘๘๓ ๘๘๕๓	

OTOP ๔ ดาว			
๑	โคมไฟลำปางหลวง	นายจำรัส มูลเทพ ๑๗๙ ม.๑๐ ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๐๘ ๕๐๒๙ ๔๕๕๑, ๐๙ ๔๐๖๗ ๘๐๙๕	
๒	กรอบรูป และ บรรจุภัณฑ์	นายจักรี ฉิมพลี ๓๗๒/๔ ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๕๒๑๓๐ ๐๘ ๓๙๔๕ ๔๙๖๗	
OTOP ๓ ดาว			
๑	ชามตราไก่ลำปาง	นายกิตติวัฒน์ ธีรวันพันธุ์ ๗ ม.๓ ต.ศาลา อ.เกาะคา จ. ลำปาง ๕๒๑๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙ ๖๖๙๗ ๗๗๐๙	
๒	มันอบกรอบ	นางนิตยา ไชยโส ๘๘ ม.๑ ต.ไหลหิน อ.เกาะคา จ. ลำปาง ๕๒๑๓๐ ๐๘ ๙๘๕๒ ๖๔๓๑	
๓	รองเท้าหนังวัวแท้สำหรับสุภาพสตรี	นางปิยะรัตน์ พูลสวัสดิ์ ๗๙ ม.๖ ต.นาแก้ว อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๕๒๑๓๐ ๐๘ ๙๘๕๑ ๒๙๑๙	
๔	ข้าวแต๋น	นางจิตาภา โอสถ (ห้างหุ้นส่วนจำกัด จิรวัดน์ ข้าวแต๋น) ๑๖ ม.๔ ต.เกาะคา อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๕๒๑๓๐ ๐๘ ๑๘๘๓ ๔๕๕๑, ๐ ๕๔๒๘ ๔๐๒๑	
๕	พระพุทธรูป ปางปฐมเทศนา	นายวีระพล แปงจิตต์ ๗๒ ม.๒ ต.ท่าผา อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๕๒๑๓๐ ๐๘ ๑๗๘๓ ๓๖๗๒	
๖	กอละแม่มะม่วงบ๊วยตอง (กอละแม่มะม่วง)	นางวิยะนันท์ จุลละนันท์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกอละแม่มะม่วงบ๊วยตอง ๑๓๐/๑ ม.๖ ต.ท่าผา อ.เกาะคา จ.ลำปาง ๐๘ ๑๗๖๔ ๔๗๘๑	

ด้านอุตสาหกรรม

ในพื้นที่อำเภอเกาะคา มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่กว่า ๒๖๓ โรงงาน โดยเป็นโรงงานขนาด ๕๐ คนขึ้นไป จำนวน ๑๓ โรงงาน ส่วนใหญ่ของโรงงานโรงงานเซรามิคเป็นแหล่งจ้างงานและสร้างรายได้ที่สำคัญให้กับประชากรในเขตอำเภอเกาะคา

- ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

๑. โรงแรม ที่พัก รีสอร์ท

จำนวน ๑๐ แห่ง

- โรงแรมเกาะคาบุรี
- เอือนบัวผัน รีสอร์ท
- ปลายนาอินท์ รีสอร์ท
- ไอซ์แลนด์อิงส์ รีสอร์ท
- สวนไผ่ท่าพา รีสอร์ท
- คริวลำปางหนาล้านนา รีสอร์ท
- เกาะคา รีสอร์ท
- บ้านมะลิลำปาง โฮมสเตย์
- บ้านสวนยายซุ่ม โฮมสเตย์
- วาสนา โฮมสเตย์

๒. ภัตตาคาร/ร้านอาหาร

- ร้านอาหาร

จำนวน ๓๐ แห่ง

๓. การประกอบธุรกิจอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบกับสังคมโดยรวม

- ร้านสะดวกซื้อ (เซเว่นอีเลฟเว่น)

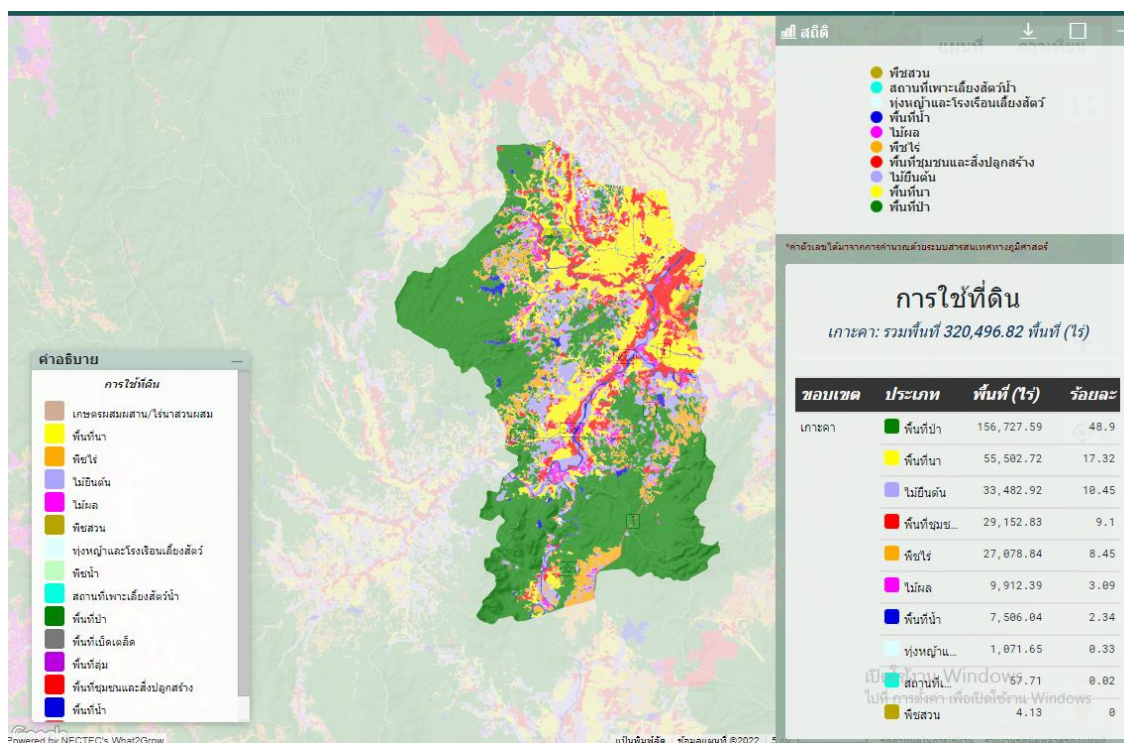
จำนวน ๙ แห่ง

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

อำเภอเกาะคา มี การใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งหมด ๓๒๐,๔๙๖.๘๒ ไร่ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า จำนวน ๑๕๖,๗๒๗.๕๙ ไร่ ร้อยละ ๔๘.๙ รองลงมาคือ พื้นที่นา จำนวน ๕๕,๕๐๒.๗๒ ไร่ ร้อยละ ๑๗.๓๒ และพื้นที่ไม้ยืนต้น จำนวน ๓๓,๔๘๒.๙๒ ไร่ ร้อยละ ๑๐.๔๕

ตารางที่ ๑๓ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑๕๖,๗๒๗.๕๙	๔๘.๙
พืชไร่	๒๗,๐๗๘.๘๔	๘.๔๕
ไม้ยืนต้น	๓๓,๔๘๒.๙๒	๑๐.๔๕
ไม้ผล	๙,๙๑๒.๓๙	๓.๐๙
พืชสวน	๔.๑๓	๐
พื้นที่นา	๕๕,๕๐๒.๗๒	๑๗.๓๒
พื้นที่น้ำ	๐	๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๗.๗๑	๐.๐๒
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๑,๐๗๑.๖๕	๐.๓๓
พื้นที่ลุ่ม	๐	๐
พื้นที่น้ำ	๗,๕๐๖.๐๔	๒.๓๔
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๙,๑๕๒.๘๓	๙.๑
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๐	๐

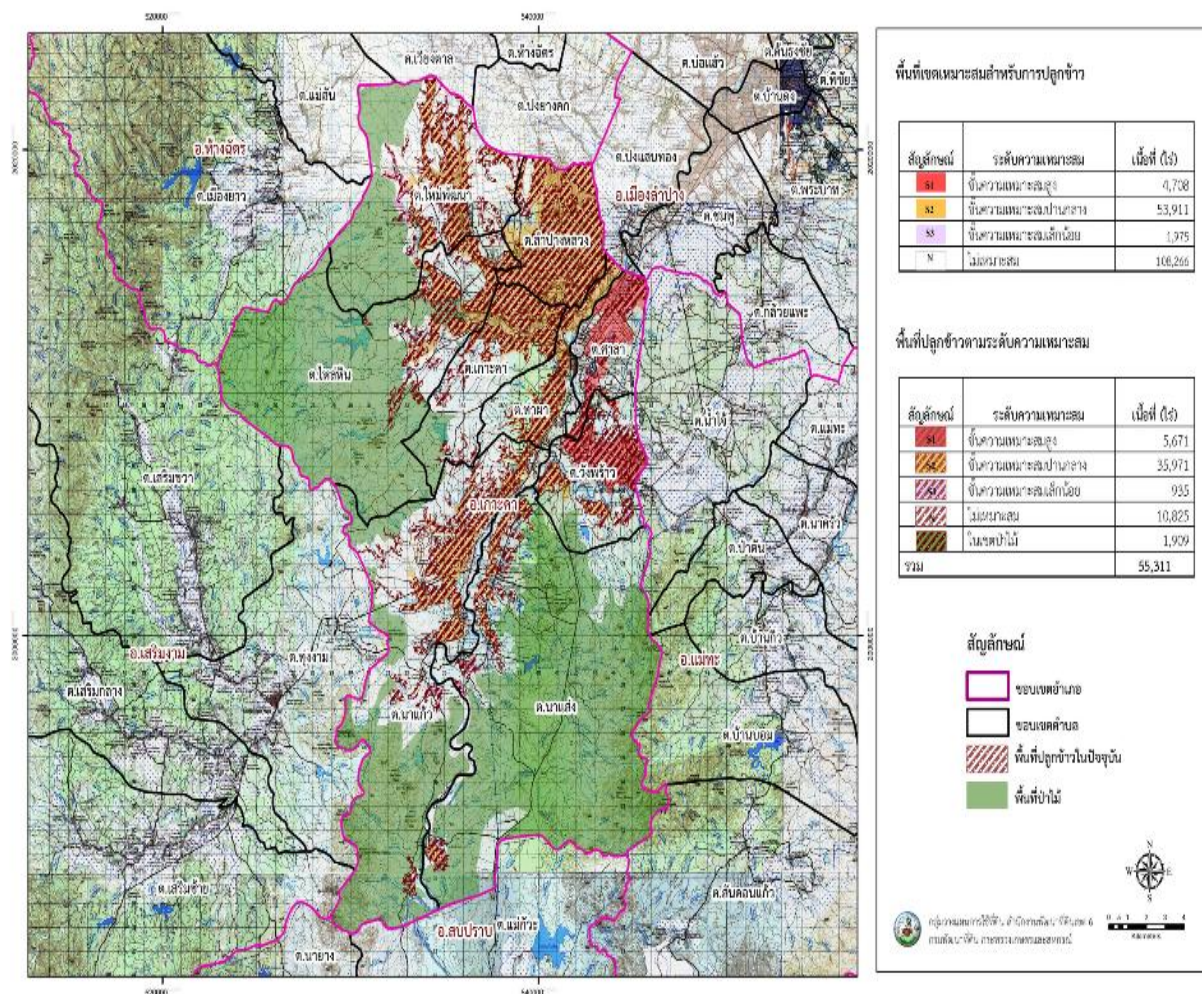

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

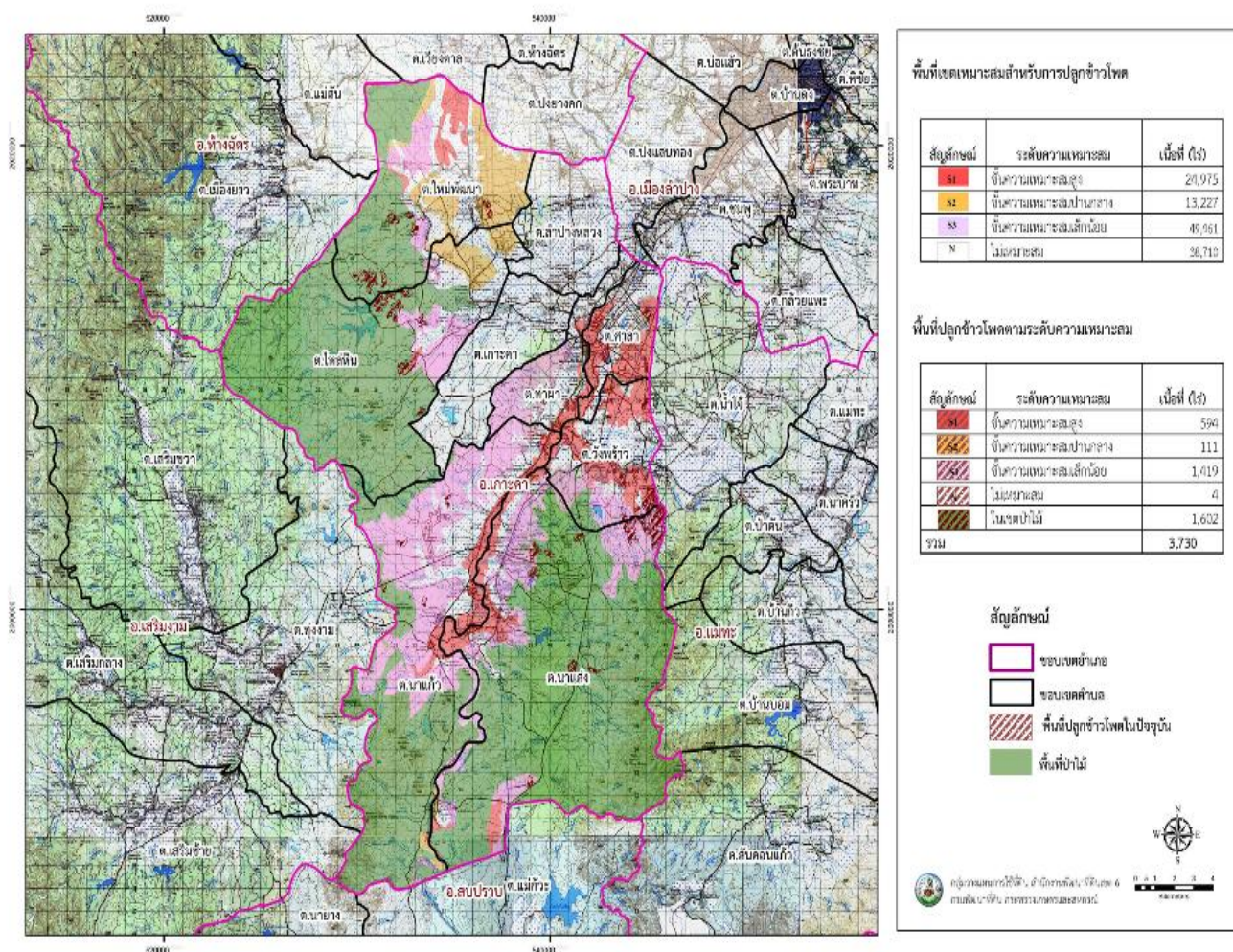
แผนที่เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

จากแผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา พบว่า พื้นที่อำเภอเกาะคาส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) สำหรับการปลูกข้าว รองลงมาเป็นเขตพื้นที่อยู่ในชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S๒) ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลลำปางหลวง ตำบลเกาะคา ตำบลท่าผา และตำบลใหม่พัฒนา ส่วนพื้นที่อยู่ในชั้นความเหมาะสมสูง จะอยู่ในพื้นที่ตำบลศาลา และตำบลวังพร้าว

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพด

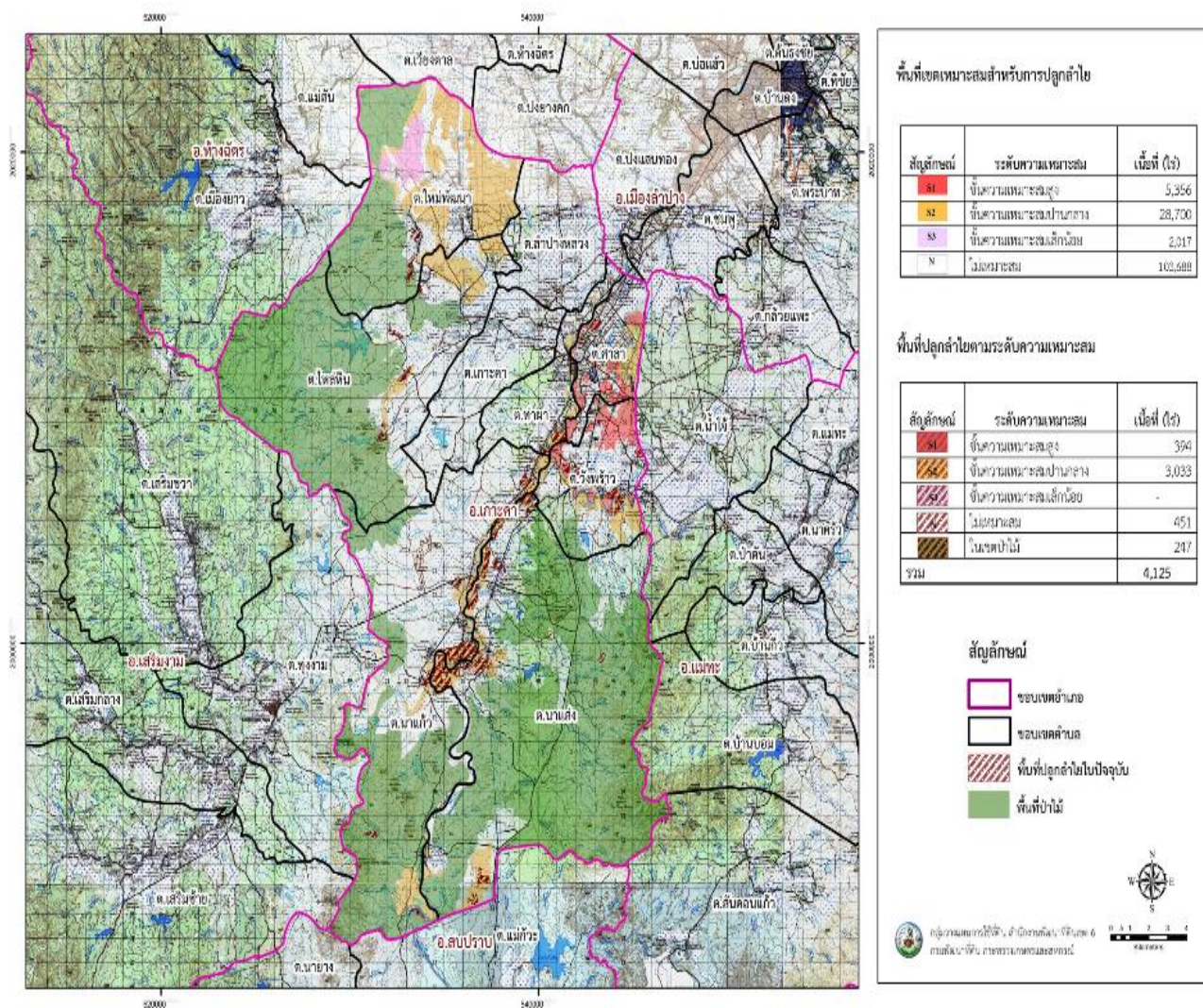
แผนที่เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพด ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง

จากแผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด อำเภอกะลา พบว่า พื้นที่อำเภอกะลาส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) สำหรับการปลูกข้าวโพด รองลงมาเป็นเขตพื้นที่อยู่ในชั้นความเหมาะสมน้อย (S๓) ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลลำปางหลวง ตำบลเกาะคา ตำบลนาแสง ตำบลไหล่หิน และตำบลใหม่พัฒนา ส่วนพื้นที่ที่อยู่ในชั้นความเหมาะสมสูง จะอยู่ในพื้นที่ของตำบลศาลา ตำบลท่าผา และตำบลวังพร้าว

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไย

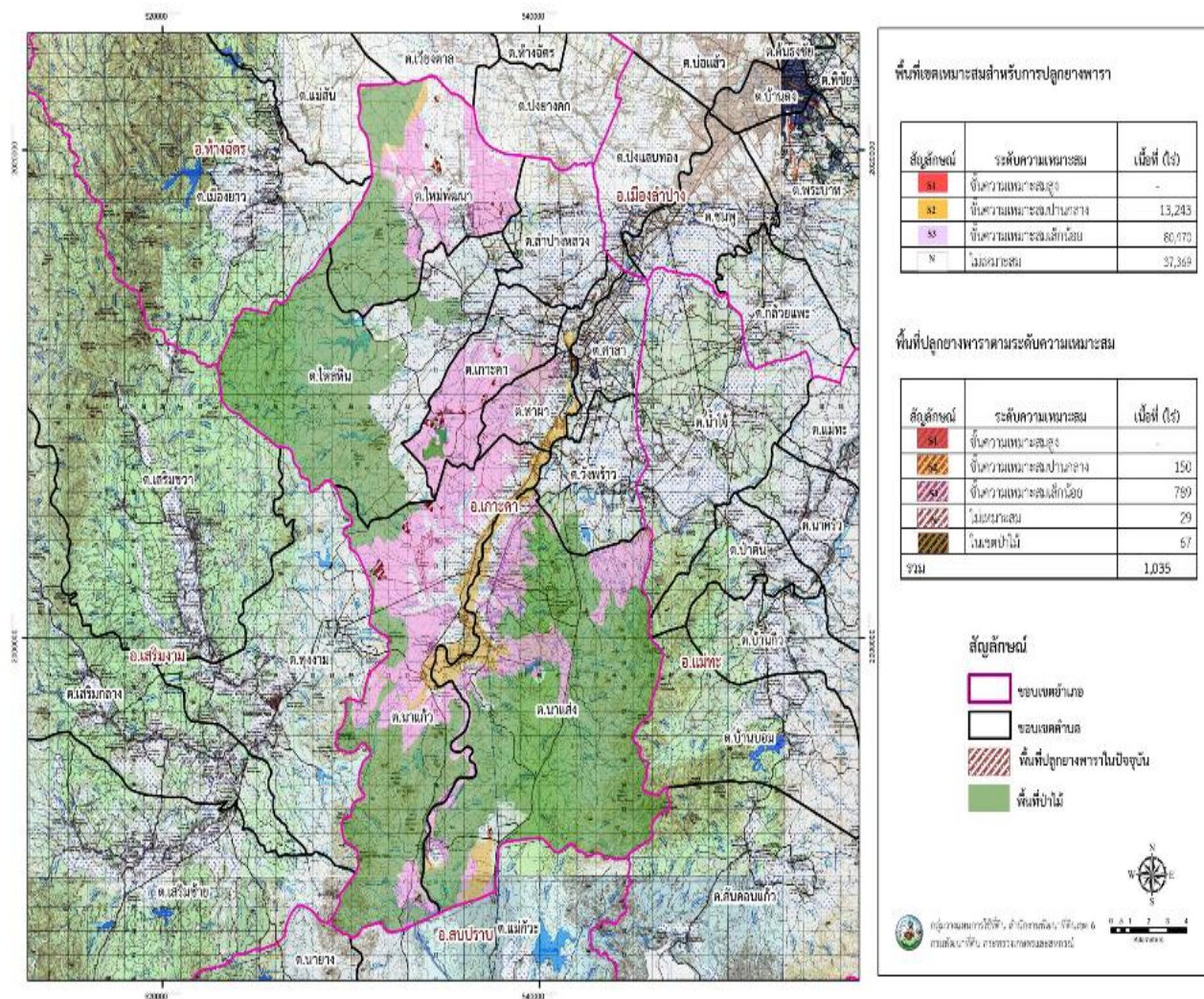
แผนที่เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไย ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดลำปาง

จากแผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไย อำเภอกาฬสินธุ์ พบว่า พื้นที่อำเภอกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) สำหรับการปลูกลำไย รองลงมาเป็นเขตพื้นที่อยู่ในชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S2) ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลใหม่พัฒนา ตำบลนาแก้ว ตำบลนาแสง ตำบลไหล่หิน และบางส่วนของตำบลวังพร้าว ส่วนพื้นที่ที่อยู่ในชั้นความเหมาะสมสูง จะอยู่ในพื้นที่ของตำบลศาลา และตำบลวังพร้าว

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา

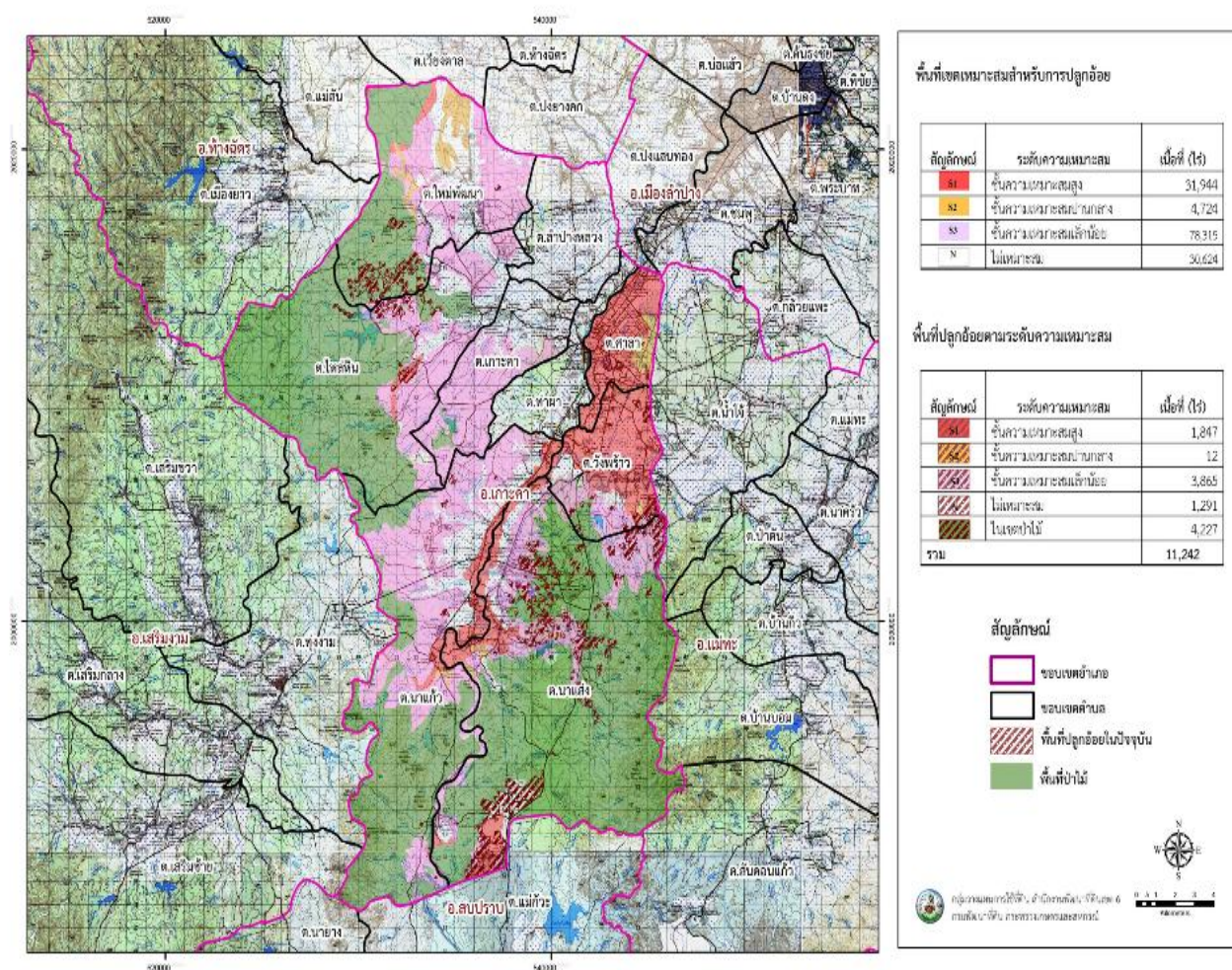
แผนที่เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง

จากแผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอกะลา พบว่า พื้นที่อำเภอกะลาส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) สำหรับการปลูกยางพารา ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลใหม่พัฒนา ตำบลนาแก้ว ตำบลนาแสง ตำบลไหล่หิน และตำบลเกาะคา

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย

แผนที่เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

จากแผนที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อย อำเภอเกาะคา พบว่า พื้นที่อำเภอเกาะคาส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) สำหรับการปลูกอ้อย รองลงมาเป็นเขตพื้นที่อยู่ในชั้นความเหมาะสมสูง (S๑) ซึ่งอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลศาลา และตำบลวังพร้าว

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

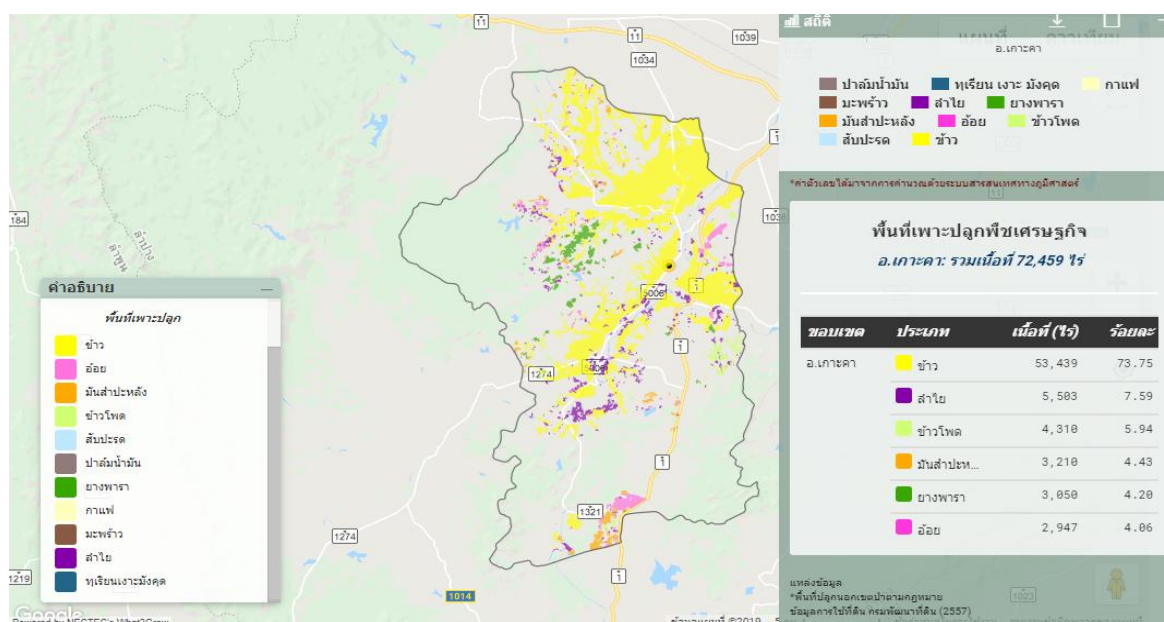
อำเภอเกาะคา พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๔๐,๗๘๕.๗๒ ไร่ รองลงมา คือ มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๗๔๑๓.๖๗ ไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓๑๐๕.๒๘ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูก ไม้ผล และไม้ยืนต้น

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเกาะคา ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ลำไย	ส้มโอ	พืชอื่นๆ	รวม
ลำปางหลวง	๑๗,๕๙๒	๘,๒๕๕.๕๒	-	-	-	-	-	-	๘,๒๕๕.๕๒
นาแก้ว	๗๔,๐๐๐	๖,๕๗๓.๘๖	๔๘๕.๗๔	๑,๖๔๖.๕๑	๑๕	๑๕๖.๓๕	๗๒	๑,๑๔๘	๑๐,๐๙๗.๔๖
ไหล่หิน	๗๗,๗๒๓	๕,๒๑๓.๑๗	๑,๑๓๓.๓	๑,๓๐๓.๑๒	๔๔๙	๘๓๖.๔๕	-	๙๕	๙,๐๓๐.๐๔
วังพร้าว	๒๖,๑๙๔	๔,๕๐๙.๗๐	๑๖๒.๗๑	๕๒.๒๔	๒๒๖	๕๒.๔๓	-	๕	๕,๐๐๘.๐๘
ศาลา	๑๐,๖๑๐	๑,๕๗๙.๗๘	๑๘.๗๕	๒.๖๑	-	๕.๘๔	-	๑๘	๑,๖๒๔.๙๘
เกาะคา	๑๒,๘๕๒	๓,๕๕๕.๙๒	๑๓๙.๑๖	๑๘๒.๑๓	๘๔๒	๓๐.๖๙	-	๔	๔,๗๗๓.๙๐
นาแสง	๘๐,๔๑๗	๒,๘๔๘.๗๓	๖๒๓.๔๕	๑,๔๖๙.๙๙	๓๔	๔๖.๗๕	๑	๒	๕,๐๒๕.๙๒
ท่าผา	๑๒,๐๑๖	๒,๕๖๗.๔๖	๓๓.๙๒	๔๙.๓๗	๒๒	-	-	๓๐	๒,๗๐๒.๗๕
ใหม่พัฒนา	๓๓,๐๖๕	๔,๙๐๗.๖๙	๕๕๓.๒๘	๓๖๓.๑๙	๒๓๙	๓๖๒.๙๙	-	๒๖	๖,๔๕๒.๑๕
พื้นที่รวม	๓๔๔,๔๖๙	๔๐,๐๕๑.๘๓	๓,๑๕๐.๓๑	๕,๐๙๖.๑๕	๑,๘๒๗	๑,๔๙๑.๕	๗๓	๑,๓๒๘	

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑. อำเภอกะเคา อาศัยน้ำฝนและแหล่งน้ำตามไร่นา เช่น สระ บ่อ ลักษณะเป็นนาดำ ซึ่งเกษตรกรจะเริ่มตกลำตั้งแต่เดือนกรกฎาคม และจะเริ่มปลูกในเดือนสิงหาคมของทุกปี จะเก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายน การใช้แรงงานครอบครัวเกษตรกรบางรายถ้าทำเป็นจำนวนมากจะจ้างแรงงานในพื้นที่ พันธุ์ข้าวเหนียวที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ กข.๖ พันธุ์ข้าวเจ้าที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕

๒. การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจะเริ่มปลูกหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีประมาณเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี และสำหรับพื้นที่ไร่จะปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ของทุกปี ลักษณะการปลูกมีทั้งการปลูกแบบยกขึ้นเป็นแปลงแล้วหยอดเมล็ดหลุมละ ๑-๒ เม็ด และการปลูกแบบไม่ยกร่อง โดยทำเฉพาะร่องระบายน้ำด้านข้างของแปลงปลูก วิธีที่ ๒ มีข้อเสีย ทำให้เกิดโรคโคนเน่าได้ง่าย โดยฤดูแล้งอาศัยน้ำจากสระน้ำ และจากบ่อน้ำตื้น

๓. การปลูกไม้ผลของเกษตรกร ส่วนมากปลูกแบบสวนหลังบ้านสภาพพื้นที่ไร่สลับไม้ยืนต้นแปลงหญ้า ในเขตพื้นที่หน่วยสหกรณ์ส่วนมากไม้ผลที่ปลูก คือ ลำไย (พันธุ์อีตอ) มะม่วง (พันธุ์เขียวเสวย มะม่วงแก้ว) มะขามหวาน สัก ยูคาลิปตัส จามจุรี

๔. พืชผัก ส่วนมากจะปลูกไว้บริโภคภายในครัวเรือน และปลูกภายในบริเวณบ้านของเกษตรกร และตามแหล่งน้ำลำห้วยแม่ตาลในนาหลังการเก็บเกี่ยว

๙. องค์การและสถาบันต่าง ๆ

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอกะเคา มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ...-...กลุ่ม มีสมาชิก ...-...ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑๙๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๔๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๐๔ แห่ง สมาชิก ๑,๑๔๒ ราย เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๙ ราย สหกรณ์จำนวน ...-... แห่ง สมาชิก ...-... ราย และกลุ่มเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๒๑๐ ราย

ตารางที่ ๑๕ กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร		เครือข่ายวิสาหกิจ	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ศาลา	-	-	๑	๒๕	-	-	๑๓	๑๕๐	-	-	๑	๒๐	-	-
ท่าผา	-	-	๑	๒๐	๑	๒๐	๑๙	๑๙๖	-	-	๑	๓๐	-	-
วังพร้าว	-	-	๑	๒๐	-	-	๔	๔๒	-	-	๑	๒๐	-	-
นาแสง	-	-	๑	๒๐	-	-	๕	๖๒	-	-	๑	๒๕	-	-
กะเคา	-	-	๑	๒๐	-	-	๕	๕๐	-	-	๑	๓๐	-	-
ลำปาง	-	-	๑	๒๕	-	-	๒๑	๒๐๐	-	-	๑	๒๕	-	-
ไหล่หิน	-	-	๑	๒๐	๑	๒๐	๙	๑๑๕	-	-	๑	๒๐	๑	๙
ใหม่พัฒนา	-	-	๑	๒๐	-	-	๒๓	๒๕๘	-	-	๑	๒๐	-	-
นาแก้ว	-	-	๑	๒๐	-	-	๕	๖๙	-	-	๑	๒๐	-	-
รวม	-	-	๙	๑๙๐	๒	๔๐	๑๐	๑,๑๔	-	-	๙	๒๑๐	๑	๙

ที่มา : ทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๓

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

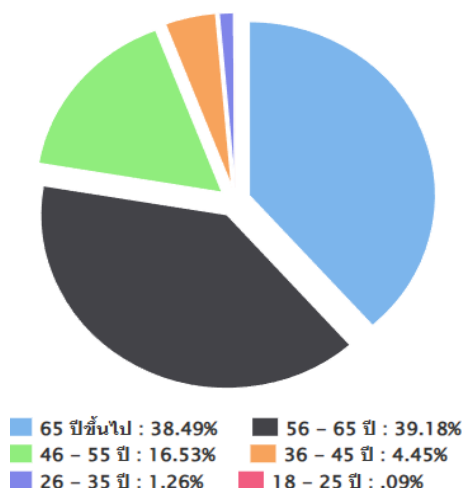
(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

อำเภอเกาะคา มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๗,๕๓๔ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๒,๙๕๒ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๑๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ขึ้นไป ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔๙ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๙๐๐	๓๘.๔๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๙๕๒	๓๙.๑๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๒๔๕	๑๖.๕๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๓๓๕	๔.๔๕
๒๖ - ๓๕ ปี	๙๕	๑.๒๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๗	๐.๐๙
รวม	๗,๕๓๔	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

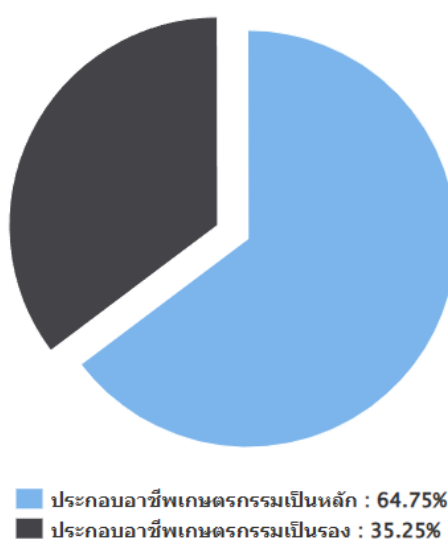
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอเกาะคา มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๔,๘๗๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒,๖๕๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๕

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๔,๘๗๘	๖๔.๗๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒,๖๕๖	๓๕.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา พ.ศ. ๒๕๖๗)

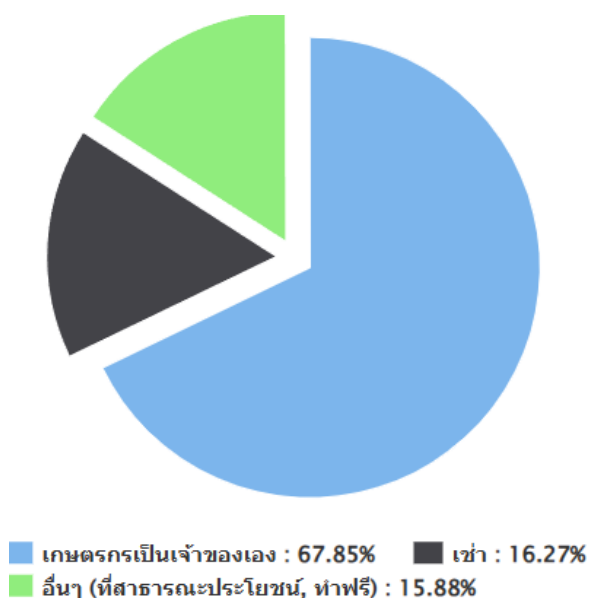
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเกาะคา ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๖,๐๒๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๘๕ รองลงมาคือ เช่า จำนวน ๑,๔๔๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๗ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๔๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๖,๐๒๓	๖๗.๘๕
เช่า	๑,๔๔๔	๑๖.๒๗
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๔๑๐	๑๕.๘๘

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

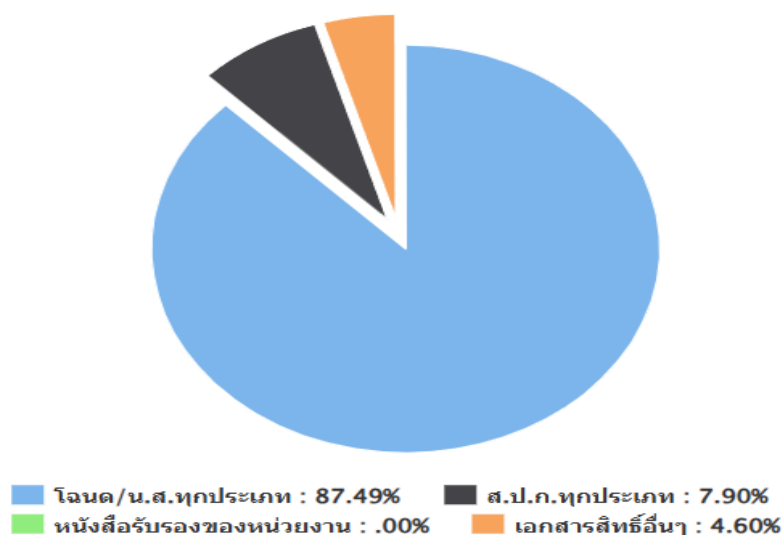
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอเกาะคา มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๒๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๑ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๖๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๐ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๘,๔๒๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๗๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๕,๗๐๐	๕๑๕	-	๓๐๐	๖,๐๒๓
๙๔.๖๓ %	๕.๕๕ %	๐ %	๔.๘๘ %	๑๐๐ %

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอเกาะคา มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ...-กลุ่ม มีสมาชิก ...-ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑๙๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๔๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๐๔ แห่ง สมาชิก ๑,๑๔๒ ราย เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๙ ราย สหกรณ์จำนวน ...- แห่ง สมาชิก ...- ราย และ กลุ่มเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๒๑๐ ราย

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร		เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ศาลา	-	-	๑	๒๕	-	-	๑๓	๑๕๐	-	-	๑	๒๐	-	-
ท่าผา	-	-	๑	๒๐	๑	๒๐	๑๙	๑๙๖	-	-	๑	๓๐	-	-
วังพร้าว	-	-	๑	๒๐	-	-	๔	๔๒	-	-	๑	๒๐	-	-
นาแสง	-	-	๑	๒๐	-	-	๕	๖๒	-	-	๑	๒๕	-	-
เกาะคา	-	-	๑	๒๐	-	-	๕	๕๐	-	-	๑	๓๐	-	-
ลำปางหลวง	-	-	๑	๒๕	-	-	๒๑	๒๐๐	-	-	๑	๒๕	-	-
ไหล่หิน	-	--	๑	๒๐	๑	๒๐	๙	๑๑๕	-	-	๑	๒๐	๑	๙
ใหม่พัฒนา	-	-	๑	๒๐	-	-	๒๓	๒๕๘	-	-	๑	๒๐	-	-
นาแก้ว	-	-	๑	๒๐	-	-	๕	๖๙	-	-	๑	๒๐	-	-
รวม	-	-	๙	๑๙๐	๒	๔๐	๑๐๔	๑,๑๔๒	-	-	๙	๒๑๐	๑	๙

ที่มา : ทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอเกาะคา มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๒๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๙ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๙ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฎิรูป	
ศาลา	๑	๒	-	-	๑	-	-	-	๑
ท่าผา	-	๓	๑	-	๑	-	-	-	-
วังพร้าว	-	๑	-	๑	๑	๑	-	๑	-
นาแสง	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
เกาะคา	-	๒	๑	-	๑	-	-	-	-
ลำปางหลวง	-	๐	-	-	๑	-	-	-	-
ไหลหิน	-	๔	-	-	๑	-	-	-	๑
ใหม่พัฒนา	-	๕	-	๑	๑	-	๑	-	-
นาแก้ว	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
รวม	๑	๑๙	๒	๒	๙	๑	๑	๑	๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเกาะคา มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๗๘ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๗๘ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๗๘ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๒ หน้าที่

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเกาะคา จังหวัดเกาะคา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุ สัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ศาลา	-	๑	๑	๑	๗	๗	๑	๑	-
ท่าผา	-	-	๑	๑	๑๑	๑๑	-	-	-
วังพร้าว	-	-	๑	๑	๗	๗	-	-	-
นาแสง	๑๐	-	๑	๑	๘	๘	-	-	-
เกาะคา	-	๑	๑	๑	๘	๘	-	-	-
ลำปางหลวง	๕	-	๑	๑	๑๓	๑๓	-	-	-

ไหลหิน	-	-	๑	๑	๖	๖	-	-	-
ใหม่พัฒนา	-	-	๑	๑	๙	๙	-	-	๑
นาแก้ว	-	-	๑	๑	๙	๙	-	-	-
รวม	๑๕	๒	๙	๙	๗๘	๗๘	๑	๑	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกะเคา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอกะเคา มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอกะเคา มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๙ คน

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ศาลา	๑	นายอำนวย พงษ์หนู	หมู่ ๖ ต.ศาลา อ.กะเคา จ.ลำปาง
ท่าผา	๑	น.ส.ไล สุธรรม	หมู่ ๕ ต.ท่าผา อ.กะเคา จ.ลำปาง
วังพร้าว	๑	นายประจวบ ยมเกิด	หมู่ ๗ ต.วังพร้าว อ.กะเคา จ.ลำปาง
นาแสง	๑	นายพีรวัช ตันเต	หมู่ ๓ ต.นาแสง อ.กะเคา จ.ลำปาง
กะเคา	๑	นายบุญเสริม สุระสิน	หมู่ ๑ ต.กะเคา อ.กะเคา จ.ลำปาง
ลำปางหลวง	๑	นายนิกร นวลหงษ์	หมู่ ๘ ต.ลำปางหลวง อ.กะเคา จ.ลำปาง
ไหลหิน	๑	นายวิฑูรย์ นันตา	หมู่ ๑ ต.ไหลหิน อ.กะเคา จ.ลำปาง
ใหม่พัฒนา	๑	นายประหยัด สิงห์ชัย	หมู่ ๖ ต.ใหม่พัฒนา อ.กะเคา จ.ลำปาง
นาแก้ว	๑	นางจิตาภา ชัดเรือน	หมู่ ๔ ต.นาแก้ว อ.กะเคา จ.ลำปาง
รวม	๙		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกะเคา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเกาะคา

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายอำนาจ พงษ์หนู บ้านเลขที่ หมู่ ๖ ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่อำเภอเกาะคา ส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๕ ปลูกข้าวเป็นพืชหลัก แต่ประสบปัญหา คือ ผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง และมีกำไรน้อย เกษตรกรจึงมีรายได้ต่ำ

แนวทางการพัฒนา : ๑. ลดต้นทุนการผลิตข้าว และพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ
๒. ลดการใช้สารเคมี ผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์
๓. พัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการผลิตข้าวคุณภาพ
๔. การนำแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. เพิ่มผลผลิตข้าว ได้ประมาณ ๑๐๐ กก./ไร่
๒. ลดต้นทุนการผลิตข้าวลงได้ประมาณ ๒,๐๐๐ บาท/ไร่
๓. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี
๔. การเพาะเลี้ยงไส้เดือนดินและการใช้ประโยชน์จากปุ๋ยไส้เดือนดิน
๕. กิจกรรมการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (พืช สัตว์ และประมง)

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การเตรียมดิน การปรับปรุงบำรุงดิน
๒. การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกัน-กำจัดศัตรูพืช
๓. การเลี้ยงไส้เดือนดิน
๔. การทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพ
๕. เกษตรกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรบังคับ

๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว
๒. เกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรเสริม

๑. การใช้ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่า
๒. การผลิตพืชสมุนไพร

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๒๓ ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์ เครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	กลุ่มเกษตรกรกรตำบลวังพร้าว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๗	วังพร้าว	นายประจวบ ยมเกิด	๐๙๓๙๐๕๒๗๓๔
๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๒	ใหม่พัฒนา	นายลาด จำปาวัน	๐๘๔๖๑๓๔๐๒๒
๓	วิสาหกิจชุมชนผักปลอดสารพิษ ดอยฮาง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	ใหม่พัฒนา	นายสุนทร อินบุญส่ง	๐๘๑๐๒๔๖๒๒๐
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูป ผลผลิตเกษตรบ้านเข้าซ้อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผล ด้านการเกษตร	๑	ไหลหิน	นางนิตยา ไชยใส	๐๘๙๘๕๒๖๔๓๑
๕	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้าน นาเวียง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๕	ท่าผา	นายธวัช วันตา	๐๘๙๙๕๔๙๒๖๓
๖	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบล เกาะคา	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๖	เกาะคา	นายเมือง พรหมอย่า	๐๘๑๔๕๑๒๘๕๕
๗	กลุ่มลำไยแปลงใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	นาแสง	นายบุญสม ธรรมจักร	๐๘๖๑๑๙๙๔๗๘
๘	กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์วังพร้าว	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑	วังพร้าว	นายอำนวย สารลี	๐๘๙๗๘๙๑๓๐๑
๙	กลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลใหม่ พัฒนา	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๙	ใหม่พัฒนา	นายสุกัลย์ ตันอ้าย	๐๘๑๑๖๘๙๘๖๑
๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตร ผสมผสานบ้านหนองแหวน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๔	ศาลา	นายไพโรจน์ โยธาโครต	๐๙๓๒๑๑๙๗๘๘๘
๑๑	กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตส้มโอบ้าน นาแก้ว	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๔	นาแก้ว	นางจิตาภา ชัดเรือน	๐๙๒๓๙๖๒๘๙๕
๑๒	กลุ่มแปลงใหญ่ลำไยตำบลไหล หิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	ไหลหิน	นายอุดม จำปา	๐๘๙๘๕๓๐๕๓๙
๑๓	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน และด้านไม้ผล	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	ไหลหิน	นายวิฑูรย์ นันตา	๐๘๕๗๒๐๔๓๐๙
๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะ- แกะ ตำบลใหม่พัฒนา	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๓	ใหม่พัฒนา	นายทวีศักดิ์ ธีราช	๐๘๖๓๗๓๗๔๙๕
๑๕	ไร่นาสวนผสม นางอรพรรณ ชัย ชนะ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๑๑	ท่าผา	นางอรพรรณ ชัยชนะ	๐๘๖๑๑๔๐๔๔๕
๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรลูก ประคบเชรามิกบ้านศาลาบัวบก	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผล ด้านการเกษตร	๘	ท่าผา	นางสายหยุด กันทะเสน	๐๙๕๕๕๑๓๙๙๑
๑๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาง แตน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผล ด้านการเกษตร	๑	ท่าผา	นางสุนดา แจ่มสว่าง	๐๘๐๐๓๔๘๐๖๗
๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตร ผสมผสานบ้านศาลาไชย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๒	ศาลา	นางสาวผ่องพุท รอนไพริน	๐๖๑๔๒๙๙๐๕๙
๑๙	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมและ เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๖	ใหม่พัฒนา	นายประยัตต์ สิงห์ชัย	๐๙๓๒๒๐๔๙๙๗

- แปลงใหญ่มั่นสำปะหลัง ตำบลใหม่พัฒนา
- แปลงใหญ่ข้าว ตำบลลำปางหลวง
- แปลงใหญ่ลำไย ตำบลนาแสง

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวบ้านนางเหลียว

ที่อยู่ ม.๔ ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง

กิจกรรม นวแปลงใหญ่

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๕๒๕ /ไร่ เป็น ๖๕๐ /ไร่ (๒๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๓,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการระบาย ๔,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)
๒. แผนการผลิต/แผนการตลาดของกลุ่ม
๓. การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๒๕ แสดงปฏิทินการทำงานนาแปลงใหญ่ข้าวบ้านนางเหลียว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน													ประมาณการระบาย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	←			→											
การบริหารจัดการ					←						→				
การตลาด	←											→			

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ลำไยตำบลนาแสง

ที่อยู่ ม.๓ ต.นาแสง อ.เกาะคา จ.ลำปาง

กิจกรรม ลำไยแปลงใหญ่

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๘,๕๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๖,๘๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๖๐ /ไร่ เป็น ๔๓๒ /ไร่ (๒๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๓,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการระบาย ๒,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)
๒. แผนการผลิต/แผนการตลาดของกลุ่ม
๓. การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ลำไยตำบลนาแสง อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	←			→										
การบริหารจัดการ					←			→						
การตลาด							←					→		

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่มันสำปะหลัง

ที่อยู่ ม.๕ ต.ใหม่พัฒนา อ.กะคา จ.ลำปาง

กิจกรรม แปลงใหญ่มันสำปะหลัง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๐๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๔,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔,๐๐๐ /ไร่ เป็น ๔,๕๐๐ /ไร่ (๒๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๓,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)
๒. แผนการผลิต/แผนการตลาดของกลุ่ม
๓. การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	←			→										
การบริหารจัดการ					←				→					
การตลาด	←			→						←		→		

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ส้มโอตำบลนาแก้ว

ที่อยู่ ม.๔ ต.นาแก้ว อ.กะคา จ.ลำปาง

กิจกรรม แปลงใหญ่ส้มโอ

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๐๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๔,๒๐๐ บาท (๒๐.%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔,๐๐๐ /ไร่ เป็น ๔,๕๐๐ /ไร่ (๒๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๓,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)
๒. แผนการผลิต/แผนการตลาดของกลุ่ม
๓. การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ส้มโอ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	←			→										
การบริหารจัดการ					←					→				
การตลาด	←			→						←		→		

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ใหม่พัฒนา	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง	๓๘	๓๑๗	นายประสิทธิ์ อินทร์จักร	๐๙๖-๗๒๖๔๔๙๑
๒	นาแสง	แปลงใหญ่ลำไยตำบลนาแสง	ลำไย	๖๗	๓๗๗.๗๕	นายบุญสม ธรรมจักร	๐๘๖-๙๑๙๙๔๗๘
๓	ลำปางหลวง	แปลงใหญ่ข้าวบ้านนางเหลียว	ข้าว	๓๙	๓๗๘.๒๕	นายอำนวย โยสิทธิ์	๐๘๖-๑๑๘๙๑๒๑
๔	นาแก้ว	แปลงใหญ่ส้มโอดำบลนาแก้ว	ส้มโอ	๓๐	๗๓	นางจิตาภา ชัดเรือน	๐๙๒-๓๙๖๒๘๙๕
๕	ไหล่หิน	แปลงใหญ่ลำไยตำบลไหล่หิน	ลำไย	๖๖	๓๓๘	นายอุดม จำปา	๐๘๙-๘๕๓๐๕๓๙
๖	ใหม่พัฒนา	แปลงใหญ่ลำไยตำบลใหม่พัฒนา	ลำไย	๕๓	๓๐๘	นายสุกัลย์ ต้นอ้าย	๐๘๑-๑๖๘๙๘๖๑
๗	ใหม่พัฒนา	แปลงใหญ่ผักตำบลใหม่พัฒนา	ผัก	๓๑	๓๒	นายภักพล เลิศหล้า	๐๘๗-๑๙๐๗๖๑๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา, พ.ศ.๒๕๖๗

๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

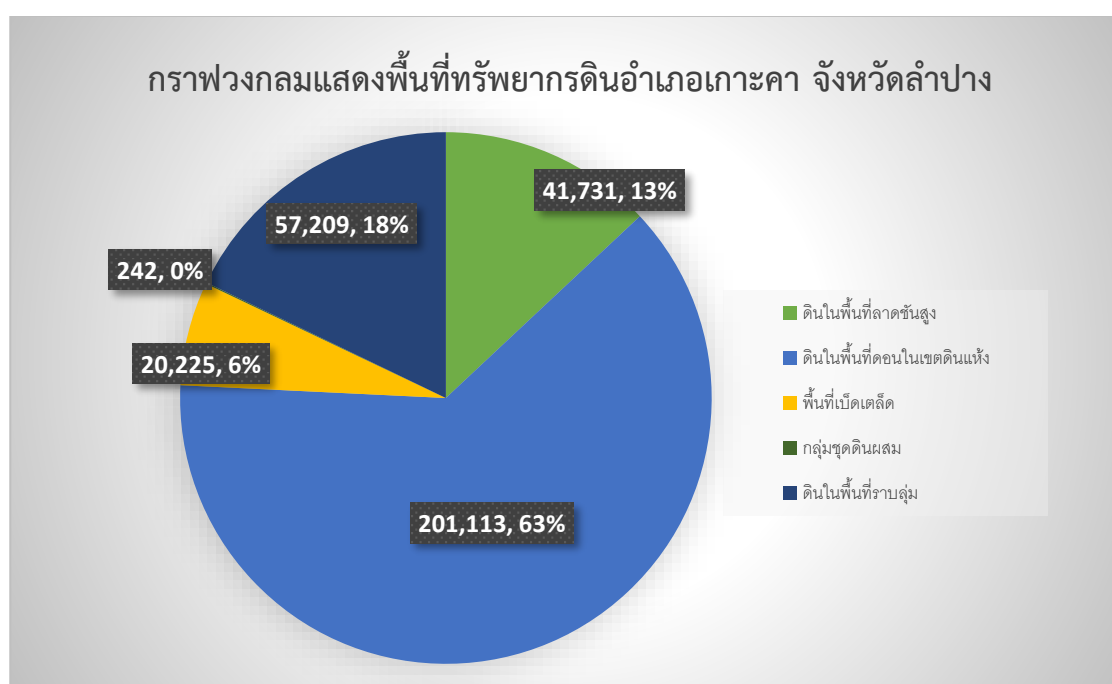
ดินในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง

ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

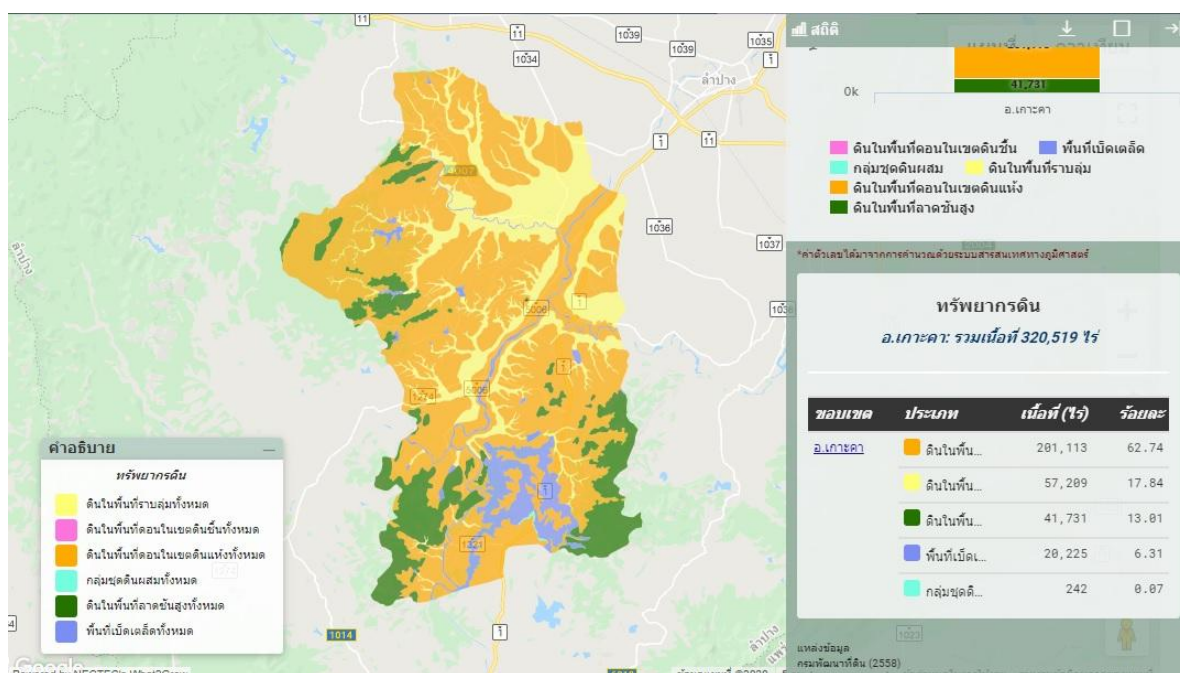
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๔๑,๗๓๑	๑๓.๐๑
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๒๐๑,๑๑๓	๖๒.๗๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๐,๒๒๕	๖.๓๑
กลุ่มชุดดินผสม	๒๔๒	๐.๐๗
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๕๗,๒๐๙	๑๗.๘๔

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเกาะคา จังหวัดเกาะคา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

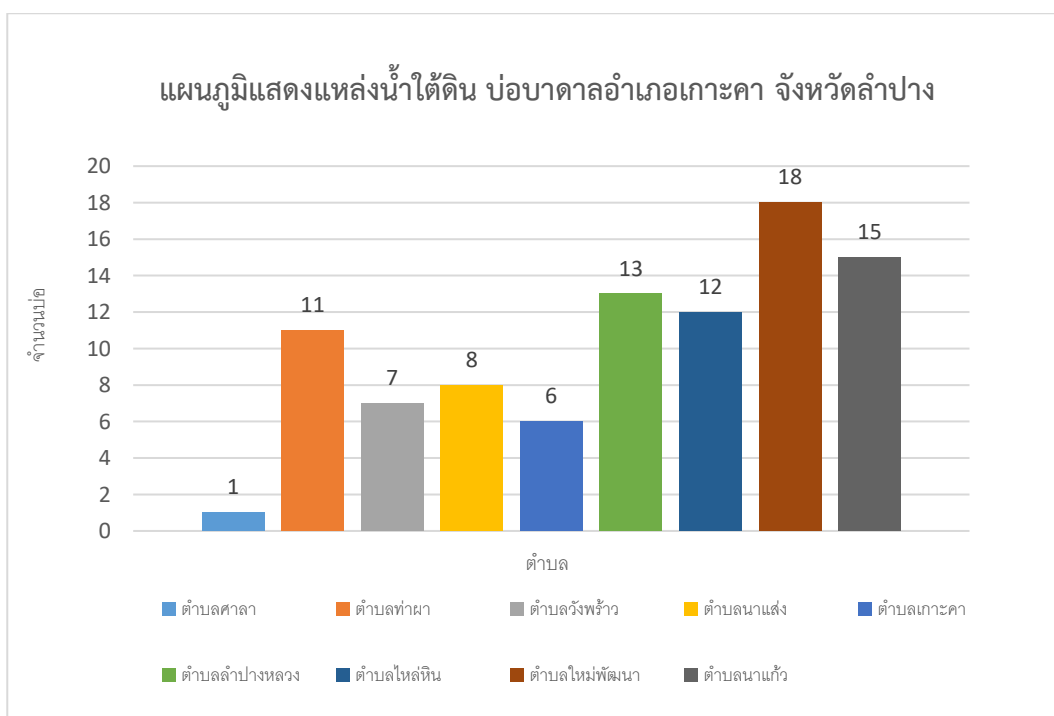
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเกาะคา จังหวัดเกาะคา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

๒) ทรัพยากรน้ำ

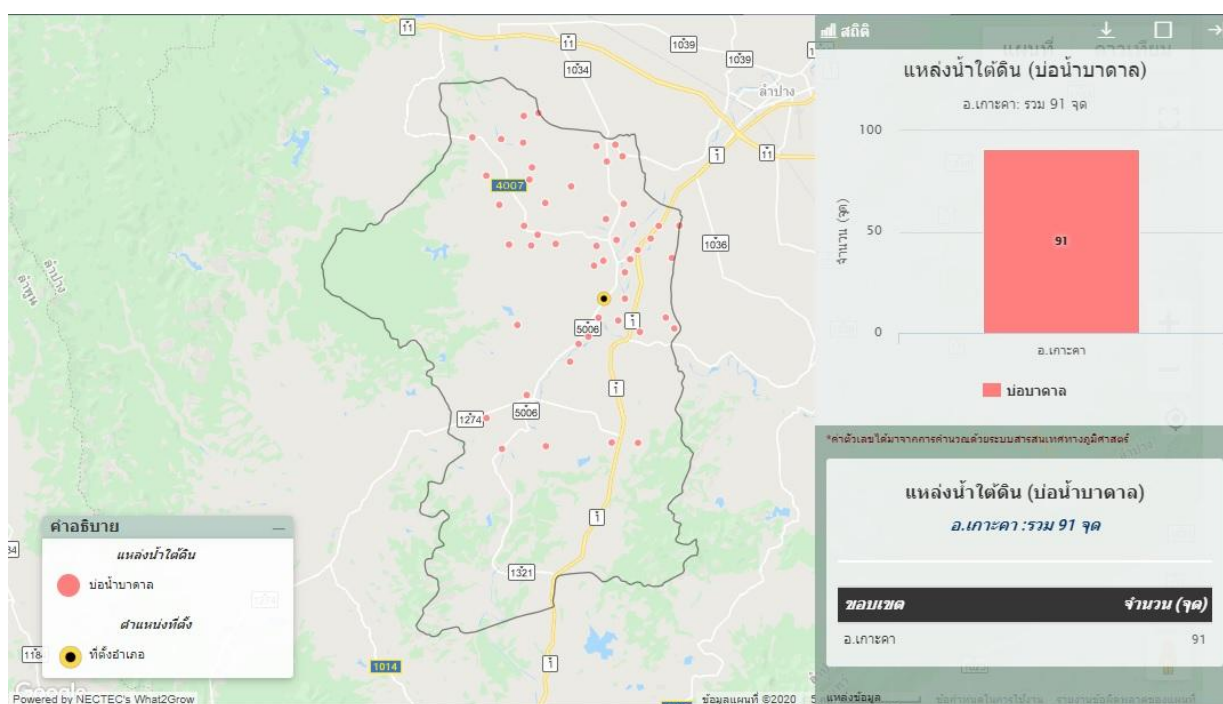
อำเภอเกาะคา เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น ๙๑ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลศาลา	จำนวน ๑	บ่อ
ตำบลท่าผา	จำนวน ๑๑	บ่อ
ตำบลวังพร้าว	จำนวน ๗	บ่อ
ตำบลนาแสง	จำนวน ๘	บ่อ
ตำบลเกาะคา	จำนวน ๖	บ่อ
ตำบลลำปางหลวง	จำนวน ๑๓	บ่อ
ตำบลไหล่หิน	จำนวน ๑๒	บ่อ
ตำบลใหม่พัฒนา	จำนวน ๑๘	บ่อ
ตำบลนาแก้ว	จำนวน ๑๕	บ่อ

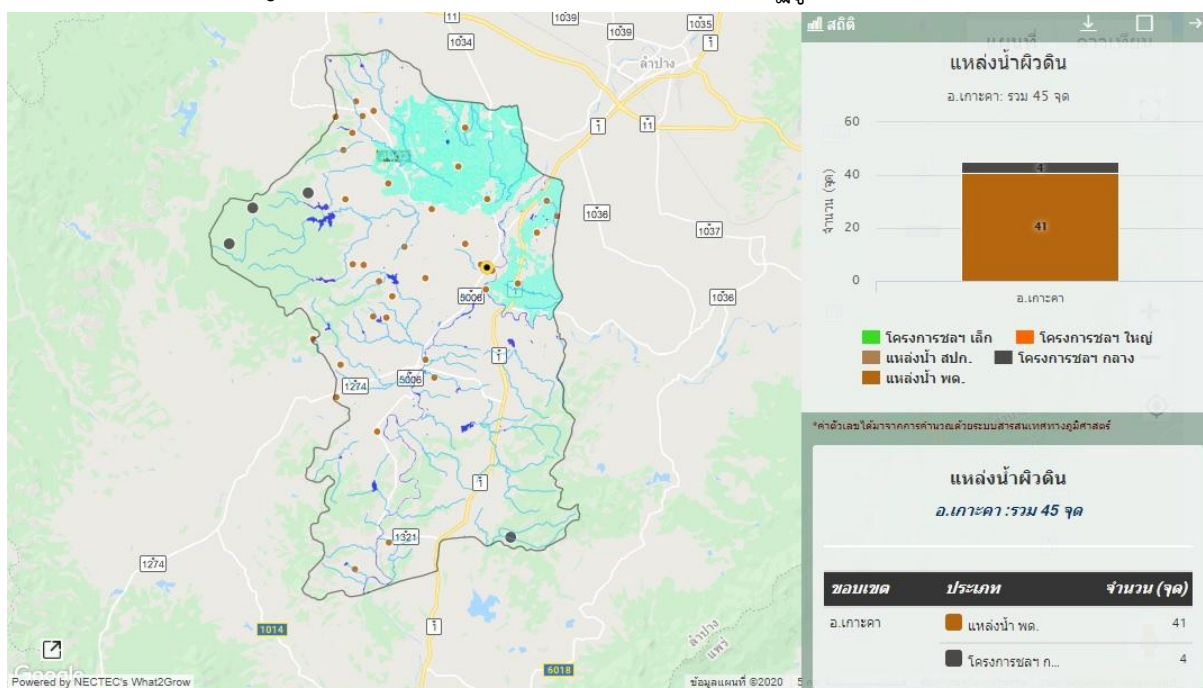

ภาพที่ ๒๓ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๔ แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา พ.ศ. ๒๕๖๗)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอเกาะคา มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๔๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน - แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๓ สีนค้ำเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI

- ไม่มี

๑.๔ สินค้ำเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

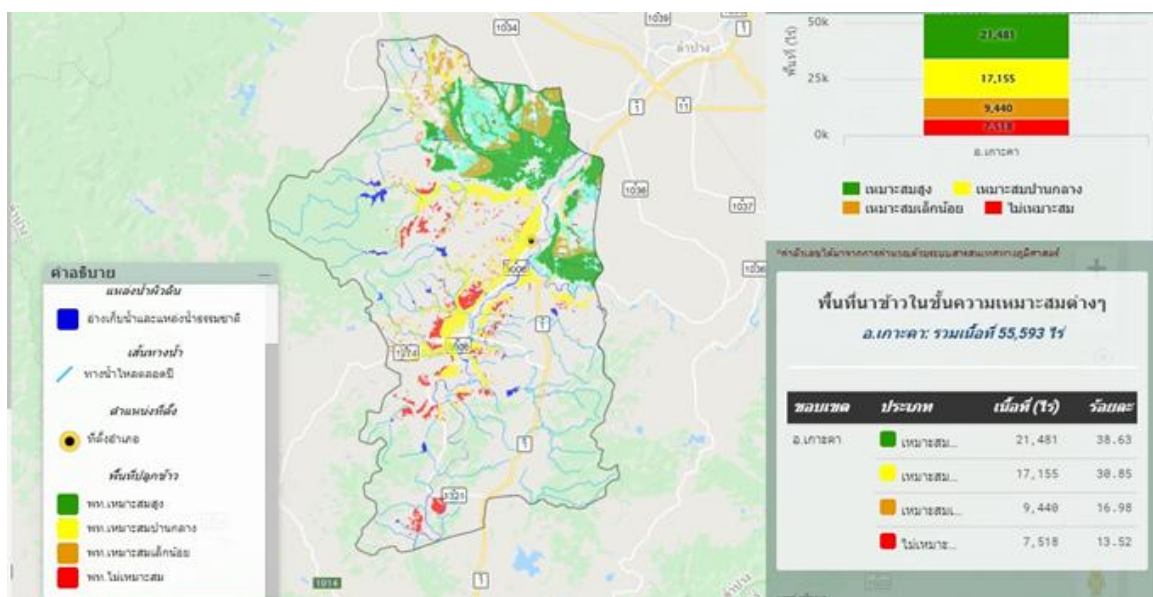
อำเภอเกาะคา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๕๕,๕๙๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๑,๔๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖๓ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๗,๑๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๙,๔๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗,๕๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๒

ตารางที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

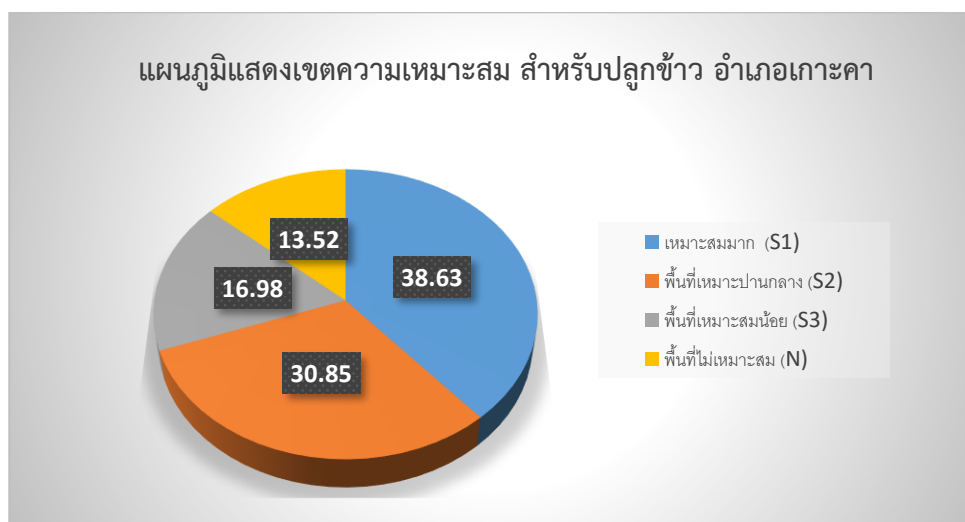
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก(S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเกาะคา	๒๑,๔๘๑	๑๗,๑๕๕	๙,๔๔๐	๗,๕๑๘	๕๕,๕๙๓

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา

ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกข้าว อำเภอเกาะคา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

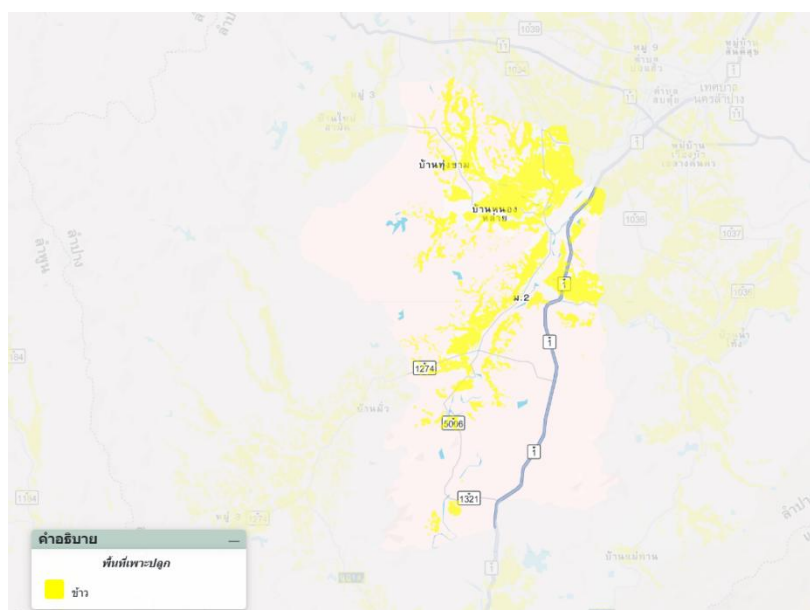
อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน ๔๐,๗๗๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลลำปางหลวง จำนวน ๘,๕๖๖ ไร่ รองลงมาคือตำบลนาแก้ว จำนวน ๖,๗๑๓ ไร่ และตำบลไหล่หิน จำนวน ๕,๑๑๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	ลำปางหลวง	๘,๒๕๖
๒	นาแก้ว	๖,๕๗๔
๓	ไหล่หิน	๕,๒๑๓
๔	วังพร้าว	๔,๕๑๐
๕	ศาลา	๑,๕๘๐
๖	เกาะคา	๓,๕๙๖
๗	นาแสง	๒,๘๔๙
๘	ท่าผา	๒,๕๖๗
๙	ใหม่พัฒนา	๔,๙๐๘
	รวม	๔๐,๐๕๓

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

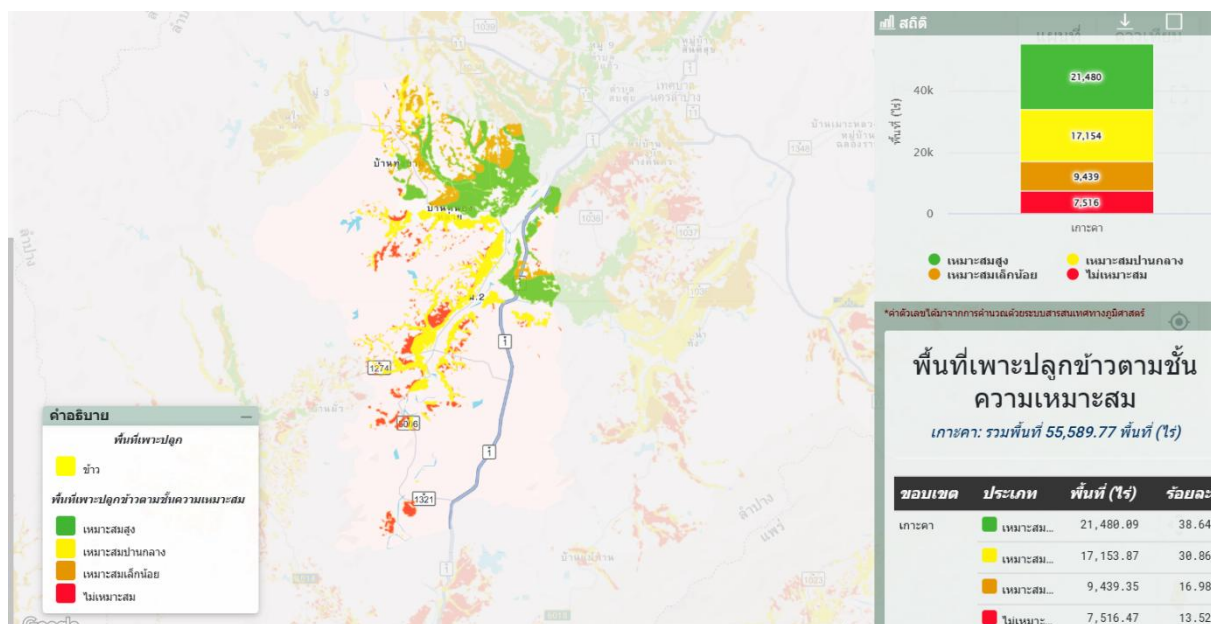
อำเภอเกาะคา มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๕๔,๑๐๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๑,๔๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๗๐
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๗,๑๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ... ไร่ คิดเป็นร้อยละ

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
อำเภอกะลา	๒๑,๔๘๐.๐๙	๑๗,๑๕๓.๘๗	๙,๔๓๙.๓๕	๗,๕๑๖.๔๗	๕๕,๕๘๙.๗๗

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

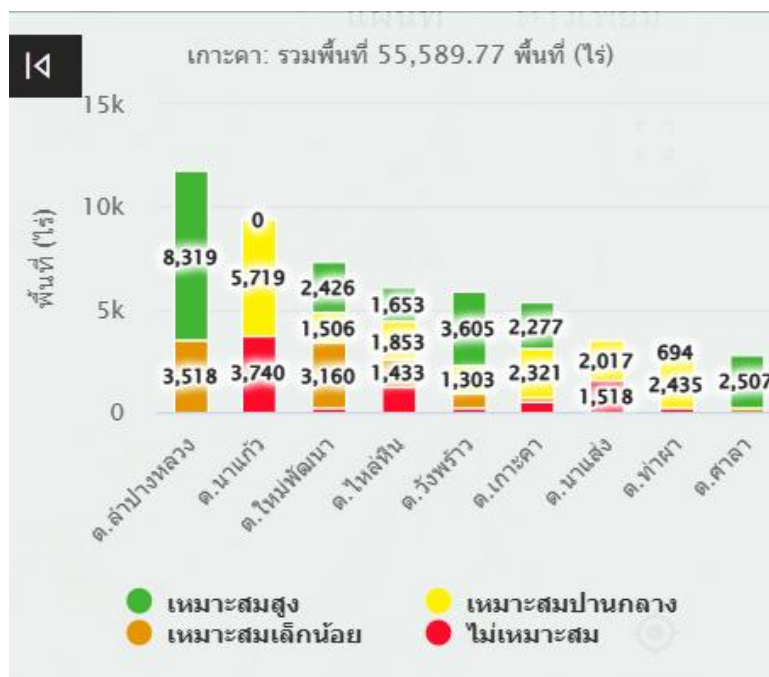
แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

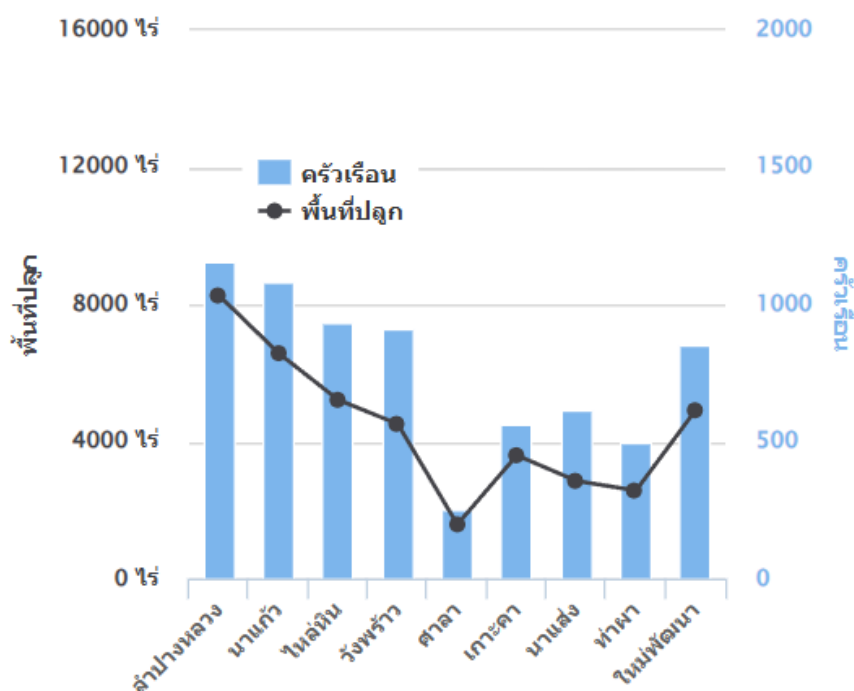
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอกะลา มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๔๒,๖๘๔ ไร่ ๖,๖๓๐ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมากตำบลลำปางหลวง จำนวน ๘,๙๒๐ ไร่ จำนวน ๑,๑๖๕ ไร่ รวงรวงมาคือตำบลนาแก้ว จำนวน ๖,๗๒๕ ไร่ ๑,๐๙๕ ไร่ และตำบลใหม่พัฒนา จำนวน ๖,๐๒๓ ไร่ ๘๗๔ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
ลำปางหลวง	๑,๑๕๖	๘,๒๕๖	๘,๒๕๖	๔,๗๑๑.๓	๕๕๐
นาแก้ว	๑,๐๘๑	๖,๕๗๔	๖,๕๗๓	๓,๕๒๔.๓	๕๒๕
ไหลหิน	๙๓๒	๕,๒๑๓	๕,๒๑๓	๒,๖๘๔.๓	๕๒๕
วังพร้าว	๙๐๙	๔,๕๑๐	๔,๕๑๐	๒,๔๗๘.๙	๕๕๐
ศาลา	๒๔๙	๑,๕๘๐	๑,๕๘๐	๘๘๒.๒	๕๕๐
กะลา	๕๖๒	๓,๕๙๖	๓,๕๙๕	๑,๙๗๕.๖	๕๕๐
นาแสง	๖๑๖	๓,๐๘๓	๓,๐๘๓	๑,๖๑๘.๖	๕๒๕
ท่าผา	๔๙๔	๒,๘๔๙	๒,๘๔๗	๑,๕๒๙.๕	๕๕๐
ใหม่พัฒนา	๘๕๕	๔,๙๐๘	๔,๙๐๘	๒,๖๕๐.๔	๕๕๐
รวม	๖,๖๒๘	๔๐,๐๕๓	๔๐,๐๔๗	๒๒,๐๕๕.๑	๕๕๐

ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- (๑) การใช้พันธุ์ดี เมล็ดพันธุ์จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง
- (๒) การเตรียมดิน ไถพรวน ๒ ครั้ง
- (๓) การปลูก นาหว่าน นาหยอด นาดำ นาโยน
- (๔) ระบบการให้น้ำ ระบบคลองชลประทาน
- (๕) การดูแลรักษา สัปดาห์ละครั้ง
- (๖) การใส่ปุ๋ย ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๗) การเก็บเกี่ยว รถเก็บเกี่ยวและแรงงานคน
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู แบบผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเกาะคา มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←		△				▽	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอ, พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเกาะคา มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๕,๒๒๕ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๕,๗๒๕ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	นาดำ	นาหว่าน	นาดำ	นาหว่าน		
ไถ ๒ รอบ	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	*ค่าเช่านา กรณีเช่า ไร่ละ ๕๐๐บาท	
พันธุ์ข้าว	๑๒๕	๒๕๐	๑๒๕	๒๕๐	*อื่น ๆ เบ็ดเตล็ดและอาหาร เครื่องดื่ม ของแรงงาน	
ปลูก (แรงงาน)	๑๒๐๐	๔๐๐	๑๒๐๐	๔๐๐		
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	-	๓๐๐	-	๓๐๐		
กลบร่อง	-	-	-	-		
ดายหญ้า ตัดหญ้าคันนา	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐		
ปุ๋ย ๒๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐		
ให้น้ำ ค่าสูบน้ำ	-	-	๕๐๐	๕๐๐		
เก็บเกี่ยว รถเก็บเกี่ยว	๑๒๐๐	๑๒๐๐	๑๒๐๐	๑๒๐๐		
บรรทุกและค่าขนส่ง	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐		
ค่าบริการ	-	-	-	-		
ค่าเช่า	-	-	-	-		
รวม	๕,๒๒๕	๕,๒๒๕	๕,๗๒๕	๕,๗๒๕		

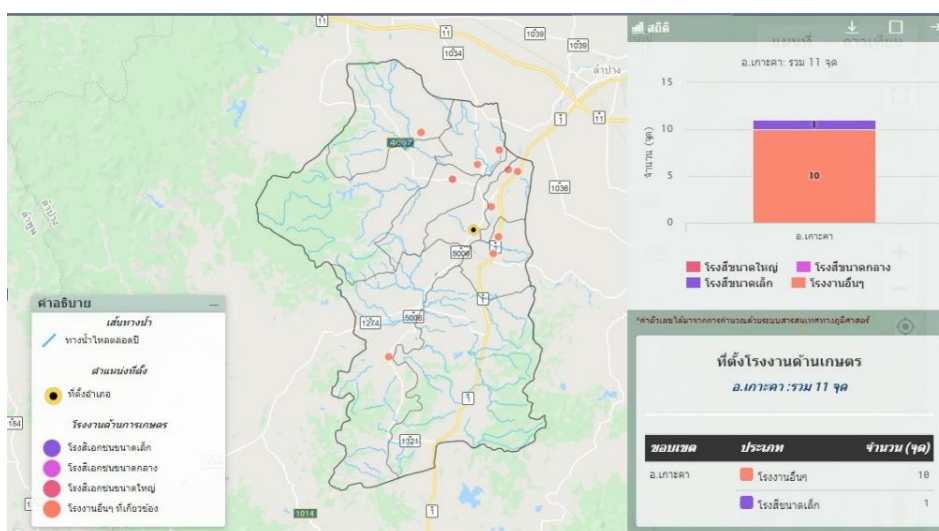
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเกาะคา มีโรงงานสีข้าว ๓ แห่ง

ภาพที่ ๓๓ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอเกาะคา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเกาะคา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวจำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน - ราย
องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ
เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายอำนาจ พงษ์หนู	๖	ศาลา	เกาะคา	๖	ข้าว
๒	นายไชยา ศิริวงศ์	๒	ไหล่นหิน	เกาะคา	๒	ข้าว
๓	นางจุฑารัตน์ สุกัน	๘	ลำปางหลวง	เกาะคา	๒	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๔.๒ ชนิดดินค้ำนสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

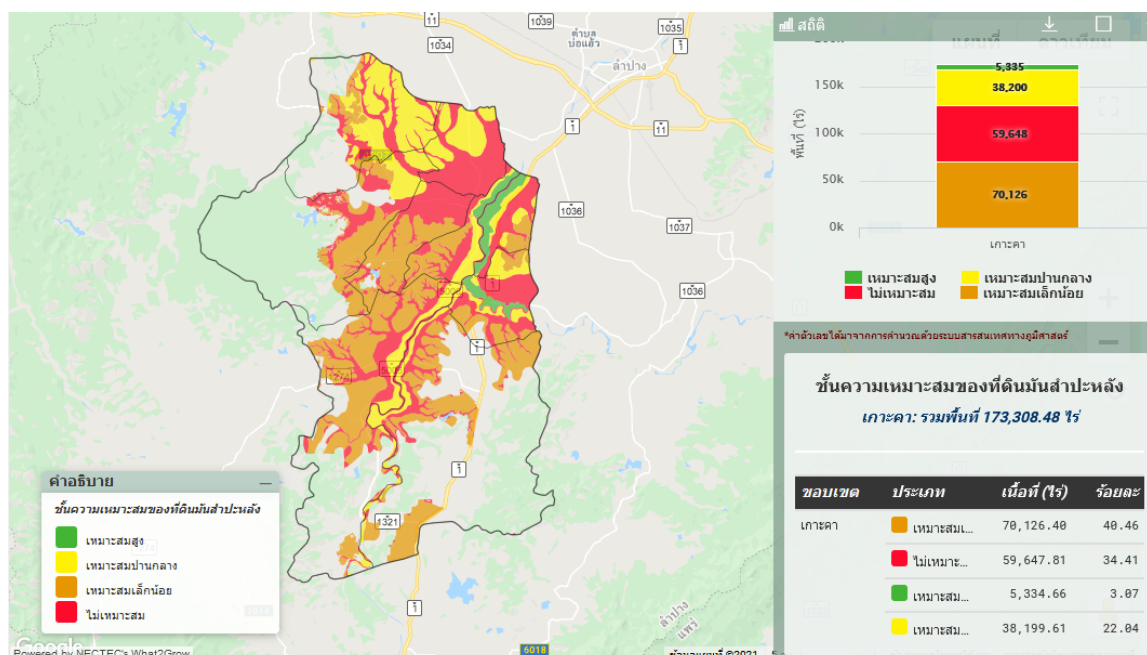
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเกาะคา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ทั้งหมด จำนวน ๑๗๓,๓๐๘.๔๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๓๓๔.๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๗ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๘,๑๙๙.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๐๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๗๐,๑๒๖.๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๔๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๙,๖๔๗.๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔๑

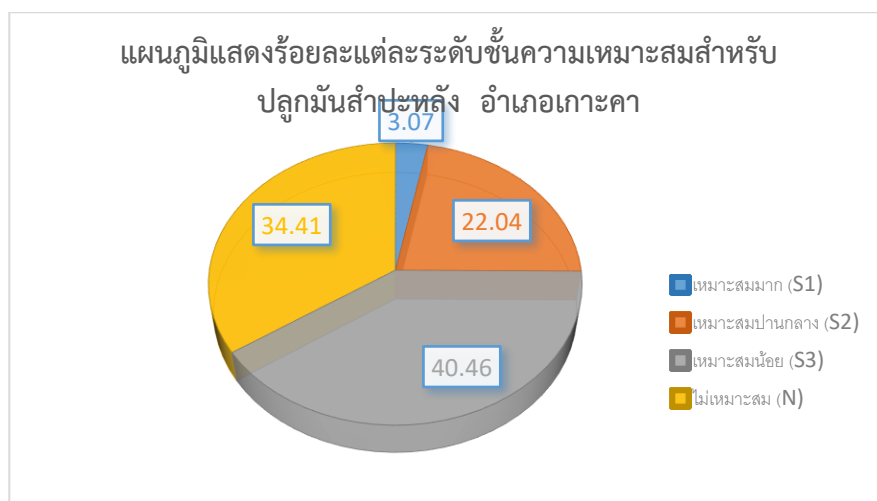
ตารางที่ ๓๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๑๗๓,๓๐๘.๔๘ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเกาะคา	๕,๓๓๔.๖๖	๓๘,๑๙๙.๖๑	๗๐,๑๒๖.๔๐	๕๙,๖๔๗.๘๑	๑๗๓,๓๐๘.๔๘

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกะคา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๕ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกะคา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

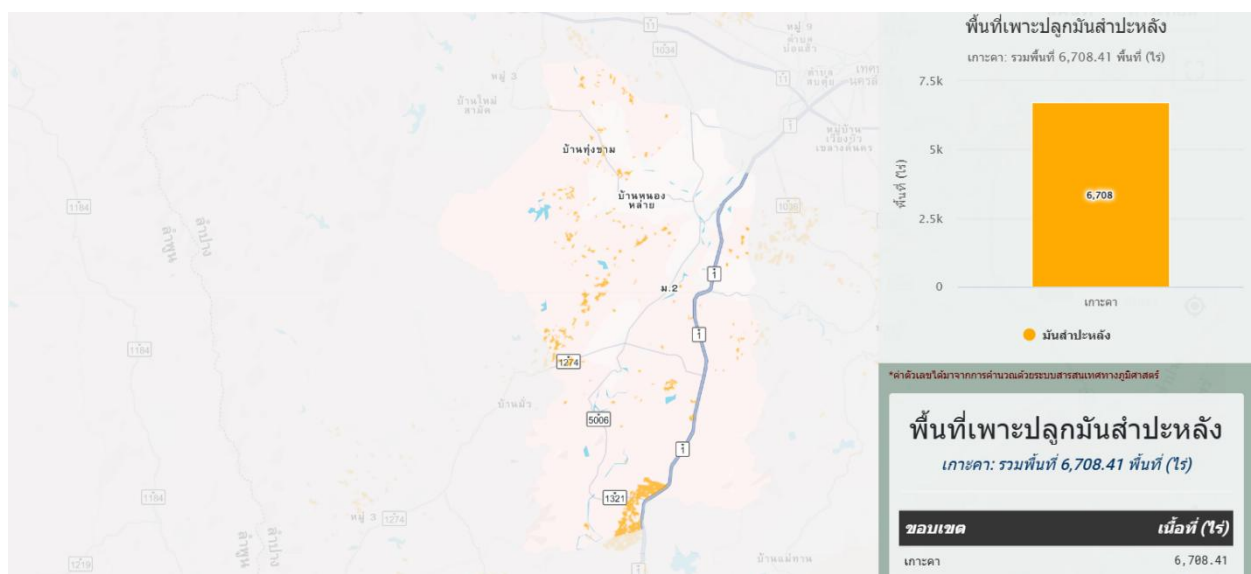
(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง มีพื้นที่จำนวน ๕,๐๒๗.๐๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ
ตำบลนาแก้ว จำนวน ๑,๖๔๗.๐๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลนาแสง จำนวน ๑,๔๕๒.๐๐ ไร่ และตำบลไหล่หิน จำนวน
๑,๓๐๓.๐๐ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	ลำปางหลวง	๐
๒	นาแก้ว	๑,๖๔๗.๐๐
๓	ไหล่หิน	๑,๓๐๓.๐๐
๔	วังพร้าว	๓๖.๐๐
๕	ศาลา	๓.๐๐
๖	เกาะคา	๑๗๔.๐๐
๗	นาแสง	๑,๔๕๒.๐๐
๘	ท่าผา	๔๙.๐๐
๙	ใหม่พัฒนา	๓๖๓.๐๐
	รวม	๕,๐๒๗.๐๐

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเกาะคา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเกาะคา มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน

๖๘๒๔.๙๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

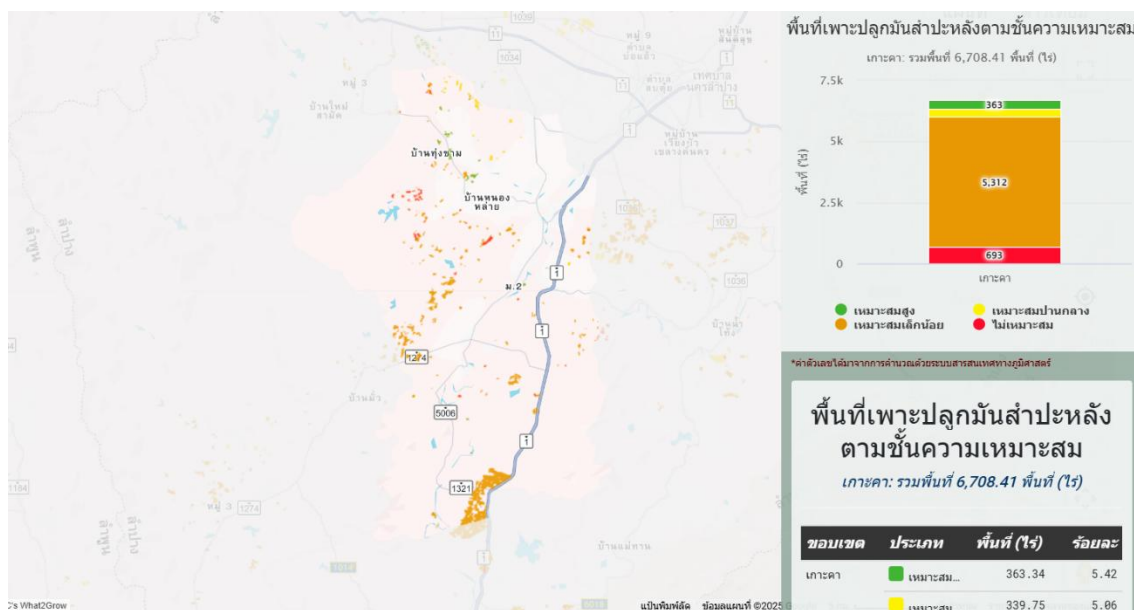
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๓๖.๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน

๖๐๖๐.๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๗๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๘.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๑

ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๖๘๒๔.๙๖ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเกาะคา	๓๖๓.๓๔	๓๓๙.๗๕	๕๓๑๒.๔๗	๖๙๒.๘๕	๖๗๐๘.๔๑

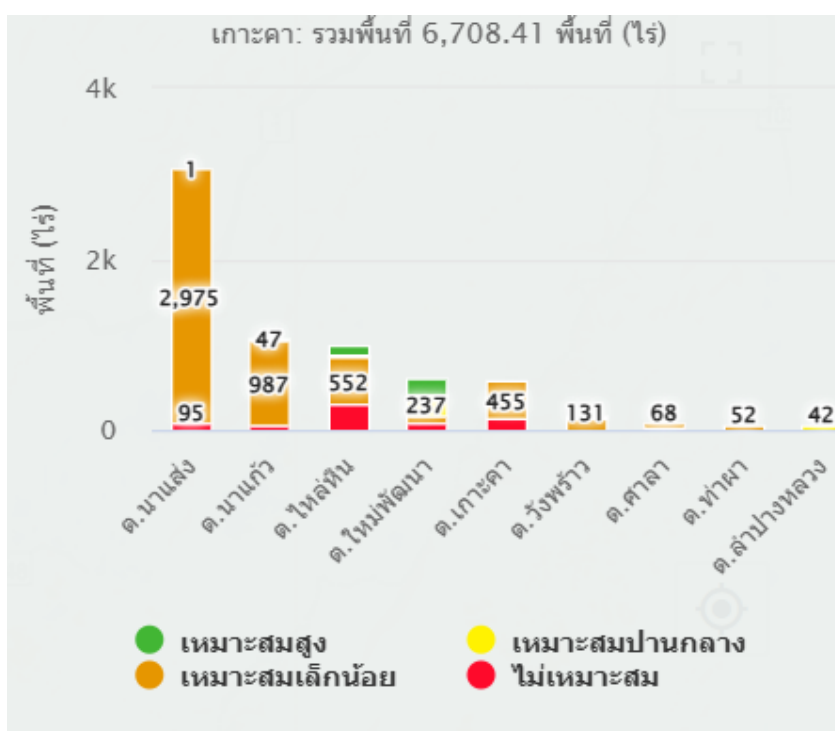
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเกาะคา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเกาะคา

ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเกาะคา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

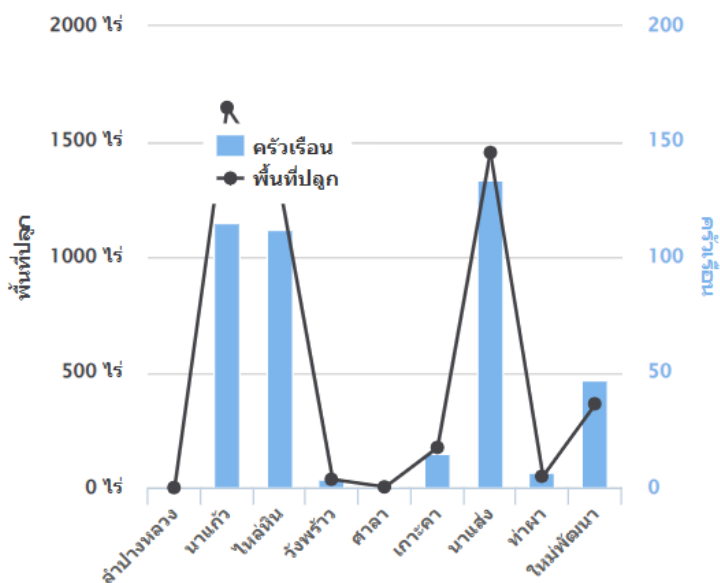
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเกาะคา มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๖๙๒๘.๓ ไร่ ๖๑๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลนาแสง จำนวน ๒๐๕๓.๘๗ ไร่ จำนวน ๑๗๔ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลนาแก้ว จำนวน ๑๘๗๕.๔๙ ไร่ ๑๒๗ ครัวเรือน และตำบลไหลหิน จำนวน ๑๖๘๙.๗๔ ไร่ ๑๕๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๐ แสดงปริมาณการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ลำปางหลวง	๐	๐	๐	๐	๐
นาแก้ว	๑๑๕	๑,๖๔๗	๑,๖๔๗	๔,๙๔๑	๓
ไหลหิน	๑๑๒	๑,๓๐๓	๑,๓๐๓	๓,๙๐๙	๓
วังพร้าว	๔	๓๖	๓๖	๑๐๘	๓
ศาลา	๑	๓	๓	๙	๓
เกาะคา	๑๕	๑๗๔	๑๗๔	๕๒๒	๓
นาแสง	๑๓๓	๑,๔๕๒	๑,๔๕๒	๔,๓๕๖	๓
ท่าผา	๗	๔๙	๔๙	๑๔๗	๓
ใหม่พัฒนา	๔๗	๓๖๓	๓๖๓	๑,๐๘๙	๓
รวม	๔๒๒	๕,๐๒๗	๔,๙๕๖	๑๕,๐๘๑	๓

(ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
(ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี ปลอตโรคและแมลง
- (๒) การเตรียมดิน ไถพรวน ยกทรง
- (๓) การปลูก แรงงานคน
- (๔) ระบบการให้น้ำ น้ำฝน
- (๕) การดูแลรักษา สัปดาห์ละครั้ง
- (๖) การใส่ปุ๋ย ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๗) การเก็บเกี่ยว รถชุด
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ขายสด
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู แบบผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเกาะคา มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง		▽		←	△		→					

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเกาะคา มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนมันสำปะหลังเป็นเงิน ๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๓๕๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถดะ			๕๐๐		
ไถแปร			-		
ไถยกร่อง (กริมเบอร์)			๓๐๐		
พันธุ์มันสำปะหลัง			๕๐๐		
ปลูก (รถปลูก)			๕๐๐		
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)			-		
กลบร่อง			-		
ดายหญ้า			-		
ปุ๋ย ๕๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)			๗๐๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			-		
ให้น้ำ ครั้ง/ปี			-		
เก็บเกี่ยวต้น			๕๐๐		
บรรทุก			-		
ค่าบริการ			๕๐๐		
ค่าเช่า			-		
รวม			๓๕๐๐		

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

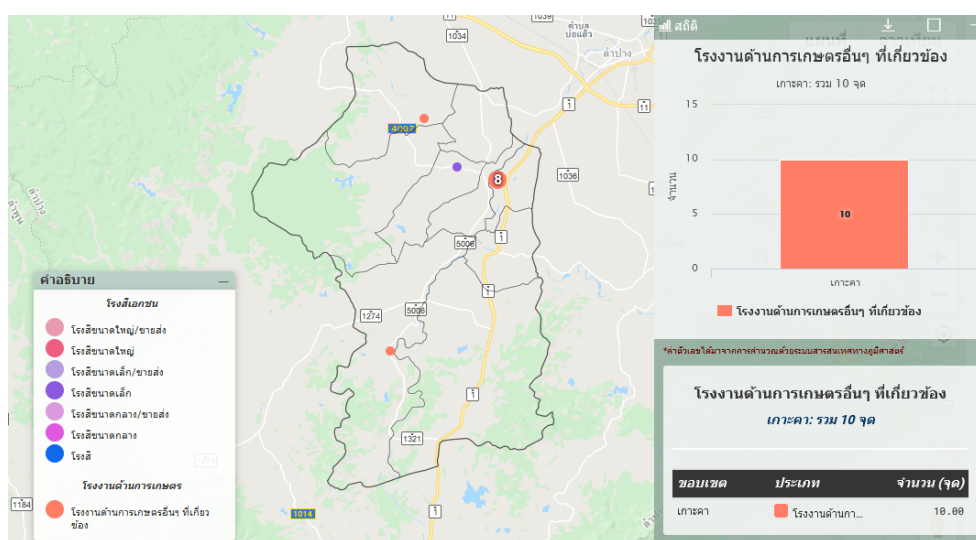
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูป

อำเภอเกาะคา มีโรงงานรับซื้อมันสำปะหลัง รวม ๑๐ แห่ง

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๔๑ แสดงแผนที่แหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเกาะคา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านมันสำปะหลัง จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายประสิทธิ์ อินทจักร	๕	ใหม่พัฒนา	เกาะคา	๖	มันสำปะหลัง
๒	นายอุดม ราชไชย	๕	ใหม่พัฒนา	เกาะคา	๖	มันสำปะหลัง
๓	นายประดิษฐ์ เรืองฤทธิ์	๔	ไหลหิน	เกาะคา	๒	มันสำปะหลัง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

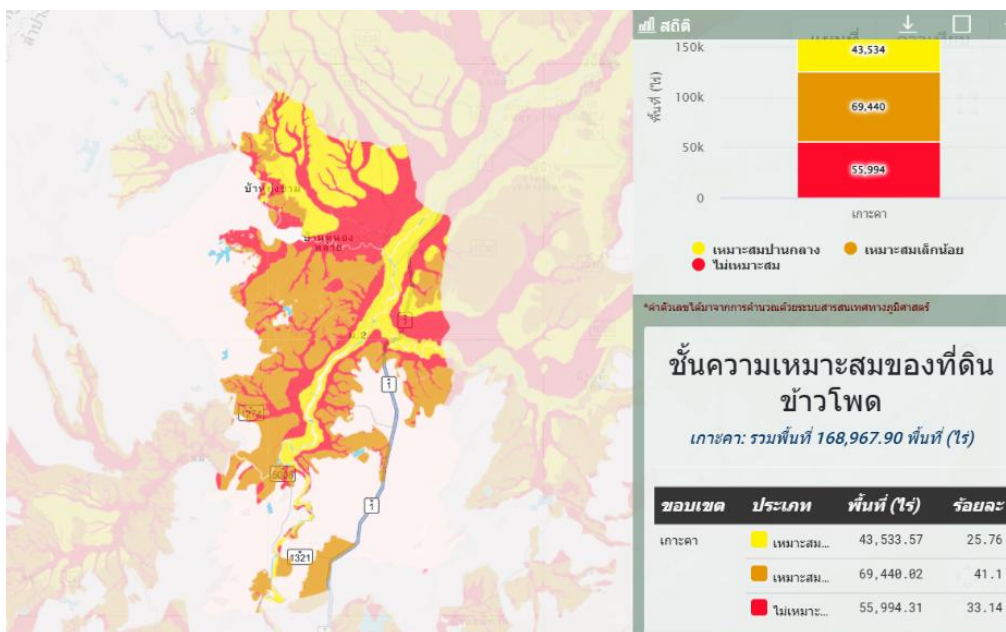
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเกาะคา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งหมด จำนวน ๑๖๘๙๖๗.๗๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๓๕๓๓.๕๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖๙๔๓๙.๙๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๐๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๕๙๙๔.๓๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๓

ตารางที่ ๔๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๑๖๘๙๖๗.๗๙ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเกาะคา	-	๔๓๕๓๓.๕๖	๖๙๔๔๐.๐๒	๕๕๙๙๔.๓๒	๑๖๘๙๖๗.๙๐

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะคา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

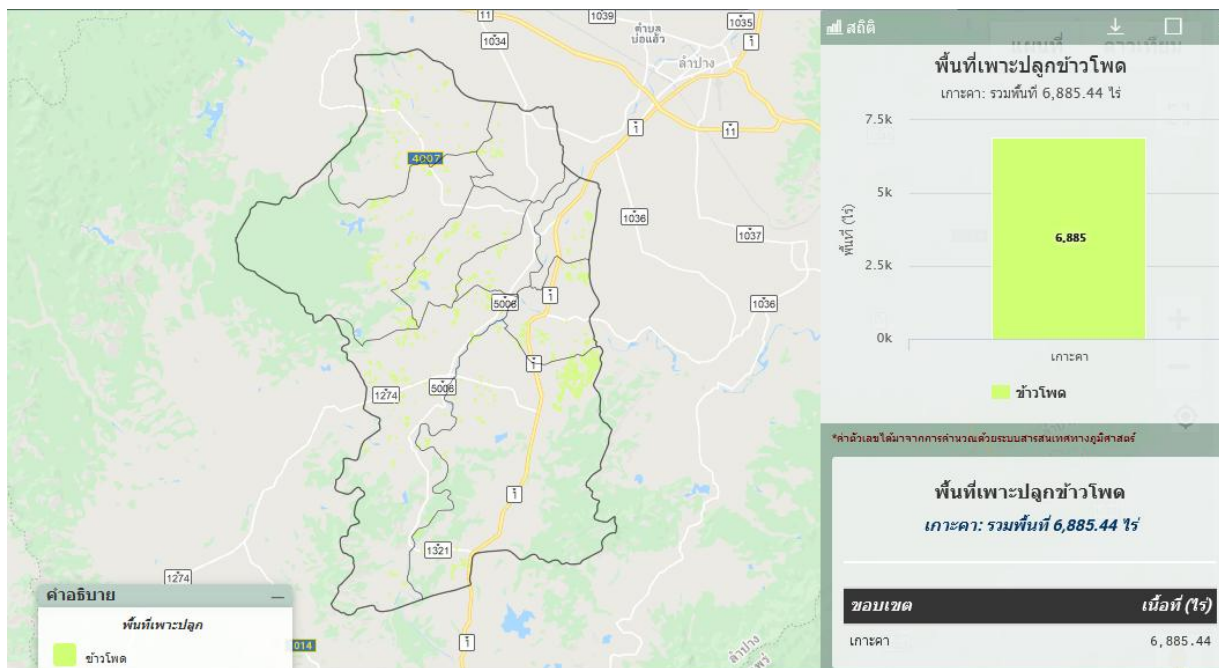
อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง มีพื้นที่จำนวน ๓๒๔๗.๔๑ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลไหล่หิน จำนวน ๑๑๖๕.๐๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลใหม่พัฒนา จำนวน ๕๓๗.๕๐ ไร่ และตำบลวังพร้าว จำนวน ๕๑๕.๗๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	ลำปางหลวง	๐
๒	นาแก้ว	๔๘๖
๓	ไหล่หิน	๑,๑๓๓
๔	วังพร้าว	๑๒๑
๕	ศาลา	๑๙
๖	เกาะคา	๑๓๙
๗	นาแสง	๖๑๗
๘	ท่าผา	๓๙
๙	ใหม่พัฒนา	๕๕๓
	รวม	๓,๑๐๗

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอกะเคา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามระดับชั้นความเหมาะสม

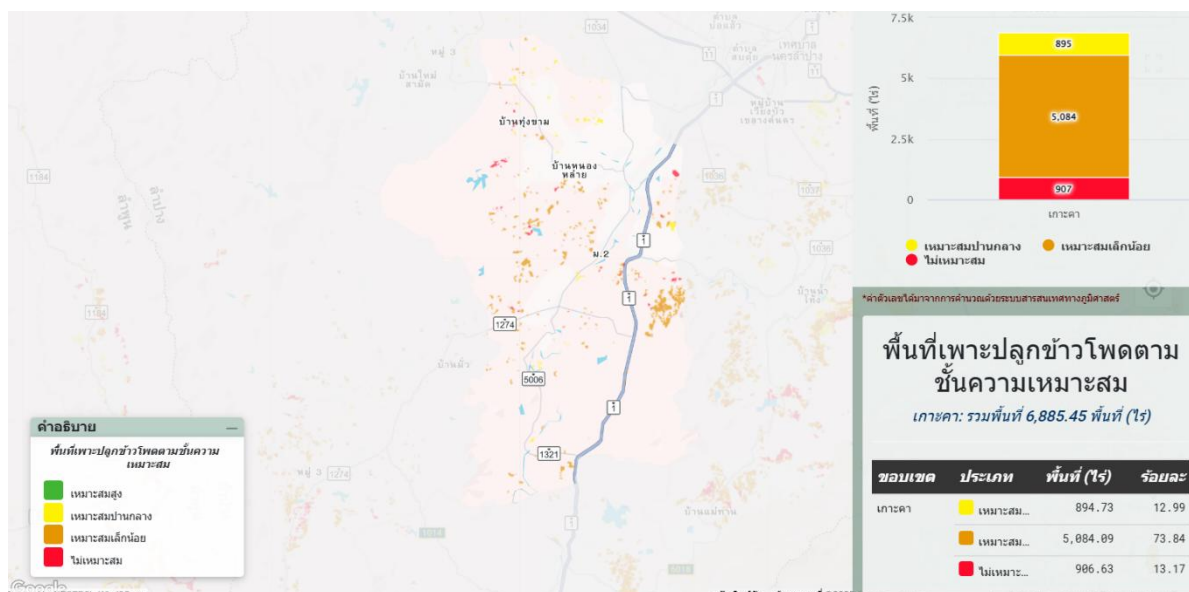
อำเภอกะเคา มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖,๘๘๕.๔๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘๙๔.๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๐๘๔.๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๘๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙๐๖.๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๖

ตารางที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง

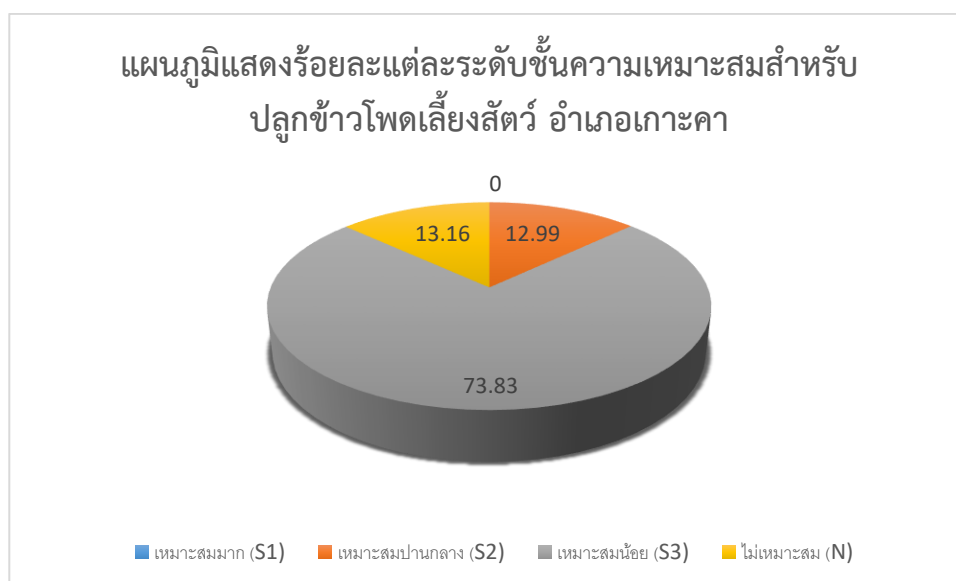
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๖,๘๘๕.๔๔(ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอกะเคา	๐	๘๙๔.๗๓	๕,๐๘๔.๐๙	๙๐๖.๖๓	๖,๘๘๕.๔๕

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะเคา

ภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอกะเคา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๔๕ แผนภูมิแสดงร้อยละแต่ละระดับความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอกะเคา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเกาะคา มีพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๓๒๔๗.๔๑ ไร่ ครัวเรือน ๓๐๑ โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลไหล่หิน จำนวน ๑๑๖๕.๐๕ ไร่ จำนวน ๑๑๗ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลใหม่พัฒนา จำนวน ๕๓๗.๕๐ ไร่ ๗๐ ครัวเรือน และตำบลวังพร้าว จำนวน ๕๑๕.๗๘ ไร่ ๓๐ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ลำปางหลวง	๐	๐	๐	๐	๐
นาแก้ว	๓๑	๔๘๖	๔๘๖	๓๔๐.๒	๐.๗
ไหล่หิน	๑๒๓	๑๑๓๓	๑๑๑๕	๗๘๐.๕	๐.๗
วังพร้าว	๑๖	๑๒๑	๑๒๑	๘๔.๗	๐.๗
ศาลา	๑	๑๙	๑๙	๑๓.๓	๐.๗
เกาะคา	๑๗	๑๓๙	๑๓๙	๙๗.๓	๐.๗
นาแสง	๗๔	๖๑๗	๔๖๕	๓๒๕.๕	๐.๗
ท่าผา	๒	๓๙	๓๙	๒๗.๓	๐.๗
ใหม่พัฒนา	๗๓	๕๕๓	๕๕๓	๓๘๗.๑	๐.๗
รวม	๓๒๘	๓,๑๐๗	๒,๙๓๗	๒,๐๕๕.๙	๐.๗

(ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี ต้านทานโรคและแมลง
- (๒) การเตรียมดิน ไถพรวน ไถตะ
- (๓) การปลูก แรงงานคนและเครื่องจักร
- (๔) ระบบการให้น้ำ น้ำฝน
- (๕) การดูแลรักษา สับดาห้ละครึ่ง
- (๖) การใส่ปุ๋ย ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๗) การเก็บเกี่ยว แรงงานคน
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ขยายฝักสดและฝักแห้ง
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู แบบผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเกาะคา มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					←		△	→		←	▽	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเกาะคา มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นเงิน ๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๓,๘๐๐ บาท

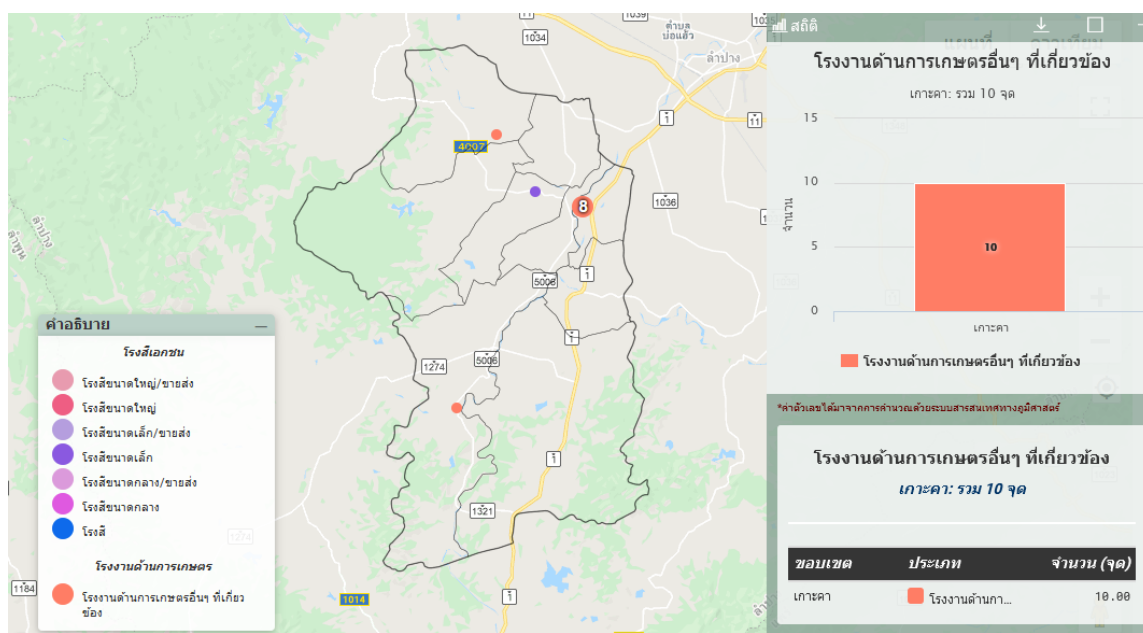
ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๗ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถดะ			๕๐๐		
ไถแปร			๓๐๐		
ไถยกร่อง (กรัมเบอร์)			-		
พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			๗๐๐		
ปลูก (รถปลูก)			๕๐๐		
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)			๓๐๐		
กลบร่อง			-		
ดายหญ้า			-		
ปุ๋ย ๕๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)			๗๐๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			-		
ให้น้ำ ครั้ง/ปี			-		
เก็บเกี่ยวต้นละ			๘๐๐		
บรรทุก			-		
ค่าบริการ			-		
ค่าเช่า			-		
รวม			๓,๘๐๐		

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๔๗ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเกาะคา

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเกาะคา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน - ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายอำนาจ สารดี	๑	วังพร้าว	เกาะคา	๖	พืชไร่
๒	นางสังวร เหมะรักษ์	๑	นาแสง	เกาะคา	๖	พืชไร่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑.ต้นทุนการผลิตสูง ๒.ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ๓. ตลาดและราคาสินค้าไม่แน่นอน	๑.ต้นทุนการผลิตสูง ๒. ขาดแคลนแหล่งน้ำ ดินขาดความ อุดมสมบูรณ์ ๓.ผลผลิต ไม่ได้คุณภาพ ๔.ผลผลิต ตกต่ำเสียหายจากศัตรูพืช ๕.ตลาดและราคาสินค้าผันผวนไม่ แน่นอน	๑.อบรมถ่ายทอดความรู้ – เทคโนโลยีเชิงปฏิบัติการ -ด้านการลดต้นทุนการผลิต -ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต -ด้านการจัดการศัตรูพืช -ด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร -ด้านแผนการผลิต แผนการตลาด บัญชีต้นทุน ๒.แก้ไขปัญหาแหล่งน้ำ ๓.บูรณาการทุกภาคส่วน ในการจัดการตลาดรองรับผลผลิตทั้งในและนอกชุมชน ๔.ติดตามประเด็นผลอย่างใกล้ชิด สม่ำเสมอ	เกษตรกร ๗๘ หมู่บ้าน ๙ ตำบล ของอำเภอเกาะคา	ลำดับที่ ๑ (เร่งด่วน)
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑.เกษตรกรมีภาระหนี้สินสูง ๒.องค์กรเกษตรกรขาดความ เข้มแข็ง	๑.เกษตรกรและองค์กรด้าน การเกษตรขาดระเบียบวินัยและการ จัดการ กระบวนการที่เป็นระบบ ๒.เกิดหนี้สินจากการกู้ยืมประกอบอาชีพ เกษตรและการรวมกลุ่มอาชีพ ๓.กิจกรรมกลุ่มขาดความเข้มแข็ง และยั่งยืน	๑.อบรมถ่ายทอดความรู้การจัดการอย่างเป็นระบบ ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม แผนพัฒนารายบุคคล (IFPP) แผนธุรกิจ แผนการบริหารกลุ่ม การพัฒนาศักยภาพ บุคคลและกลุ่ม ๒.บูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วน ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการทำงาน องค์กร เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มองค์กรเกษตรกร สถาบันเกษตรกร การรวมกลุ่ม เสริมสร้างความเข้มแข็ง ๓.ติดตามประเมินผลการพัฒนาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ	เกษตรกร ๗๘ หมู่บ้าน ๙ ตำบล ของอำเภอเกาะคา	ลำดับที่ ๑ (เร่งด่วน)
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑.ผลผลิตไม่เป็นที่ต้องการของ ตลาด ๒.องค์ความรู้ในการแปรรูป ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ ๓.ขาดองค์ความรู้ ทักษะการ บริหารจัดการ ๔.ขาดตลาดรองรับ	๑.ผลผลิตไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ล้นตลาด ราคตกต่ำ ไม่ผ่านเกณฑ์ คุณภาพ ต้องการยืดอายุผลผลิต ๒.ขาดองค์ความรู้ในการผลิต แปรรูป ผลผลิต ๓.ขาดองค์ความรู้ทักษะการบริหาร จัดการกระบวนการแปรรูป/การ พัฒนาต่อยอดกิจการ/การจัดการ คุณภาพ ๔.ขาดตลาดรองรับ	๑.อบรมถ่ายทอดความรู้ – เทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่า ผลผลิตทางการเกษตร การบริหารจัดการผลผลิต การตลาด คุณภาพและบรรจุภัณฑ์ ๒.บูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วนในการกำกับดูแลร่วมส่งเสริมและพัฒนาตามภารกิจ ๓.ติดตามประเมินผลร่วมกันอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ	เกษตรกร ๗๘ หมู่บ้าน ๙ ตำบล ของอำเภอเกาะคา	ลำดับที่ ๑ (เร่งด่วน)

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอเกาะคา

ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

การวิเคราะห์ศักยภาพทางการเกษตรในพื้นที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	-เกษตรกรรมมีความสนใจและประกอบอาชีพปลูกข้าวและพืชผักมาอย่างยาวนาน -สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมแก่การปลูกพืชที่หลากหลาย อยู่ในเขตเหมาะสมแก่การเพาะปลูก -มีแหล่งเรียนรู้ เกษตรกรต้นแบบ ปราชญ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร การแปรรูปอาหาร -ทำเลที่ตั้งสะดวกต่อการคมนาคมขนส่ง เป็นเขตขยายความเจริญ เส้นทางท่องเที่ยวสำคัญ -มีสินค้า ของฝากขึ้นชื่อของจังหวัด ได้แก่ เซรามิก ข้าวแต่น และสินค้าเกษตรรูปร่างอื่นๆ	-เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก ไม่สะดวกในการรับการถ่ายทอดความรู้ การเดินทาง การดูงานและการพัฒนาศักยภาพ -ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรค่อนข้างสูง -เกษตรกร/กลุ่มองค์กรเกษตรกรประสบปัญหาหนี้สินจากการลงทุน -ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอตลอดทั้งปี -ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ -การรวมกลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง กิจกรรมขาดความต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน -กลุ่มเกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการกลุ่ม
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
-มีตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยระดับจังหวัดรองรับผลผลิตที่ได้คุณภาพมาตรฐาน -นโยบายรัฐ “การตลาดนำการเกษตร” -นโยบายรัฐ “เกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ” -นโยบายรัฐ “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์” -มีหน่วยงานบูรณาการและสถานศึกษาเข้ามาดำเนินกิจกรรมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง -ผู้บริโภค/นักท่องเที่ยว ให้ความสนใจหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร วิถีชุมชน และเทรนด์สุขภาพมากยิ่งขึ้น -อยู่ในเขตยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด ในด้านการคมนาคม โลจิสติกส์ จุดพักรถรวบรวมสินค้า	(จุดแข็ง – โอกาส : ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส) -ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ระดับหมู่บ้าน -ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เกษตรปลอดภัย -สร้างตลาดสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์แปรรูปจุดแลกเปลี่ยนสินค้า บัณฑิตการผลิต และองค์ความรู้ทางการเกษตร ในพื้นที่ -ส่งเสริมการรวมกลุ่ม/วิสาหกิจชุมชน ก้าวหน้า ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน -สร้างโมเดลด้านการเกษตรแขนงต่างๆ อย่างครบวงจร	(จุดอ่อน – โอกาส : เอาชนะจุดอ่อน โดยอาศัยโอกาส) -ระบบส่งเสริมการเกษตร T&V -ระบบส่งเสริมเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ -ศพก. ศพก.เครือข่าย และองค์กรเกษตรกรต้นแบบ ร่วมกันขับเคลื่อนและพัฒนาเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ -บูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วน ในการจัดการทรัพยากรดินและน้ำเพื่อการเกษตร
ภัยคุกคาม/อุปสรรค (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
-ปัญหาภัยแล้ง ภัยธรรมชาติ ดินฟ้าอากาศ -ปัญหาการระบาดของศัตรูพืช จากทั้งในและนอกประเทศ -ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น -ปัญหาผลกระทบการตลาดและปัญหาเศรษฐกิจโลก -ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร	(จุดแข็ง-อุปสรรค : ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค) -การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน -จัดตั้งคลินิกพืชประจำอำเภอ -ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. และศพก.เครือข่าย -ใช้กระบวนการเรียนรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกรในการพัฒนาเกษตรกร -การใช้เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน โคก หนอง นา โมเดล เพื่อลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและปัญหาการกลไกการตลาด	(จุดอ่อน – อุปสรรค : ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค) -เกษตรกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง -พัฒนาจุดเรียนรู้และวิทยากรต้นแบบ -สร้างและพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer -จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรายบุคคล (IFPP) แผนการผลิต แผนธุรกิจ แผนการตลาด -พัฒนาคุณภาพสินค้าจนเป็นที่ยอมรับ ให้มีอำนาจต่อรองกับตลาดได้ ผลผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด “การตลาดนำการผลิต”

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ระดับหมู่บ้าน
- ๑.๒ ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย
- ๑.๓ สร้างตลาดสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์แปรรูป จุดแลกเปลี่ยนสินค้า ปัจจัยการผลิต และองค์ความรู้ทางการเกษตร ในพื้นที่
- ๑.๔ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม/วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
- ๑.๕ สร้างโมเดลด้านการเกษตรแขนงต่างๆ อย่างครบวงจร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ ระบบส่งเสริมการเกษตร T&V
- ๒.๒ ระบบส่งเสริมเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่
- ๒.๓ ศพก. ศพก.เครือข่าย และองค์กรเกษตรกรต้นแบบ ร่วมกันขับเคลื่อนและพัฒนาเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่
- ๒.๔ บูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วน ในการจัดการทรัพยากรดินและน้ำเพื่อการเกษตร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน
- ๓.๒ จัดตั้งคลินิกพืชประจำอำเภอ
- ๓.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก.และศพก.เครือข่าย
- ๓.๔ ใช้กระบวนการเรียนรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกรในการพัฒนาเกษตรกร
- ๓.๕ การใช้เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน โคก หนอง นา โมเดล เพื่อลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและปัญหาผลกระทบการตลาด

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ เกษตรกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒ พัฒนาจุดเรียนรู้และวิทยากรต้นแบบ
- ๔.๓ สร้างและพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer
- ๔.๔ จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรายบุคคล (IFPP) แผนการผลิต แผนธุรกิจ แผนการตลาด
- ๔.๕ พัฒนาคุณภาพสินค้าจนเป็นที่ยอมรับ ให้มีอำนาจต่อรองกับตลาดได้ ผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด “การตลาดนำการผลิต”

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑ แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

ข้าว

- เป้าหมาย

- ๑) เกิดผลผลิตข้าวปลอดภัย
- ๒) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น
- ๓) ต้นทุนการผลิตลดลง

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ลดต้นทุนการผลิต

- โครงการที่ ๑ โครงการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน
- โครงการที่ ๒ โครงการผลิตสารชีวภัณฑ์และปุ๋ยอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวแปลงใหญ่
- โครงการที่ ๒ โครงการปรับปรุงคุณภาพข้าวเพื่อการบริโภค

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมาย

- ๑) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น
- ๒) ความรุนแรงของศัตรูพืชลดลง
- ๓) ลดต้นทุนการผลิต

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืช

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน
- โครงการที่ ๒ การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- โครงการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- โครงการที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตข้าวโพดแปลงใหญ่

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร

YSF

- เป้าหมาย
 - ๑) ส่งเสริมกิจกรรมของเกษตรกรรุ่นใหม่
 - ๒) พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน
 - กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมกิจกรรมของเกษตรกรรุ่นใหม่
 - โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมทายาทเกษตรกร
 - โครงการที่ ๒ สร้างจิตสำนึกรักษ์อาชีพการเกษตร

วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย
 - ๑) พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 - ๒) ส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้เสริม
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน
 - กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 - โครงการที่ ๑ การวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน
 - โครงการที่ ๒ การพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

ที่ดิน

- เป้าหมาย
 - ๑) พัฒนาคุณภาพของที่ดินเพื่อการเกษตร
 - ๒) ป้องกันการชะล้างและเสื่อมโทรมของดินเพื่อการเกษตร
 - ๓) เพิ่มประสิทธิภาพของที่ดินด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน
 - กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพของที่ดินเพื่อการเกษตร
 - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการไถกลบปุ๋ยพืชสดและเศษซากพืช
 - โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักในพื้นที่การเกษตร
 - กลยุทธ์ที่ ๒ ป้องกันการเสื่อมโทรมของดิน
 - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร
 - กลยุทธ์ที่ ๓ จัดการการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม
 - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพืชปลูกให้เหมาะสมกับพื้นที่
 - โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการทำเกษตรชุมชนเมือง

แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย

- ๑) เพื่อลดการใช้น้ำในการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง
- ๒) เพื่อชะลอการตื้นเขินของแหล่งน้ำ
- ๓) เพื่อให้เกษตรกรใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ลดการใช้น้ำในช่วงหน้าแล้ง

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตด้านปศุสัตว์อายุสั้น

กลยุทธ์ที่ ๒ อนุรักษ์แหล่งทรัพยากรน้ำ

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อลดตะกอนดินลงน้ำ

โครงการที่ ๒ สร้างการรับรู้ในการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการ ใช้สารเคมี อย่าง ถูกต้องและ เหมาะสม	-ลดต้นทุนการ ผลิต -ลดสารเคมี	๕๐ ราย/ ครั้ง	๙ ตำบล	อบรม/ สาธิต		๒๗๐,๐๐๐		๒๗๐,๐๐๐		๒๗๐,๐๐๐		๒๗๐,๐๐๐		๒๗๐,๐๐๐	
	๒. โครงการ ลดความ เสี่ยง เกษตรกร จากการ ระบาดของ ศัตรูพืช	-ลดต้นทุนการ ผลิต -ผลิตสารชีว ภัณฑ์ใช้แทน สารเคมี	๕๐ ราย/ ครั้ง	๙ ตำบล	-อบรม/ สาธิต		๓๕๕,๙๕๐		๓๕๕,๙๕๐		๓๕๕,๙๕๐		๓๕๕,๙๕๐		๓๕๕,๙๕๐	
	๓. โครงการ ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	-ลดค่าใช้จ่าย ในครัวเรือน -สร้างรายเสริม ในครัวเรือน	๙ กลุ่ม	๙ ตำบล	-อบรม/ สาธิต -ศึกษาดู งาน		๒๔๐,๐๐๐		๒๔๐,๐๐๐		๒๔๐,๐๐๐		๒๔๐,๐๐๐		๒๔๐,๐๐๐	
	๔. โครงการ ส่งเสริมการ ผลิตข้าว ปลอดภัย	-เพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิตข้าว ปลอดภัย	๑๔๐ ราย	๙ ตำบล	-อบรม/ สาธิต		๒๒๒,๐๐๐		๒๒๒,๐๐๐		๒๒๒,๐๐๐		๒๒๒,๐๐๐		๒๒๒,๐๐๐	

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
	และได้ มาตรฐาน	พัฒนาคุณภาพ ผลผลิตข้าวที่ได้ มาตรฐาน														
	๕. ส่งเสริม การใช้ปุ๋ย ตามค่า วิเคราะห์ ดิน	-ลดต้นทุนการ ผลิต -เพิ่มผลผลิต	๒๐๐ ราย	๙ ตำบล	-อบรม/ สาธิต -ส่งเสริม		๑๒๙,๒๐๐		๑๒๙,๒๐๐		๑๒๙,๒๐๐		๑๒๙,๒๐๐		๑๒๙,๒๐๐	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๑. โครงการ วิสาหกิจ ชุมชน	-เพิ่มช่อง ทางการ จำหน่าย ผลิตภัณฑ์	๙ กลุ่ม	๙ ตำบล	-อบรม/ สาธิต -ศึกษาดู งาน		๑๖๐,๐๐๐		๑๖๐,๐๐๐		๑๖๐,๐๐๐		๑๖๐,๐๐๐		๑๖๐,๐๐๐	
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการ ปรับปรุง บำรุงดิน	-ลดต้นทุนการ ผลิต -ลดการเผาไหม้ -ฟื้นฟู สภาพแวดล้อม	๒๐๐ ราย	๙ ตำบล	-อบรม/ สาธิต -ศึกษาดู งาน		๑๖๐,๐๐๐		๑๖๐,๐๐๐		๑๖๐,๐๐๐		๑๖๐,๐๐๐		๑๖๐,๐๐๐	

ภาคผนวก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๑. หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมายการสร้างรายได้ลดรายจ่ายและขยายโอกาสให้กับประชาชนซึ่งในส่วนของสำนักงานเกษตรอำเภอห้วยฉัตรมีแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรทำกิจกรรมเกษตรผสมผสานเพียงกิจกรรมเดียวเพื่อบริโภคในครัวเรือนเหลือบริโภคจำหน่ายเป็นรายได้ในครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญในการทำการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดรายจ่ายและพึ่งพาตนเองได้

๒. สนับสนุนและพัฒนาอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืน

๓. กลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่ อำเภอเกาะคา จำนวน ๙ ตำบล

๔. วิธีดำเนินการ

- ประชาสัมพันธ์/รับสมัคร
- จัดฝึกอบรมเกษตรกร ๓ ครั้ง ๓ วัน
- ศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – เดือนกันยายน ๒๕๖๘

๖. งบประมาณ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๗๒๐,๐๐๐ บาท

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้และสามารถทำการเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
๓. เกษตรกรมีความเข้มแข็งความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ภายใต้นโยบายเศรษฐกิจแบบพอเพียงและหลุดพ้นจากความยากจนในที่สุด

โครงการที่ ๒ โครงการลดความเสี่ยงเกษตรกรจากการระบาดของศัตรูพืช

๑. หลักการและเหตุผล

การระบาดของศัตรูพืชนั้นวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายใน ได้แก่ ลักษณะปลูกพืชที่เป็นพื้นที่กว้างติดต่อกันนาน การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชปริมาณมากทำให้แมลงศัตรูธรรมชาติตาย และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ศัตรูพืชขยายปริมาณเพิ่มมากขึ้นและเกิดการพัฒนาศายพันธุ์ให้ต้านทานทำให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ ทำให้ศัตรูพืชเกิดมาระบาดสร้างความเสียหายให้กับพืชผลทางการเกษตร ได้แก่ แมลงบั่ว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว หนอนห่อใบ โรคหาลาว โรคไหม้ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้กับเกษตรกรสามารถรับมือกับภัยพิบัติด้านศัตรูพืชนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่การเกษตรของตน การติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชให้ครอบคลุมพื้นที่ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้ทันก่อนที่จะเกิดการระบาดหรือสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งการใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (ไอพีเอ็ม) และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย

การทำนาในรอบปีที่ผ่านมา เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตพื้นที่อำเภอห้วยฉัตร ได้ประสบปัญหาโรคแมลงระบาดในนาข้าว สร้างความเสียหายให้แก่เกษตรกรทุกตำบล ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าในรอบการผลิตฤดูกาลต่อไป ในปี ๒๕๖๐ หากไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว จะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ทำนาเป็นวงกว้าง และขยายจะยังพืชอื่น ๆ จะสร้างความเสียหายให้แก่เกษตรกรจนไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกร จึงเห็นควรเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่เกษตรกรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน รวมถึงการใช้ปัจจัยการผลิต การใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม และการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคแมลงศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมีเพื่อลดความเสี่ยงเกษตรกรจากการระบาดของศัตรูพืช และมีระบบการผลิตพืชที่ปลอดภัยต่อตนเอง ผู้บริโภค และระบบนิเวศ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ โรคแมลงศัตรูพืช และการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานได้อย่างถูกต้อง

๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ทักษะในการผลิตและขยายเชื้อราจุลินทรีย์ สารชีวภัณฑ์ในการควบคุม ป้องกันการระบาดของศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี

๓. เป้าหมายและสถานที่ดำเนินการ

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี จำนวน ๕๐ ราย ดำเนินการในพื้นที่ ๙ ตำบล

๔. วิธีการดำเนินงาน

๑. ศึกษารายละเอียดการดำเนินงานโครงการ
๒. วางแผนการดำเนินงานโครงการ
๓. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรตามแผนที่กำหนด
๕. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๖. ติดตาม สรุปผลและรายงานผล

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – เดือนกันยายน ๒๕๖๘

๖. งบประมาณ

โดยขอรับการอุดหนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล ตามรายละเอียด ดำเนินการใน ๒ กิจกรรม ดังนี้

๖.๑ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการผลิตขยายเชื้อจุลินทรีย์เพื่อควบคุมป้องกันโรคแมลงระบาดจำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๑ วันๆ ละ ๕๐ คน

๖.๒ สนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการผลิตขยายเชื้อราจุลินทรีย์เพื่อใช้ควบคุมและป้องกันโรคแมลงศัตรูพืช จำนวน ๑ ชุด

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๗.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล

๗.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตข้าวคุณภาพดี และสามารถนำไปปฏิบัติในไร่นาของตนเองได้อย่างถูกต้อง

๘.๒ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตและขยายเชื้อราจุลินทรีย์ได้ด้วยตนเอง และนำไปใช้ในการควบคุมแมลงศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี

๘.๓ ชุมชนเกษตรลดการใช้สารเคมี สร้างความสมดุลต่อระบบนิเวศ และผลผลิตมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

รายละเอียดค่าใช้จ่ายโครงการลดความเสี่ยงเกษตรกรจากการระบาดของศัตรูพืช

๑. กิจกรรม การเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการผลิตขยายเชื้อจุลินทรีย์เพื่อควบคุมป้องกันโรคแมลงระบาดจำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๑ วัน

๑.๑ ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท ๕๐ คน	เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
๑.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๖ มื้อ ๆ ละ ๓๐ บาท ๕๐ คนเป็นเงิน	๙,๐๐๐ บาท
๑.๓ ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน ๑๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท
๑.๔ ค่าป้ายไวนิล ขนาด ๑.๕๐ X ๓ เมตร จำนวน ๑ ป้าย	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
๑.๕ ค่าจัดสถานที่	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๑.๖ ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๓๕,๒๐๐ บาท

๒. กิจกรรม การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตขยายเชื้อราจุลินทรีย์เพื่อใช้ควบคุมป้องกันโรคแมลงระบาด

๒.๑ หัวเชื้อราจุลินทรีย์ (ไตรโคเดมา, บิวเวอเรีย, เมตาไรเซียม) เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
จำนวน ๑๕ ขวด ๆ ละ ๑๒๐ บาท

๒.๒ ขี้สาหร่ายชนิดแข็ง จำนวน ๕๐ กก. ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๒.๓ ตะเกียงแอลกอฮอล์ จำนวน ๑ อัน ๆ ละ ๑๖๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๐ บาท

๒.๔ แอลกอฮอล์ ๙๕ % ขนาด ๔๕๐ ซีซี	เป็นเงิน	๒๐๐ บาท
จำนวน ๒ ขวดๆละ ๑๐๐ บาท		
๒.๕ แอลกอฮอล์ ๗๐ % ขนาด ๔๕๐ ซีซี	เป็นเงิน	๑๕๐ บาท
จำนวน ๓ ขวดๆละ ๕๐ บาท		
๒.๖ กระบอกฉีดน้ำอย่างดี จำนวน ๑ อัน ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑๐๐ บาท
๒.๗ ถังพลาสติกทนร้อน ขนาด ๘ X ๑๒ นิ้ว	เป็นเงิน	๔๐๐ บาท
จำนวน ๕ กก.ๆละ ๘๐ บาท		
๒.๘ ยางรัดวงเล็ก จำนวน ๑ ถัง ๆ ละ ๑๓๐ บาท	เป็นเงิน	๑๓๐ บาท
๒.๙ กระซอนพลาสติกตาถี่ จำนวน ๑ อัน ๆ ละ ๕๐ บาท	เป็นเงิน	๕๐ บาท
๒.๑๐ หม้อหุงข้าวไฟฟ้า ขนาด ๕ ลิตร จำนวน ๑ หม้อ	เป็นเงิน	๓,๕๐๐ บาท
๒.๑๑ เครื่องพ่นยาชนิดเครื่องยนต์	เป็นเงิน	๕,๖๐๐ บาท
จำนวน ๒ เครื่อง ๆ ละ ๒,๘๐๐ บาท		
๒.๑๒ ถังน้ำพลาสติก ขนาด ๑๐๐ ลิตร	เป็นเงิน	๗๖๐ บาท
จำนวน ๒ ใบ ๆ ละ ๓๘๐ บาท		
๒.๑๓ ตู้เยื่อเชื่้อรา ขนาด ๐.๔๕ X๐.๖๐ X๐.๔๕ เมตร จำนวน ๑ หลังเป็นเงิน	๑,๘๐๐ บาท	
รวมเป็นเงิน ๑๕,๖๕๐ บาท		
รวม ๒ กิจกรรม งบประมาณทั้งสิ้น ๕๐,๘๕๐ บาท (ห้าหมื่นแปดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)		

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชที่สำคัญของประเทศไทย เพราะเป็นอาหารหลักของทุกคนในประเทศ ในพื้นที่อำเภอวังเหนือมีการผลิตข้าวเป็นอาหารหลัก และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร แต่เมื่อพิจารณาจากการเกษตร โดยเฉพาะผู้ประกอบการปลูกข้าว มักจะมีหนี้สินอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาผลผลิตข้าวเพื่อให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของทางจังหวัดลำปาง จึงควรมีการให้ความรู้แก่เกษตรกรและให้การสนับสนุนในด้านการปลูกข้าวที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน โดยลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายลง แล้วหันมาใช้ในการผลิตข้าวที่เน้นการใช้สารอินทรีย์ในการผลิตให้มากขึ้น

ในปัจจุบันข้าวที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ทำให้เกษตรกรสามารถขายข้าวได้ราคาสูงกว่าข้าวที่ผลิตโดยทั่วไป และสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีไว้สำหรับจำหน่ายให้กับเกษตรกรที่สนใจในพื้นที่ใกล้เคียงได้

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวปลอดภัย พัฒนาคุณภาพผลผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน
๒. มีข้าวที่ปลอดภัยไว้ใช้สำหรับบริโภค
๓. เกษตรกรสามารถจำหน่ายข้าวที่ปลอดภัยได้ในราคาที่สูง
๔. เพื่อให้เมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้มีคุณภาพดี เหมาะแก่การใช้ทำพันธุ์ และขายได้ราคาดี
๕. เกษตรกรรู้จักการรวมกลุ่ม บริหารกลุ่มอันนำมาซึ่งความเข้มแข็งของชุมชน

๓. เป้าหมายและสถานที่ดำเนินการ

- เกษตรกรในพื้นที่อำเภอเกาะคา จำนวน ๑๔๐ ราย ดำเนินการในพื้นที่ ๙ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – เดือนกันยายน ๒๕๖๘

๕. วิธีการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์/ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตและจัดทำเป็นกองทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม
- ติดตามประเมินผล

๖. งบประมาณ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๖๖๖,๐๐๐ บาท

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตข้าวคุณภาพดี และสามารถนำไปปฏิบัติในไร่นาของตนเองได้อย่างถูกต้อง

๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต และมีรายได้เพิ่มจากการขายข้าวคุณภาพดี

๓. เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม บริหารกลุ่มอันนำมาซึ่งความเข้มแข็งของชุมชน

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ๙ ตำบล ๗๘ หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีการใช้ที่ดินทำกิจกรรมทางการเกษตรที่หลากหลาย การผลิตทางการเกษตรในปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีมากขึ้นในการเพิ่มผลผลิต ส่งผลให้มีผลกระทบต่อสภาพของดิน ทำให้สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์ โครงสร้างของดินเสื่อมทำให้มีต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทุกปี

การส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีจะทำให้ใช้พื้นที่ทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนสามารถลดต้นทุนการผลิต

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพ
๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพในการปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๓. เป้าหมายและสถานที่ดำเนินการ

- เกษตรกรในพื้นที่อำเภอเกาะคา จำนวน ๒๐๐ ราย ดำเนินการในพื้นที่ ๙ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – เดือนกันยายน ๒๕๖๘

๕. วิธีการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์/ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตและจัดทำเป็นกองทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม
- ติดตามประเมินผล

๖. งบประมาณ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๔๘๐,๐๐๐ บาท

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรได้เพิ่มพูนความรู้ทักษะและความสามารถตัดสินใจการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้น้ำหมักชีวภาพได้ด้วยตนเอง

๒. เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และสามารถทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

โครงการที่ ๕ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่จังหวัดลำปาง มีนโยบายสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรหรืออาชีพด้านการเกษตรและอาชีพด้านอื่น ๆ เพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองเรื่องราคาของสินค้าต่าง ๆ และอำนาจในการผลิตรวมไปถึงการสร้างเครือข่ายในการผลิตสินค้า สร้างความสามัคคีกันในหมู่คณะ พร้อมเน้นการบริหารงานที่เป็นกลุ่ม มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มต่างๆ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการดังกล่าว เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำวัตถุดิบ ภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น มาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าเพิ่ม

๒. เพื่อให้การเชื่อมโยงแหล่งผลิตให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่สอดคล้องกับศักยภาพการผลิตตามห่วงโซ่มูลค่า (Value chain) สู่การตลาดในแต่ละระดับเพื่อการสร้างงาน สร้างอาชีพให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้อย่างสม่ำเสมอ

๓. เป้าหมายและสถานที่ดำเนินการ

- เกษตรกรในพื้นที่อำเภอเกาะคา จำนวน ๙ กลุ่ม ดำเนินการในพื้นที่ ๙ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – เดือนกันยายน ๒๕๖๘

๕. วิธีการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์/ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตและจัดทำเป็นกองทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม
- ติดตามประเมินผล

๖. งบประมาณ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๔๘๐,๐๐๐ บาท

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำวัตถุดิบ ภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น มาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าเพิ่ม

๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถเชื่อมโยงแหล่งผลิตให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่สอดคล้องกับศักยภาพการผลิตตามห่วงโซ่มูลค่า (Value chain) สู่การตลาดในแต่ละระดับเพื่อการสร้างงาน สร้างอาชีพให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้อย่างสม่ำเสมอ

๓. เกิดเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (Cluster) ต้นแบบความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินธุรกิจของชุมชน

โครงการที่ ๖ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑. หลักการและเหตุผล

ปุ๋ยเป็นธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่เดิมนั้นการทำเกษตรอาจจะไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ย เนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ ประชากรยังมีน้อย และการเพิ่มผลผลิตทำโดยการขยายพื้นที่เพาะปลูก แต่ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินอย่างเข้มข้น ใช้ที่ดินติดต่อกันมาเป็นเวลานาน โดยไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้เกิดปัญหาดินเสื่อมโทรม เกษตรกรจึงใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้พืช ซึ่งตามหลักวิชาการการใช้ปุ๋ยเคมีต้องสอดคล้องกับสภาพของดิน ชนิดพืช เวลาและปริมาณที่พืชต้องการ รวมทั้งวิธีการใส่ที่ถูกต้องด้วย แต่ปรากฏว่าเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ประกอบกับปุ๋ยเคมีที่ขายตามท้องตลาดเป็นปุ๋ยสูตรสำเร็จรูป จึงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงเกินความจำเป็น

ดังนั้นเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ปุ๋ยเคมี และสามารถลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ยเคมีประมาณร้อยละ ๒๐ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยส่งเสริมให้เกษตรกร ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ธาตุอาหารที่มีอยู่ในดินที่เป็นปัจจุบัน ให้เพียงพอเหมาะสมกับความต้องการธาตุอาหารของพืชแต่ละชนิด จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อยกระดับองค์ความรู้ของเกษตรกรในเรื่องการจัดการดินและปุ๋ย รวมทั้งทำให้การใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินเป็นไปอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อให้ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร
๓. เพื่อส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. เป้าหมายและสถานที่ดำเนินการ

- เกษตรกรในพื้นที่อำเภอเกาะคา จำนวน ๒๐๐ ราย ดำเนินการในพื้นที่ ๙ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – เดือนกันยายน ๒๕๖๘

๕. วิธีดำเนินการ

- ประชุมชี้แจงโครงการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- สนับสนุนชุดตรวจสอบ N P K ในดิน,แม่ปุ๋ย N P K ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- วิเคราะห์ธาตุอาหารในดินพร้อมให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ย
- ติดตามและเยี่ยมเยียนเกษตรกร
- ประเมินผลโครงการ

๖. งบประมาณ/ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้จ่ายงบประมาณ.

๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน ๑ ครั้ง เกษตรกร จำนวน ๒๐๐ ราย
 - ค่าจ้างเหมาอาหารกลางวัน สำหรับเกษตรกร ๒๐๐ ราย จำนวน ๑ มื้อ ๆ ละ ๕๐ บาท
เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
 - ค่าจ้างเหมาอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๒๐๐ ราย จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท
เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
 - ค่าป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
 - ค่าเช่าอุปกรณ์เครื่องขยายเสียง เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๒๕,๑๐๐ บาท
- (สองหมื่นห้าพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

๒. กิจกรรมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์

- ๑) จัดซื้อชุดตรวจสอบ N P K แบบรวดเร็ว ๒ ชุด ๙,๖๐๐ บาท
- ๒) -ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ๓๕ กระสอบ ๆ ละ ๗๐๐ เป็นเงิน ๒๔,๕๐๐ บาท
- ปุ๋ยสูตร ๑๘-๔๖-๐ ๓๕ กระสอบ ๆ ละ ๑,๑๐๐ เป็นเงิน ๓๘,๕๐๐ บาท
- ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ ๓๕ กระสอบ ๆ ละ ๙๐๐ เป็นเงิน ๓๑,๕๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๑๐๔,๑๐๐ บาท

(หนึ่งแสนสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๙,๒๐๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นเก้าพันสองร้อยบาทถ้วน)

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลใหม่พัฒนา

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการดิน และการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพ
- ๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีได้ อย่างน้อยร้อยละ ๒๐